

ခေတ်အဆက်ဆက် မြန်မာ့စီးပွားရေး

ထီလာအထူးစီးပွားရေးဇုန်

သဇာန်ဆိပ်ဆည်

နဝဒေးတံတား

ကြက်မောက်တောင်ဆည်

ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်တုန့်စည်များတင်ပို့ရောင်းချမှု ပြုလုပ်နေစဉ်

လောပီတရေအားလျှပ်စစ်

ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန မှစီစဉ်ထုတ်ဝေသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

မာတိကာ

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အတိုကောက်စာလုံးများ	
	နိဒါန်း	၁
	ရည်ရွယ်ချက်	၄
၁	လွတ်လပ်ရေးရပြီးခေတ် မြန်မာ့စီးပွားရေး	၅
	(က) ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ် (၁၉၄၈-၁၉၆၂)	၅
	(ခ) လွတ်လပ်ရေးကာလ စီးပွားရေးဦးတည်ချက်များ	၆
	(ဂ) ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ်တွင် မြန်မာ့စီးပွားရေးသည် နိုင်ငံခြားသားများ လက်ဝယ်တွင် အဓိကရှိနေမှု (၁၉၄၈-၁၉၆၂)	၈
	(၁) ကုန်သွယ်ရေး	၈
	(၂) ကော်ပိုရေးရှင်းများ	၉
	(ဃ) လွတ်လပ်ရေးရပြီးခေတ် စီမံကိန်းများ (၁၉၄၈-၁၉၅၈)	၉
	(၁) ဆိုရန်တိုဗီလာ (၂) နှစ် စီမံကိန်း (၁၉၄၈-၁၉၄၉ မှ ၁၉၄၉-၁၉၅၀)	၁၀
	(၂) ပြည်တော်သာစီမံကိန်း သို့မဟုတ် (၈) နှစ် စီမံကိန်း (၁၉၅၂-၁၉၅၃ မှ ၁၉၅၆-၁၉၆၀)	၁၁
	(၃) ပထမ (၄) နှစ် စီမံကိန်း (၁၉၅၆-၁၉၅၇ မှ ၁၉၅၉-၁၉၆၀)	၁၂
	(၄) ဒုတိယ (၄) နှစ် စီမံကိန်း (၁၉၆၁-၁၉၆၂ မှ ၁၉၆၄-၁၉၆၅)	၁၂
	(င) အိမ်စောင့်အစိုးရလက်ထက် စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု (၁၉၅၈ - ၁၉၆၀)	၁၂
	(၁) စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဝန်ကြီး ဌာနများ	၁၃
	(ကက) အမျိုးသားစီမံကိန်းဝန်ကြီးဌာန	၁၃
	(ခခ) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောရေးဝန်ကြီးဌာန	၁၄
	(ဂဂ) ဆည်မြောင်းဌာန	၁၆
	(ဃဃ) လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန	၁၆
	(ငင) ပစ္စည်းထောက်ပံ့ရေးဝန်ကြီးဌာန	၁၆
	(စစ) သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန	၁၆
	(ဆဆ) ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာန	၁၇
	(ဇဇ) ကုန်သွယ်မှုတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာန	၁၇
	(ဈဈ) စက်မှုလက်မှုဝန်ကြီးဌာန	၁၈

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	(ညည) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန	၁၈
	(ဋဋ) ရေကြောင်းနှင့် မြို့ပြလေကြောင်းဝန်ကြီးဌာန	၁၈
(စ)	ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးကဏ္ဍ	၁၉
	- ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့်စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ်	၁၉
(ဆ)	ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ် စီးပွားရေးအခြေအနေ	၂၀
(ဇ)	နိဂုံး	၂၀
(ဈ)	ကျမ်းကိုးစာရင်း	၂၁
၂	ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကာလ မြန်မာ့စီးပွားရေး	၂၂
(က)	တော်လှန်ရေးကောင်စီပေါ်ပေါက်လာခြင်းနှင့် စီးပွားရေးမူဝါဒ	၂၂
(ခ)	ပြည်သူပိုင်သိမ်းခြင်း	၂၃
	(၁) စက်မှုလုပ်ငန်းများအခြေအနေ	၂၄
	(၂) လယ်ယာမြေကဏ္ဍ	၂၄
(ဂ)	မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ် အခြေခံမူများချမှတ်ခြင်း	၂၅
(ဃ)	ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကာလ စီမံကိန်းများ	၂၆
	(၁) နှစ်နှစ်ဆယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များ	၂၆
	(၂) လေးနှစ်စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များ	၂၈
(င)	ပို့ကုန်တင်ပို့မှုအခြေအနေ	၃၀
(စ)	စီမံကိန်းများ မအောင်မြင်ရခြင်း အကြောင်းရင်းများ	၃၁
(ဆ)	နိဂုံး	၃၂
(ဇ)	ကျမ်းကိုးစာရင်း	၃၃
၃	နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့(၁၉၈၈-၁၉၉၇)နှင့် နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ (၁၉၉၇-၂၀၁၁)	၃၄
(က)	ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်သို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများစတင်ခြင်း	၃၄
	(၁) မေခရိုစီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုနှင့် ဈေးနှုန်းမြင့်တက်မှုကို လျော့ချခြင်း	၃၅
	(၂) နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် (Foreign Investment Commission-FIC) ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း	၃၅
	(၃) တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်များတွင် စက်မှုဇုန်များ ထူထောင်ခြင်း	၃၆

အခန်း

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

(၄)	ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုလုပ်ရေးကော်မရှင် (Privitization Commission) ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း	၃၆
(၅)	စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မဟာဗျူဟာများ ချမှတ်ခြင်း	၃၈
(၆)	အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဟာဗျူဟာ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၃၉
	(ကက) နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း	၃၉
	(ခခ) အထူးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဇုန် (၂၄)ဇုန် တည်ဆောက်ရေးစီမံကိန်း	၃၉
	(ဂဂ) ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း	၄၀
(ခ)	စီးပွားရေး၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခြေအနေ	၄၁
	(၁) စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး(GDP) (၁၉၈၈-၂၀၁၀)	၄၂
	(၂) စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး တိုးတက်မှုနှုန်း (၁၉၈၈-၂၀၁၀)	၄၂
	(၃) စားသုံးသူဈေးဆန္ဒနှုန်းကိန်း (CPI)	၄၄
	(၄) ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်း	၄၄
	(၅) နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖွံ့ဖြိုးလာမှု	၄၅
	(ကက) ကုန်သွယ်မှုမူဝါဒ (၁၉၈၈-၂၀၁၀)	၄၅
	(ခခ) ကုန်သွယ်မှုအခြေအနေ	၄၇
	(ဂဂ) နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခြေအနေ	၄၈
(ဂ)	ဒေသတွင်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း	၅၀
	(၁) အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း (ASEAN)	၅၀
	(၂) ဧရာဝတီ-ကျောက်ဖယား- မဲခေါင် စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မဟာဗျူဟာ (ACMECS)	၅၀
	(၃) ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ဒေသအတွင်းကဏ္ဍစုံနည်းပညာနှင့်စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမှုအစီအစဉ်-(BIMSTEC)	၅၁
	(၄) မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲ စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်(GMS)	၅၂
	(၅) ကမ္ဘောဒီးယား-လာအို-မြန်မာ-ဗီယက်နမ်(၄)နိုင်ငံစီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (CLMV)	၅၃
(ဃ)	နိဂုံး	၅၃
(င)	ကျမ်းကိုးစာရင်း	၅၄

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄	နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးသိန်းစိန်ကာလ မြန်မာ့စီးပွားရေး (၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်)	၅၅
	(က) ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအဆင့်လိုက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၅၅
	(၁) နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု (ပထမအဆင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု - First Wave)	၅၆
	(၂) စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု (ဒုတိယအဆင့်ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု-Second Wave)	၅၉
	(၃) အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု (တတိယအဆင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု -Third Wave)	၅၉
	(၄) ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍပြောင်းလဲတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု (စတုတ္ထအဆင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု -Fourth Wave)	၆၀
	(ခ) ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမူဘောင်နှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ခြင်း	၆၁
	(ဂ) အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၆၃
	(ဃ) ဥပဒေဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း	၆၅
	(င) မေခရို စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း	၆၆
	(စ) ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း	၆၆
	(၁) အခွန်ကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ	၆၇
	(၂) ကြွေးမြီရှင်းလင်းရေးကိစ္စ ဆောင်ရွက်ခြင်း	၆၈
	(ဆ) စီမံကိန်းများချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၇၀
	(၁) စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအခြေခံမူဘောင်(FESR)	၇၀
	(၂) အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (NCDP)	၇၃
	(၃) မြန်မာဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မျှော်မှန်းချက်(MCDV)	၇၅
	(၄) ပထမ (၅) နှစ် စီမံကိန်း	၇၅
	(ဇ) ပြည်သူ့လူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှု မြှင့်တင်ခြင်း	၇၇
	(ဈ) နိုင်ငံခြားချေးငွေ အကူအညီ အထောက်အပံ့များ စီမံခန့်ခွဲမှု	၇၇
	(ည) ဖွံ့ဖြိုးမှုအနည်းဆုံးနိုင်ငံအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်စေရေးဆောင်ရွက်ခြင်း	၈၀
	(ဋ) ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ အဓိက ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ	၈၁

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	(၄) ဒေသတွင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမြှင့်တင်ခြင်း	၈၂
	(၅) နိုင်ငံတကာနှင့် စာမျက်နှာသစ်ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ခြင်း	၈၇
	(ဃ) စီးပွားရေး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကုန်သွယ်မှု၊ နိုင်ငံခြားအကူအညီ အထောက်အပံ့နှင့် ချေးငွေရရှိမှုအခြေအနေ	၉၁
	(၁) GDP တန်ဖိုးနှင့် GDP တိုးတက်မှုနှုန်း၊ ငွေကြေး ဖောင်းပွမှုနှုန်း	၉၁
	(၂) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု	၉၁
	(၃) ကုန်သွယ်မှု	၉၃
	(၄) ချေးငွေအကူအညီအထောက်အပံ့နှင့်နည်းပညာအကူအညီရရှိမှု အခြေအနေ	၉၄
	(ဏ) နိဂုံး	၉၅
	(တ) ကျမ်းကိုးစာရင်း	၉၆
၅	NLD အစိုးရလက်ထက် မြန်မာ့စီးပွားရေး	၉၇
	(က) စီးပွားရေးမူဝါဒ(၁၂)ရပ် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၉၇
	(ခ) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီးဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်းရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁၀၀
	(ဂ) စီမံချက်ဘဏ် (Project Bank) ထူထောင်ခြင်း	၁၀၀
	(ဃ) အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိကပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဗဟိုဌာန(PPP Center)ထူထောင်ခြင်း	၁၀၂
	(င) COVID-19 Economic Relief Plan (CERP) ရေးဆွဲခြင်း	၁၀၃
	(စ) ငွေကြေးကဏ္ဍနှင့်ဘဏ်စနစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း	၁၀၄
	(ဆ) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁၀၅
	(ဇ) Ease of Doing Business ဆိုင်ရာ အခြေအနေများ	၁၀၆
	(ဈ) စီးပွားရေး၊ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ကုန်သွယ်မှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီဆိုင်ရာအခြေအနေများ	၁၀၉
	(၁) GDP နှင့် GDP Growth Rate	၁၀၉
	(၂) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝင်ရောက်မှုအခြေအနေ	၁၀၉
	(၃) ပြည်ပကုန်သွယ်မှုအခြေအနေ	၁၁၀
	(၄) ပြည်ပအကူအညီ နှင့် တရားဝင်ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီ (ODA) ရရှိမှု	၁၁၂
	(ည) ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများ အကျိုးရှိ ထိရောက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁၁၃
	(၁) ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီဆိုင်ရာမူဝါဒရေးဆွဲခြင်း	၁၁၃

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	(၂) DACU ဖွဲ့စည်းခြင်း	၁၁၄
	(၃) ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (AIMS) ထူထောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁၁၆
	(၄) Development Effectiveness Roundtable ကျင်းပခြင်း	၁၁၆
	(၅) နိဂုံး	၁၁၉
	(၆) ကျမ်းကိုးစာရင်း	၁၂၃
၆	နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီလက်ထက် မြန်မာ့စီးပွားရေး	၁၂၄
	(က) စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ	၁၂၄
	(၁) နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးပြန်လည်ဦးမော့စေရန် အစီအမံများ	၁၂၄
	(၂) စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးကဏ္ဍမြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက်များ	၁၂၅
	(၃) ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် တည်ငြိမ်ရေးနှင့် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက်များ	၁၂၆
	(၄) ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်မြှင့်တင်ရေးနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖော်ဆောင်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ	၁၂၈
	(၅) ကိုဗစ်-၁၉ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် စီးပွားရေးသက်ရောက်မှုများ အပေါ် ကုစားနိုင်ရေးဆောင်ရွက်ထားရှိမှု အခြေအနေများ	၁၂၉
	(ကက) မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးပြန်လည်ဦးမော့စေရေးစီမံချက်(MERP) ရေးဆွဲခြင်း	၁၂၉
	(ခခ) ကိုဗစ်-၁၉ ရန်ပုံငွေမှ ချေးငွေထုတ်ချေးနိုင်ရေးဆောင်ရွက်ခြင်း	၁၃၀
	(ဂဂ) စီးပွားရေးသက်ရောက်မှုများအပေါ် ကုစားနိုင်ရေး ဖြေလျော့ ဆောင်ရွက်ပေးမှုများ	၁၃၁
	(ခ) စီးပွားရေး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် နိုင်ငံတကာအကူအညီ အထောက်အပံ့ရရှိမှု အခြေအနေ	၁၃၂
	(၁) စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှုန်း	၁၃၂
	(၂) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခြေအနေ	၁၃၂
	(၃) ကုန်သွယ်မှုအခြေအနေ	၁၃၄
	(၄) နိုင်ငံတကာအကူအညီအထောက်အပံ့ရရှိမှုအခြေအနေ	၁၃၄
	(ဂ) နိဂုံး	၁၃၆
	(ဃ) ကျမ်းကိုးစာရင်း	၁၃၇
	နိဂုံး	၁၃၈
	ကျမ်းကိုးစာရင်းအချုပ်	၁၃၉

အတိုကောက်စာလုံးများ

ACMECS	ဧရာဝတီ-ကျောက်ဖယား-မဲခေါင်စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမဟာဗျူဟာ
ACRF	အာဆီယံဘက်စုံပြန်လည် ထူထောင်ရေးမူဘောင်
ADB	အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
AIFF	အာဆီယံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးမူဘောင်
AIMS	ဖွံ့ဖြိုးမှု အကူအညီဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်
ASEAN	အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း
BIMSTEC	ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ဒေသအတွင်း ကဏ္ဍစုံနည်းပညာနှင့်စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမှုအစီအစဉ်
BIST-EC	ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာနှင့် ထိုင်း စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့
CBTFA	နယ်စပ် ဖြတ်ကျော် ပို့ဆောင်ရေးလွယ်ကူ ချောမွေ့စေမှု စာချုပ်
CERP	ကိုဗစ်-၁၉ စီးပွားရေးထိခိုက်မှုသက်သာရေးစီမံချက်
COVID-19	ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်ရောဂါ ၂၀၁၉
CPI	စားသုံးသူဈေးဆနှုန်းကိန်း
DACU	ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့
DAP	ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီဆိုင်ရာမူဝါဒ
ECF	စီးပွားရေး စင်္ကြံများဖိုရမ်
EVI	စီးပွားရေးထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှုဆိုင်ရာ ညွှန်းကိန်း
FCD	နိုင်ငံခြားငွေကြေးအပ်နှံမှု
FDI	နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု
FEC	နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်ရေးလက်မှတ်
FESR	စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအခြေခံမူဘောင်
GDP	ပြည်တွင်းအသားတင်ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး
GMRA	မဟာမဲခေါင် ရထားအဖွဲ့အစည်း
IATI	နိုင်ငံတကာအကူအညီများ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရေးအစီအစဉ်
IMF	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့
ITC	နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုစင်တာ
JICA	ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ
LDC	ဖွံ့ဖြိုးမှုအနည်းဆုံးနိုင်ငံ
LTO	အခွန်ထမ်းကြီးများဆိုင်ရာ အခွန်ရုံး

MCDV	မြန်မာ့ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မျှော်မှန်းချက်
MERP	မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေးပြန်လည်ဦးမော့စေရေး စီမံချက်
MERRP	မြန်မာ့စီးပွားရေး ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစီမံချက်
MIPP	မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေး စီမံကိန်း
MPC	မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ပြည်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်း ဗဟိုဌာန
MSDP	မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း
MTC	နိုင်ငံတော်သစ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့
MTO	အလယ်အလတ် အခွန်ထမ်းများဆိုင်ရာ အခွန်ရုံး
NCA	တစ်နိုင်ငံလုံးပစ်ခတ် တိုက်ခတ်မှု ရပ်စဲရေးဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ်
NCDP	အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း
NES	အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ
NLD	အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
ODA	တရားဝင်ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီ
PPD	အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိကဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု
PPP	အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိကပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု
PSD	ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
SAARC	တောင်အာရှဒေသပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့
SAMB	နိုင်ငံတော်ကောက်ပဲသီးနှံရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့
SAS	အခွန်ထမ်းကိုယ်တိုင် စည်းကြပ်သည့်စနစ်
SDGs	စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ
SLORC	နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့
SNLD	ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်
SOEs	နိုင်ငံတော်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ
SPDC	နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ
UMFCCI	ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်
UNICEF	ကုလသမဂ္ဂကလေးများရန်ပုံငွေအဖွဲ့
UPCC	ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်ရေး ဗဟိုကော်မတီ
UPWC	ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ
WFP	ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအစီအစဉ်

နိဒါန်း

၁။ ယနေ့ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ အဓိကအရေးအကြီးဆုံးသော ဦးတည်ချက်မှာ မိမိနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိရေးပင် ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှုနိမ့်ကျသော နိုင်ငံများကလည်း မိမိတို့ နိုင်ငံကို ဆိုးသွမ်းသံသရာလည်ပတ်မှု(Vicious Circle)မှချိုးဖောက်လွတ်မြောက်ရန်ကြိုးစားနေကြသကဲ့သို့ အလယ်အလတ်ဝင်ငွေရရှိသည့် နိုင်ငံများကလည်း Middel Income Trap မှ လွတ်မြောက်စေရန် ကြိုးပမ်းလျက် ရှိကြသည်။ အလားတူပင် ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများကလည်း ၎င်းတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆက်လက် တည်တံ့နိုင်စေရန် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (Sustainable Development) ကို ရရှိရန် ကြိုးစားလျက် ရှိကြပါသည်။ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (Sustainable Development) ဆိုသည်မှာ နောင်လာနောက်သားတို့၏ စားသုံးမှုမလျော့စေဘဲ လက်ရှိ လူသားတို့၏ လိုအင်ဆန္ဒများကို ဖြည့်ဆည်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုဟုဆိုရာတွင် လူ့ဘဝအရည်အသွေးကို ကောင်းမွန်စေခြင်း (Improving the Quality of Life) ပင် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် မူဝါဒများ ချမှတ်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ စီမံကိန်းများ ချမှတ်ရာတွင် သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတစ်ခုလုံး၏ မေခရိုစီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုနှင့် ယင်း၏ အခြေအနေများအား စဉ်ဆက်မပြတ် သိရှိနေမှသာလျှင် မူဝါဒဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှုများ မှားယွင်းမှု ရှောင်ရှားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါ၍ မေခရို စီးပွားရေးအခြေအနေ တစ်ရပ်လုံးသည် မူဝါဒ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ (Policy Makers) များအတွက် မှန်ကန်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန်အတွက် သာမက ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များ (Private entrepreneurs) များအတွက်ပါ အရေးပါလျက် ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပိုမိုကောင်းမွန်သော သတင်းအချက်အလက်(Better information) နှင့် တိကျမှန်ကန်သော အခြေအနေများသည် မူဝါဒများချမှတ်သူများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သင့်လျော် မှန်ကန်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ (Strategic direction and decision) ကို ပေးနိုင်စွမ်း ရှိပါသည်။

၃။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် အောင်မြင်မှုသည် တစ်နည်းအားဖြင့် မေခရိုစီးပွားရေးအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်မြင်မှုကို ယေဘုယျအားဖြင့် အဆိုပါ နိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန် တန်ဖိုး(Gross Domestic Products-GDP) နှင့် ပြောင်းလဲပုံ အခြေအနေ၊ လုပ်သားအလုပ်အကိုင် ရရှိမှုနှင့် အခွင့်အလမ်း၊ ပြည်ပပို့ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုးများ ပြောင်းလဲမှုကို ကြည့်ပြီး တိုင်းတာ သုံးသပ်နိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတိုင်းသည် မေခရိုစီးပွားရေးအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ရေး၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း၊ လွတ်လပ်သော ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်မှုနှင့်

အတူဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုရရှိရေး၊ ပြည်ပကုန်သွယ်မှုတွင် လုံခြုံချောမွေ့စေရေးအစရှိသည့် ရည်မှန်းချက်များကိုချမှတ်ကာမေခရိုစီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်(Macroeconomic Performance) မြှင့်မားလာအောင် ကြိုးပမ်းကြပါသည်။ မေခရိုစီးပွားရေး တစ်ရပ်လုံးအား တည်ငြိမ်စေရန် ကြပ်မတ်ထိန်းကျောင်းခြင်း၊ လိုအပ်သည်များကို အချိန်မီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း (National Competitiveness) ကို မြှင့်တင်ပေးရာလည်း ရောက်ပါသည်။

၄။ အဆိုပါ မေခရိုစီးပွားရေး ရည်မှန်းချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် နိုင်ငံအစိုးရများအနေဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ မူဝါဒများအား ကိုင်တွယ်ကျင့်သုံးကြပါသည်-

- (က) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ (Fiscal Policy)၊
- (ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ (Monetary Policy)၊
- (ဂ) ပြည်ပ စီးပွားရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ (Foreign Economic Policy)၊
- (ဃ) ဝင်ငွေဆိုင်ရာမူဝါဒ (Income Policy)။

၅။ မေခရိုစီးပွားရေးတည်ငြိမ်စေခြင်းသည် စီးပွားရေး အဆောက်အအုံအား လွှမ်းခြုံသည့် အပြုအမူ (Behavior of the aggregate economy) ကို တည်ငြိမ်အောင် ဆောင်ရွက်ရခြင်းကြောင့် စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး (Gross Domestic Product-GDP) ၊ တစ်ဦးကျ ဝင်ငွေ (Per capita Income) (သို့မဟုတ်) တစ်ဦးကျ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန် (Per Capita GDP)၊ စီးပွားရေးပုံသဏ္ဍန်ပြောင်းလဲမှု (Change in Structure of Economy) ၊ အလုပ် လက်မဲ့နှုန်း (Unemployment Rate) ၊ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တိုးတက်မှုနှုန်း (Rate of Growth of GDP)၊ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်း(Inflation Rate)၊ ကုန်သွယ်မှုလက်ကျန်(Trade Balance)၊ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်း (Exchange Rate)နှင့် ပြည်ပငွေပေးငွေယူရှင်းတမ်း (Balance of Payment) အစရှိသည့် စီးပွားရေးအဆောက်အအုံတစ်ခုလုံးကို အဓိကတိုင်းတာနိုင်သည့် ညွှန်ကိန်းများအား တည်ငြိမ်အောင် ဆောင်ရွက်ရခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

၆။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မရှိမဖြစ် အရေးပါသည့် အခြေအနေတစ်ရပ်မှာ တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးဖြစ်ပါသည်။ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝရေရှည်သာယာဝပြောရေးအတွက်များစွာ အရေးပါလျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့သော အရေးပါလှသည့် စီးပွားရေးစနစ်တစ်ရပ်ကို ခိုင်မာအားကောင်းအောင် တည်ထောင်နိုင်ရေးသည် အစိုးရများ၏ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် အရေးကြီး လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်ပါသည်။

၇။ စီးပွားရေးဝန်းကျင်ကောင်းတစ်ရပ် ဖော်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပကတိ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးအခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ မဟာဗျူဟာများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးမှာ အလွန်အရေးကြီးလျက် ရှိပါသည်။ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရန်အတွက် မည်သို့သော မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံ၏ ခေတ် အဆက်ဆက် စီးပွားရေးအခြေအနေများကို သိရှိလေ့လာသုံးသပ်နိုင်ရန်မှာ အရေးပါလျက် ရှိပါ သည်။

၈။ ဤစာတမ်းတွင် ခေတ်အဆက်ဆက် ကျင့်သုံးဖော်ဆောင်ခဲ့သည့် စီးပွားရေးစနစ်များနှင့် မူဝါဒများ၊ မျှော်မှန်းချက်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ စီမံချက်များ၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင် ရွက်မှုများကို တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ခေတ်အဆက်ဆက် မြန်မာ့ စီးပွားရေး စာတမ်းအား အောက်ပါအတိုင်း အခန်း (၆) ခန်း ခွဲခြား၍ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်-

- (က) လွတ်လပ်ရေးရပြီးခေတ် မြန်မာ့စီးပွားရေး
- (ခ) ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကာလ မြန်မာ့စီးပွားရေး
- (ဂ) နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့နှင့် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေး နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီကာလ မြန်မာ့စီးပွားရေး
- (ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးသိန်းစိန်ကာလ မြန်မာ့စီးပွားရေး
- (င) NLD အစိုးရလက်ထက် မြန်မာ့စီးပွားရေး
- (စ) နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီလက်ထက် မြန်မာ့စီးပွားရေး

၉။ လွတ်လပ်ရေးရသည့်အချိန်မှစ၍ ယနေ့ခေတ်ကာလအထိ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ အသီးသီး၏ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော စီးပွားရေးစနစ်များကို လေ့လာသုံးသပ်၍ အကျိုးအပြစ်တို့ကို ဝေဖန် ပိုင်းခြား ကာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သင့်သည့် နည်းလမ်းများ၊ ယခင်ခေတ်ကာလများအတွင်းက ကြုံတွေ့ ခဲ့ရသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများကို နမူနာယူ၍ နိုင်ငံ၏ ပကတိနိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးအခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်များနှင့် မူဝါဒများ ချမှတ်နိုင်မည်ဆိုပါက နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် များစွာ အကျိုးရှိစေ မည် ဖြစ်ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

၁။ ခေတ်အဆက်ဆက်မြန်မာ့စီးပွားရေးစာတမ်းကို အောက်ပါ ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ရေးသား ပြုစုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) မြန်မာနိုင်ငံ၌ ခေတ်အဆက်ဆက်ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စနစ်များ၊ မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းများ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို တစ်စုတစ်စည်းတည်း လေ့လာနိုင်ရန်၊
- (ခ) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်သွယ်မှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ နိုင်ငံတကာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ပြောင်းလဲမှု အခြေအနေများကို လေ့လာနိုင်ရန်၊
- (ဂ) လွတ်လပ်ရေးရသည့်အချိန်မှစ၍ ယနေ့ခေတ်ကာလအထိ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ အသီးသီး၏ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော စီးပွားရေးစနစ်များကို လေ့လာသုံးသပ်၍ အကျိုး အပြစ်တို့ကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားကာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီးပွားရေးစနစ်များကို ချမှတ်ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊
- (ဃ) ယခင်ခေတ် ကာလများအတွင်းက ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှု များကို နမူနာယူ၍ နိုင်ငံ၏ ပကတိနိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးအခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီသည့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်များနှင့် မူဝါဒများ ချမှတ် နိုင်ရန်၊
- (င) ထိရောက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် အထောက်အကူပြုသော စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ အလားအလာများနှင့် သဘောတရားများ၊ စီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာ များကို ချမှတ်မည့် မူဝါဒချမှတ်မည့်သူများအတွက် အထောက်အပံ့၊ အကိုးအကား ဖြစ်စေရန်။

အခန်း (၁)

လွတ်လပ်ရပြီးခေတ် မြန်မာ့စီးပွားရေး

ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ် (၁၉၄၈-၁၉၆၂)

၁။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (ဖဆပလ) က အနိုင်ရရှိခဲ့ပြီး ၎င်းတို့၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ဗြိတိသျှထံမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေး ရရှိခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့်အတူ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ အဆိုပါ စနစ်သည် အမျိုးသားရေးဝါဒ၊ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒနှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို အဓိကပေါင်းစပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု၊ အသိဉာဏ်ပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု၊ စိတ်ဓါတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု၊ လူမှုရေးပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှုနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှုစသည့် မဏ္ဍိုင် (၅) ခုကို ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်နောက်ပိုင်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ နှစ်မျိုး နှစ်စားကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ လွတ်လပ်ရေးရရှိရေးအတွက် ပထမဦးဆုံးသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဦးစီး၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

“ပုဒ်မ ၂၃ (၁) ဤပုဒ်မရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ စီးပွားရေးကိစ္စများတွင် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်နိုင်ခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင် လုပ်ကိုင်တီထွင်နိုင်ခွင့် ရှိရမည်ဟု နိုင်ငံတော်က အခိုင်အမာ ခံဝန်ပြုသည်။

- (၂) ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းအသုံးချနိုင်သော အခွင့်အရေးကို ပြည်သူ့အကျိုး ပျက်စီး နစ်နာအောင် မည်သူမျှ အသုံးမပြုရ။
- (၃) ဈေးနှုန်းများကို ချုပ်ကိုင်ရန်သော်လည်းကောင်း၊ အရောင်းအဝယ်တို့ကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ရန်သော်လည်းကောင်း၊ ဖွဲ့စည်းသော၊ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်းဖြစ်သော ကာတယ်အဖွဲ့များ၊ ဆင်ဒီကိတ်အဖွဲ့များ၊ ထရတ်အဖွဲ့များ အစရှိသော ကိုယ်ပိုင် လက်ဝါးကြီးအုပ်အဖွဲ့များ မရှိရ။
- (၄) နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူ့အကျိုးအတွက် လိုအပ်ပါက ပိုင်ရှင်အား မည်ကဲ့သို့သောကိစ္စမျိုးတွင် မည်မျှလျော်ကြေးပေးရမည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသော

တရားဥပဒေနှင့်အညီသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းကို ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် သိမ်းပိုက်နိုင်သည်။

(၅) တဆက်တည်းဖြစ်သော အထက်ပုဒ်မခွဲရှိ စည်းကမ်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင်ပြည်သူ့အကျိုးအတွက်လိုအပ်ပါကနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးနှင့်သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးကို သော်လည်းကောင်း၊ တစ်ဦးတည်းပိုင် လုပ်ငန်းများကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်သည် တရားဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ နိုင်ငံပိုင်ပြုနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံတော်အတွက် သိမ်းယူနိုင်သည်။”

လွတ်လပ်ရေးကာလ စီးပွားရေးဦးတည်ချက်များ

၃။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ချမှတ်ခဲ့သည့် စီးပွားရေးဦးတည်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) နိုင်ငံသားတိုင်းအတွက် လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာ တရားမျှတမှုရှိရေးနှင့်တန်းတူညီမျှစွာ အခွင့်အရေးရရှိရေး၊
- (ခ) ပြည်သူများ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများရရှိရေးနှင့် အလုပ်အကိုင်၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ စီးပွားရေး သို့မဟုတ် ကျွမ်းကျင်မှုတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံသားတိုင်း တန်းတူအခွင့်အရေးရရှိရေး၊
- (ဂ) စီးပွားရေးဝန်းကျင်တွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပုဂ္ဂလိကမှ ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အခွင့်အရေးရရှိရေး၊
- (ဃ) မြေယာအားလုံးကို နိုင်ငံတော်မှ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိရေးနှင့် အဆိုပါ မြေများကို စုပေါင်းလယ်ယာမြေအဖြစ်ပေးဝေနိုင်ရေး သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးမြေငှားရမ်းခြင်းနှင့် အကြီးစားလယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုကို တားမြစ်ရေး၊
- (င) ပြည်သူများ၏ ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားရေး၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်ရေးနှင့် ကြွယ်ဝချမ်းသာရေးတို့ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ပြည်ထောင်စု၏ စီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရေးကို စီမံကိန်းချမှတ် ဆောင်ရွက်ရေး၊
- (စ) နိုင်ငံတော်၊ ပြည်တွင်းအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် သမဝါယမအဖွဲ့အစည်းများက သဘာဝသယံဇာတများအားလုံး တူးဖော်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရေး၊
- (ဆ) တူညီသောအလုပ်တွင် အမျိုးသမီးများအားလုံးအတွက် ဝင်ငွေရရှိမှုတန်းတူ ဖြစ်စေရေး၊

- (ဇ) အသင်းအဖွဲ့များနှင့် ယူနီယံများဖွဲ့စည်းနိုင်မည့် နိုင်ငံသားများ၏ အခွင့်အရေး၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးနှင့် အလုပ်အကိုင်၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ စီးပွားရေး သို့မဟုတ် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ ရရှိရေး၊
- (ဈ) အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိရေး၊ သက်ကြီးပိုင်းအချိန်နှင့် ဖျားနာသည့်အချိန် သို့မဟုတ် စွမ်းဆောင်ရည်မရှိသည့်အချိန်တွင် စောင့်ရှောက်ခံခွင့်ရရှိရေး၊ ကိုယ်ပိုင်ချိန်နှင့် အနားယူခွင့်ရရှိရေးနှင့် မူလတန်းပညာရေးကို လွတ်လပ်စွာဖြင့် မဖြစ်မနေ သင်ကြားခွင့် ရရှိရေး၊
- (ည) လူငယ်များကို အထူးအလေးပေးရေးနှင့် ပညာရေးကို မြှင့်တင်ရေး၊
- (ဋ) အလုပ်သမားများ ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် မိခင်များနှင့် မွေးကင်းစကလေးငယ်များကို စောင့်ရှောက်ပေးနိုင်ရေး၊
- (ဌ) အကျိုးအမြတ်အတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းမဟုတ်သည့် စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများကို သမဝါယမအသင်းများနှင့် အလားတူ အသင်းအဖွဲ့များကို ပေးအပ်သည့် အခွင့်အရေးများအတိုင်း ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရေး၊
- (ဍ) ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးတိုးတက်စေရေးနှင့် ပြည်သူတို့၏ လူနေမှုဘဝကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရေး။

၄။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရပြီးချိန်တွင် Land Nationalization Act (1948) ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး စိုက်ပျိုးမြေများအားလုံးကို နိုင်ငံပိုင်သိမ်းကာယခင်ကနိုင်ငံခြားလုပ်ငန်းများက လက်ဝါးကြီးအုပ်ထိန်းချုပ်ထားသည့် ဆန်ကုန်သွယ်မှုကိုအစိုးရကလွှဲပြောင်းယူခဲ့သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို အခြေခံသည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး (၂)နှစ် စီမံကိန်းကို နိုင်ငံ၏ ပထမဆုံး စီးပွားရေးစီမံကိန်းအဖြစ် ဖော်ဆောင်ခဲ့ပြီး ၎င်း၏ အခြေခံမူများမှာ-

- (က) မြေယာအုပ်စိုးပိုင်ဆိုင်မှုစနစ်ကို တိုက်ဖျက်ရန်၊ အဆိုပါမြေယာများကို တောင်သူလယ်သမားများကို ပြန်လည်ပေးအပ်ရန်နှင့် နောင်တွင် ဖြစ်လာနိုင်ချေရှိသည့် မြေယာလွှဲပြောင်းပေးမှုများကိုပါ ကာကွယ်တားဆီးရန်၊
- (ခ) မြေယာများကို ခေတ်မီသိပ္ပံနည်းပညာများဖြင့် စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်နှင့် စိုက်ပျိုးသူများက ၎င်းတို့၏ ထွက်ကုန်များကို ဈေးနှုန်းသင့်တင့်စွာဖြင့် ရောင်းချနိုင်ရန်၊
- (ဂ) ဆန်တင်ပို့မှုကို မြှင့်တင်နိုင်ရန်နှင့် အခြားသီးနှံများကိုလည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တိုးချဲ့တင်ပို့ခြင်းနှင့် ပြည်တွင်းဖူလုံစေရန်။

ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ်တွင် မြန်မာ့စီးပွားရေးသည် နိုင်ငံခြားသားများလက်ဝယ်တွင် အဓိကရှိနေမှု (၁၉၄၈-၁၉၆၂)

၅။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ဖြစ်သည်အထိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်ပကုန်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်တွင်း လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေးတို့သည် နိုင်ငံခြားသားများ၏ လက်ထဲ၌ပင် ရှိနေသည်။ ၎င်းအပြင် နိုင်ငံခြားအရင်းရှင် ကုန်သည်ကြီးတို့သည် နှစ်စဉ်အမြတ်အစွန်း မြောက်မြားစွာ ရရှိကြသော်လည်း ၎င်းအမြတ်အစွန်း တို့ကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ စီးပွားဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် လူမှုရေးတို့အတွက် အနည်းငယ်သာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ ကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ မလိုလားအပ်သော အခြေအနေကို လွတ်လပ်ရေးရပြီးသောအခါ၌ ပြောင်းလဲပစ် ရန် စတင်အသွင်ပြောင်း၍ အချို့သောလုပ်ငန်းများကို အခွင့်အရေးများပေးရန် ဖဆပလအစိုးရက ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ကုန်သွယ်ရေး

၆။ နိုင်ငံတော်ကောက်ပဲသီးနှံ ရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ (SAMB) နှင့် နိုင်ငံတော်သစ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့ (MTC) တို့သည် ပြည်သူပိုင် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းများဖြစ်၍ ပြည်သူ့ထောက်ပံ့ရေးအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့သည် သွင်းကုန်တချို့ကို လုပ်ကိုင်ရန် ပြည်သူပိုင်လုပ်ငန်းအဖြစ် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၎င်း အဖွဲ့က အဓိကထား၍ တင်သွင်း ရောင်းချခဲ့သော ပစ္စည်းများမှာ နို့ဆီ၊ နို့စိမ်း၊ သကြား၊ ချည်မျှင်၊ ပိုးချည်၊ ဘိလပ်မြေ၊ ငါးသေတ္တာ၊ ဂုန်နီပစ္စည်း စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် သမဝါယမ ငါးနှစ် စီမံကိန်းကို အတည်ပြု၍ သမဝါယမလက်ကားအဖွဲ့ကြီးကို ဖွဲ့စည်းပြီး ပြည်တွင်းကုန်စည်ဖြန့်ဖြူး ရေးကို သာမက ပို့ကုန်သွင်းကုန်လုပ်ငန်း၌လည်း လုပ်ကိုင်စေခဲ့သည်။

၇။ တိုင်းရင်းသားပုဂ္ဂလိကအရင်းရှင်များကို ပြည်ပကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းအတွက် ပြုစုပျိုးထောင် ပေးရာ၌ သွင်းကုန်လိုင်စင်စနစ်ကို အသုံးပြုသည်။ သွင်းကုန်ပစ္စည်းများကို တင်သွင်းခွင့်နှင့် ပတ် သက်၍ နှစ်မျိုးခွဲခြားထားသည်။ တစ်မျိုးမှာ အစိုးရကချပေးသော လိုင်စင်အရသာ တင်သွင်းနိုင်သော ကုန်ပစ္စည်းများဖြစ်၍ အခြားတစ်မျိုးမှာ အိုဂျီအယ် (Open General Licence) ခေါ် လိုင်စင်မရှိဘဲ တင်သွင်းနိုင်သောပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ သွင်းကုန်လိုင်စင်ကို ကုန်သွယ်မှု တိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာနက ခွဲဝေပေးသည်။ လိုင်စင်များကို ယေဘုယျအားဖြင့် တိုင်းရင်းသား ကုမ္ပဏီများကို ၎င်းတို့၏ အရင်း အနှီးအပေါ် အမှီပြု၍ ခွဲဝေပေးသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အထူးအခွင့်အရေးပေးသောကြောင့် မြန်မာပိုင် ကုမ္ပဏီငယ်လေးများ မြောက်မြားစွာ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာပိုင်ကုမ္ပဏီပေါင်း ၁၉၆၅ ခု ရှိသည်။ သို့သော် ၎င်းကုမ္ပဏီ အတော်များများသည် နိုင်ငံခြားသား၏ ငွေကြေးကိုယူ၍ တည်ထောင်သဖြင့် မြန်မာပိုင်ဆိုင်မှုသည် ဟန်ပြုသာ ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ အစိုးရက အခွင့်အရေး

ပေးခဲ့သော်လည်း ကုန်သွယ်ရေး၌ နိုင်ငံခြားသားတို့၏ ကြီးစိုးခြင်းကို ဖြိုဖျက်ရာ၌ မျှော်လင့်သကဲ့သို့ အောင်မြင်မှု မရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကော်ပိုရေးရှင်းများ

၈။ ထို့ကြောင့် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် မြန်မာပိုင်ကုမ္ပဏီများကို စုပေါင်းစေ၍ အစိုးရနှင့် တွဲဖက်ပြီး ဖက်စပ်ကုမ္ပဏီကြီးများ ဖွဲ့စည်းသည့်နည်းဖြင့် နိုင်ငံခြားသားများ၏ လက်ဝါးကြီးအုပ်မှုကို တိုက် ဖျက်ရန် ကြိုးစားပြန်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့အစည်းများကို ဖက်စပ်ကော်ပိုရေးရှင်းဟု ခေါ်သည်။ ဖက်စပ် ကော်ပိုရေးရှင်း၏ လုပ်ငန်းကြီးကြပ်ရေးကို ကုန်သွယ်မှုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်ပိုရေးရှင်းက ဆောင် ရွက်ရသည်။ ဖက်စပ်ကော်ပိုရေးရှင်းများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည်လည်း မျှော်လင့်သလောက် အောင်မြင်မှုမရရှိခဲ့ပေ။ ၁၉၅၉ ခုနှစ် အိမ်စောင့်အစိုးရလက်ထက်၌ စစ်ဘက်ကုန်စည် ဖြန့်ချိရေး ဌာန (ဒီ-အက်-အိုင်)၏ လုပ်ငန်းကို တိုးချဲ့ပြီး လုပ်သားပြည်သူများအတွက်လည်း ကုန်ပစ္စည်းများ ဖြန့်ဖြူး ရောင်းချစေသည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ဒီ-အက်-အိုင် လက်အောက်၌ ဆိုင်ပေါင်း (၂၅) ဆိုင် ရှိလာသည်။ ထို့ကြောင့် ဒီ-အက်-အိုင်၏ မူလရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့်အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်း များကို ကျနစွာအုပ်ချုပ်နိုင်ရန် ၎င်းတို့ကို သီးခြားခွဲထုတ်၍ မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေးတိုးတက်မှု ကော်ပို ရေးရှင်း (ဘီအီးဒီစီ)ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။^၁

၉။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစောပိုင်း စီးပွားရေးစီမံကိန်းမှာ နိုင်ငံတကာဆိုရှယ်လစ် ဦးတည်ချက် များက အားကောင်းစွာ ဩဇာလွှမ်းမိုးလျက် ရှိသည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးစကာလအတွင်း ဒီမိုကရက်တစ် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒမှာ နိုင်ငံတကာတွင် ရေပန်းစားနေသည်သာမက ယင်းကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေး ကို မြန်မာပြည်သူတို့လက်ထဲ ပြန်ရောက်အောင် ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်လျက် ရှိသည်။ သယံဇာတ ပစ္စည်း များကို ထုတ်ယူပြီး နိုင်ငံခြားတွင် ရောင်းချခြင်းဖြင့် အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာကို ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ အခွန် ကောက်ခံငွေနှင့် သွင်းကုန်အတွက် အခွန်ငွေများမှာနည်းပါးလှပြီး နိုင်ငံခြားမှပို့ငွေများ မရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။^၂

လွတ်လပ်ရေးရပြီးခေတ် စီမံကိန်းများ (၁၉၄၈-၁၉၅၈)

၁၀။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖက်စပ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (ဖဆပလ) သည် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဖိတ်ခေါ်လျက် ပြည်သူများအား ကုန်သွယ်ရေးနှင့် စက်မှုကဏ္ဍတွင် ပိုမိုတက်ကြွစွာပါဝင်ရေးကို အားပေးခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖက်စပ်

^၁ ဦးသန်းဝင်းရွှေ- ပါလီမန်ခေတ် မြန်မာ့စီးပွားရေးစီမံကိန်းဖြစ်စဉ်နှင့် နိုင်ငံရေး ဘောဂဗေဒအမြင်
^၂ David I. Steinberg, Burma/ Myanmar What Everyone Needs to Know

ဆောင်ရွက်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၂ ခုနှစ် အထိ ချမှတ်ရေးဆွဲခဲ့သည့် စီမံကိန်း (၄)ခုရှိပြီး ယင်းတို့မှာ-

- (က) ဆိုရန်တိုဗီလာ (၂) နှစ် စီမံကိန်း (၁၉၄၈-၁၉၄၉ မှ ၁၉၄၉-၁၉၅၀)
- (ခ) ပြည်တော်သာစီမံကိန်း သို့မဟုတ် (၈) နှစ် စီမံကိန်း (၁၉၅၂-၁၉၅၃ မှ ၁၉၅၉-၁၉၆၀)
- (ဂ) ပထမ (၄) နှစ် စီမံကိန်း (၁၉၅၆-၁၉၅၇ မှ ၁၉၅၉-၁၉၆၀)
- (ဃ) ဒုတိယ (၄) နှစ်စီမံကိန်း (၁၉၆၁-၁၉၆၂ မှ ၁၉၆၄-၆၅)

ဆိုရန်တိုဗီလာ (၂) နှစ် စီမံကိန်း (၁၉၄၈-၁၉၄၉ မှ ၁၉၄၉-၁၉၅၀)

၁၁။ ဆိုရန်တိုဗီလာ (၂) နှစ်စီမံကိန်းသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးကာလ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပထမ ဦးဆုံးချမှတ်သော စီမံကိန်းဖြစ်ပြီး ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတိုးတက်ရေး (၂) နှစ် စီမံကိန်းဟုလည်း ခေါ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်ကျင်းပသည့် ဆိုရန်တိုဗီလာညီလာခံ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီက အခြေအနေများကို လွတ်လပ်ရေးရလျှင် နှစ်တို စီမံကိန်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဖြစ်သည်။^၃

၁၂။ ဆိုရန်တိုဗီလာစီမံကိန်း၏မူဝါဒမှာ အမျိုးသားစီးပွားရေးကို စနစ်တကျ စီမံကိန်းဖြင့် ထူထောင် ရန် ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) စစ်ဒဏ်ကြောင့်ပျက်စီးယိုယွင်းနေသောနိုင်ငံကိုမြန်နိုင်သမျှမြန်စွာပြန်လည်ထူထောင် ရန်နှင့် ရေရှည်တွင် တောင်သူလယ်သမားတို့၏ နေရေးထိုင်ရေး အဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်ရန်၊
- (ခ) ရေရှည်တွင် လူတိုင်းလူတိုင်း မျှမျှတတ အကျိုးခံစားခွင့်ရအောင် ဆိုရှယ်လစ် စီးပွား ရေးစနစ်သို့ မျှော်မှန်းပြီး အုတ်မြစ်ချရန်။

၁၃။ နှစ်နှစ်စီမံကိန်းတွင် ပြည်တွင်းဖူလုံမှုကို ရည်ရွယ်ပြီး ချမှတ်ထားသော စီးပွားရေးပေါ်လစီ များတွင် ပိုင်ဆိုင်မှုအနေအထားကို ပြောင်းလဲလိုသည့်သဘော ပါဝင်သည်။ အခြေခံစီးပွားရေး အစိတ် အပိုင်းများဖြစ်သော လယ်ယာ၊ စက်မှုနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်ရေးတို့ကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်မှ ဆိုရှယ်လစ်ပိုင်ဆိုင်မှုသို့ လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားသားပိုင်မှ မြန်မာပိုင် သို့မဟုတ် အစိုးရ ပိုင်ဆိုင်မှုသို့ လည်းကောင်း ပြောင်းလဲရန် ပေါ်လစီ ချမှတ်ချက်များလည်း ပါဝင်သည်။ စီမံကိန်းတွင် စီးပွားရေး အခြေအနေ ပြကိန်းများဟူ၍ သုံးစွဲထားခြင်းမရှိပေ။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှု ကြီးမားသော လယ်ယာကဏ္ဍ

^၃ ဦးသန်းဝင်းရွှေ- ပါလီမန်ခေတ် မြန်မာ့စီးပွားရေးစီမံကိန်းဖြစ်စဉ်နှင့် နိုင်ငံရေး ဘောဂဗေဒအမြင်

အတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးရည်မှန်းချက်များ ချမှတ်ပြောင်းလဲခဲ့သော်လည်း အောင်မြင်အောင် အကောင်အထည် မဖော်နိုင်ခဲ့ပေ။^၄

ပြည်တော်သာစီမံကိန်း သို့မဟုတ် (၈) နှစ် စီမံကိန်း (၁၉၅၂-၁၉၅၃ မှ ၁၉၅၉-၁၉၆၀)

၁၄။ ပထမဆုံးအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဦးနုက ပြည်တော်သာစီမံကိန်းဖြင့် အနိုင်ရခဲ့ပြီး ပထမဆုံးဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ (၆) လအကြာတွင် ပြည်တွင်းစစ် စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်အထိ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးဖြင့် အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ပြည်တော်သာ စီမံကိန်းကို တော်ဝင်လယ်သမားများ နိုင်ငံအဖြစ် ထူထောင်ရန် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဦးနု၏ နိုင်ငံရေးပန်းတိုင်ဖြစ်သော ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ကြီးပွားချမ်းသာရေးနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာလောကနီတိများကို အခြေခံသော ဒီမိုကရက်တစ် ဆိုရှယ်လစ် နိုင်ငံတော် တည်ထောင်ရေးဖြစ်ပါသည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းကို အခြေခံသော စီးပွားရေးတည်ဆောက်ခြင်းသည် ကိုလိုနီခေတ်ကုန်ကြမ်းသာ ထုတ်လုပ်သော စီးပွားရေးအခြေအနေကို ပြောင်းလဲရန် ဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် စက်မှုထွန်းကားရေးမျှတစွာ ဖွံ့ဖြိုးရမည့် ရည်မှန်းချက်လည်း ထားရှိထားပါသည်။^၅

၁၅။ ပြည်တော်သာစီမံကိန်း၏ မူဝါဒမှာ ဝတ်ရေး၊ နေရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လုံခြုံရေး၊ စိတ်အား လက်အားရှိရေးတို့၌ ကြောင့်ကြမှုလုံးဝကင်းသော နိုင်ငံတော်သစ်ကြီးတစ်ခု ဖန်တီးတည်ဆောက် ရေးအတွက် ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်တော်သာစီမံကိန်းကို^၆ ၁၉၅၃ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် စတင်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၀-၁၉၅၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၉-၁၉၆၀ ခုနှစ်အထိ နိုင်ငံ၏ GDP အား နှစ်ဆတိုးတက် လာစေရေးအတွက် ရည်မှန်းကာ ဦးစားပေးကဏ္ဍများအဖြစ် မြေယာများကိုနိုင်ငံပိုင်သိမ်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ ပို့ဆောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး၊ အိမ်ရာတည်ဆောက်ရေး၊ ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေးကဏ္ဍများ တိုးတက်စေရေး အတွက် စီမံကိန်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၆။ စစ်ကြိုခေတ် ပြည်တွင်းထွက်ကုန်နှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်း (၃၁) ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်ရန်၊ တစ်ဦးကျ ထုတ်လုပ်မှုတွင် (၄) ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်ရန်နှင့် တစ်ဦးကျစားသုံးမှုသည် စစ်ကြိုခေတ်ထက် ၈.၇ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ၁၉၅၀-၁၉၅၁ ခုနှစ် ဈေးနှုန်း များဖြင့် တွက်ချက်လျှင် တိုင်းပြည်ဝင်ငွေသည် ကျပ် ၃၆၀၀ သန်းခန့် ရှိပြီး ၁၉၅၉-၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထွက်ကုန် တန်ဖိုးကျပ် ၇၀၀၀ သန်းခန့်ရှိရန် လျာထားရာ ၁၉၅၀-၁၉၅၁ ခုနှစ်၏ တိုင်းပြည်ဝင်ငွေထက် နှစ်ဆနီးပါးရှိရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ တစ်ဦးကျ ထုတ်လုပ်မှုကို ၁၉၅၀-

^၄ ဦးသန်းဝင်းရွှေ- ပါလီမန်ခေတ် မြန်မာ့စီးပွားရေးစီမံကိန်းဖြစ်စဉ်နှင့် နိုင်ငံရေး ဘောင်ဗေဒအမြင်

^၅ Wikipedia

^၆ An Eight-Year Plan was also known as Pyidawtha which means a peaceful, abundant and a happy land.

၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ၁၉၉ ကျပ်မှ ၁၉၅၉-၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျပ် ၃၄၀ ရှိရန် လျာထားခဲ့ပါသည်။ တစ်ဦးကျ စားသုံးမှုတွင် ၁၉၅၀-၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ၁၄၄ ကျပ်မှ ၁၉၅၉-၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၂၂၄ ကျပ် ရရှိရန် လျာထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ပထမ (၄) နှစ် စီမံကိန်း (၁၉၅၆-၁၉၅၇ မှ ၁၉၅၉-၁၉၆၀)

၁၇။ ပြည်တော်သာစီမံကိန်းသည် အောင်မြင်မှုမရရှိခဲ့သည့်အတွက် ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် ဖျက်သိမ်းခဲ့ပြီး ၎င်းအား ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်ထားသည့် ပထမ (၄) နှစ် စီမံကိန်းကို ဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စီးပွားရေးမတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပြောင်းလဲခြင်းများကိုတတ်နိုင်သမျှလျော့နည်းအောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် စီးပွားရေးအခြေခံ အစိတ်အပိုင်းများကို ခိုင်ခံ့စေရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော် နိုင်ငံတော်၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ခွဲခြားခြင်းနှင့် အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းတို့တွင် ရှင်းလင်းမှုမရှိခြင်း၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အုပ်ချုပ်မှုတို့တွင် စွမ်းဆောင်ရည် ပြည့်ဝသည့် ကျွမ်းကျင်သူများ မရှိခြင်း၊ ကဏ္ဍအလိုက် စီးပွားရေး မူဝါဒများ ချမှတ်ရာတွင် အားနည်းခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို လျစ်လျူရှု၍ စက်မှုကဏ္ဍ တိုးတက်ရေးကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် နိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး(GDP) တိုးတက်လာခြင်းမရှိဘဲ နိုင်ငံတော်မှ ပိုင်ဆိုင်မှုများကိုပင် ထိခိုက်လာသည့်အခြေအနေများ ဖြစ်လာခဲ့သည်။^၇

ဒုတိယ (၄) နှစ် စီမံကိန်း (၁၉၆၁-၁၉၆၂ မှ ၁၉၆၄-၁၉၆၅)

၁၈။ ဒုတိယ (၄) နှစ် စီမံကိန်းကို ၁၉၆၀-၁၉၆၂ ပြည်ထောင်စုအစိုးရလက်ထက်တွင် ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ၁၉၆၁-၁၉၆၂ မှ ၁၉၆၄-၁၉၆၅ ခုနှစ်ကာလအတွက် ရေးဆွဲထားပါသည်။ အဆိုပါ စီမံကိန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန် တန်ဖိုး၌ (၅) ရာခိုင်နှုန်းတိုးတက်မှုရရှိရန်၊ တစ်ဦးကျ ထုတ်လုပ်မှုကို (၃.၂) ရာခိုင်နှုန်း နှစ်စဉ်တိုးတက်ရန် လျာထားပါသည်။ ဒုတိယလေးနှစ် စီမံကိန်းရေးဆွဲစဉ်တွင် တိုင်းပြည်၏ ယို့ယွင်းလာသော အခြေအနေကြောင့် တော်လှန်ရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော်အာဏာကို ထိန်းသိမ်းခဲ့ပါသည်။

အိမ်စောင့်အစိုးရလက်ထက် စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု (၁၉၅၈ - ၁၉၆၀)

၁၉။ တိုင်းပြည်စီးပွားရေးစနစ်၏ ဖွဲ့စည်းမှုဆိုင်ရာစနစ်များသည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးကာလ နောက်ပိုင်းတွင် အခြေခံကျကျ ပြောင်းလဲခဲ့သည့်အတွက် ၁၉၅၉ - ၁၉၆၀ ခုနှစ်အတွင်း ဂျီဒီပီ

^၇ ဦးသန်းဝင်းရွှေ- ပါလီမန်ခေတ် မြန်မာ့စီးပွားရေးစီမံကိန်းဖြစ်စဉ်နှင့် နိုင်ငံရေး ဘောဂဗေဒအမြင်

ညွှန်းကိန်းကို ၁၀၇ အထိ ရရှိစေရန်၊ လူတစ်ဦးချင်းအလိုက် ဂျီဒီပီညွှန်းကိန်းကို ၁၀၀ အထိ ရရှိ စေရန်၊ စပါးထုတ်လုပ်မှုကို တန် ၆.၉၂ သန်း^၁အထိ ရရှိစေရန်၊ ပြည်ပသို့ ဆန်တင်ပို့မှုကို တန်ချိန် ၂.၁ သန်းအထိ ရရှိစေရန်၊ ကျွန်းသစ်ထုတ်လုပ်မှုကို ကုဗတန်ထောင်ပေါင်း ၃၃၃ အထိ ရရှိစေရန်၊ ကျွန်းသစ်မဟုတ်သောသစ်ထုတ်လုပ်မှုကို ကုဗတန်ထောင်ပေါင်း ၆၁၁ အထိ ရရှိစေရန် မျှော်မှန်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။^၉

စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဝန်ကြီးဌာနများ

၂၀။ အိမ်စောင့်အစိုးရလက်ထက် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ဝန်ကြီးဌာနများမှာ အမျိုးသားစီမံကိန်း ဝန်ကြီး ဌာန၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ပစ္စည်းထောက်ပံ့ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန်တော် ဝန်ကြီးဌာန၊ ကုန်သွယ်မှုတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ စက်မှုလက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး နှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ရေကြောင်းနှင့် မြို့ပြလေကြောင်းဝန်ကြီးဌာနများ ဖြစ် ပါသည်။

အမျိုးသားစီမံကိန်းဝန်ကြီးဌာန

၂၁။ အမျိုးသားစီမံကိန်းဝန်ကြီးဌာနသည် အခြေခံစာရင်းအင်းနှင့် ထောက်လှမ်းချက်များကို စုဆောင်းခြင်း၊ အစိုးရ၏ စီမံကိန်းနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် မျက်ခြေမပြတ် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေသုံးစွဲမှု ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ၊ စက်ပစ္စည်းသုံးစွဲမှု ကြီးကြပ်ရေးကော်မတီတို့ကို ဖွဲ့စည်းပါသည်။

၂၂။ နိုင်ငံအတွင်း နိုင်ငံခြားသားများ ငွေအရင်းအနှီး လာရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်အတွက် ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် အိမ်စောင့်အစိုးရသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လိုသည့် စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်ရန် အတွက် နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းရှင်များကို ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် စီးပွားရေး နှင့် လူမှုရေးအဖွဲ့က ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ငွေရင်းနှီးရေးအက်ဥပဒေ (Burma Investment Act) ကို အတည်ပြုထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ အက်ဥပဒေပုဒ်မ (၃) အရ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ငွေရင်းနှီး ရေးကော်မတီကို ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဆိုပြုလွှာ များကို စိစစ်ခွင့်ပြုမိန့်များ ထုတ်ပေး၍ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ မြှင့်တင်ရေးကိုလည်း ဆောင် ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် တော်လှန်ရေး ကောင်စီတက်လာပြီး နောက်တွင် အဆိုပါ အက်ဥပဒေ

^၁ Million Long Tons

^၉ Walinsky, Economic Development of Burma 1951-1960. New York: The Twentieth Century Fund, 1962.

ကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေကို ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ၁၉၅၉ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ငွေရင်းနှီးရေး အက်ဥပဒေကို ပယ်ဖျက်ခဲ့ပါသည်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောရေးဝန်ကြီးဌာန

၂၃။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်တွင် နိုင်ငံတော်စိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်ကို ၁၉၅၃ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး သစ်တောဌာနနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဌာန တို့အတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဆင်းမလားစီမံကိန်း (Simla Plan) အရ နိုင်ငံတော် ကောက်ပဲ သီးနှံရောင်းဝယ်ရေးအဖွဲ့ကို (နကရဖ) (State Agricultural Marketing Board - SAMB) ကို ၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ဆန်စပါးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ရန် ရည်ရွယ် ၍ အစိုးရက ပြည်ပသို့ ဆန်တင်ပို့ရောင်းချသည့်လုပ်ငန်းကို ပြည်သူပိုင်သိမ်းခဲ့ပြီး နကရဖက အဆိုပါ လုပ်ငန်းကို ဦးစီးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၂၄။ ပြည်တွင်းစပါးဈေးကို တည်ငြိမ်စွာ ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ၁၉၅၁ - ၁၉၅၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၈ - ၁၉၅၉ ခုနှစ်အထိ တစ်သမတ်တည်းထားရှိခဲ့ပြီး ၁၉၅၉ - ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ ၁၉၆၁ - ၁၉၆၂ ခုနှစ်အထိ စပါးဈေးနှုန်းများကို ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ စပါးများကို နကရဖကဝယ်ယူပြီး ၎င်းအဖွဲ့ကသာ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ရောင်းချခြင်းနှင့် အစိုးရအချင်းချင်း နှစ်ရှည် စာချုပ်ဖြင့် ရောင်းချခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဇယား (၁)- ၁၉၄၇ - ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၁ - ၁၉၆၂ ခုနှစ်အထိ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိသော စပါးနှင့်ပြည်ပ ရောင်းချ ဆန်တန်ချိန်

ခုနှစ်	စိုက်ဧက (သိန်း)	စပါးထွက်တင်း (သိန်း)	ပြည်ပတင်ပို့သော ဆန်နှင့် ဆန်ထွက်ပစ္စည်းတန် (သိန်း)	တန်ဖိုးကျပ် (ကုဋေ)
၁၉၄၇ - ၁၉၄၈	၉၂.၆	၂၆၀၂	၁၂.၁	၅၈.၄၅
၁၉၄၈ - ၁၉၄၉	၉၇.၉	၂၄၇၀	၁၁.၉	၅၉.၄၆
၁၉၄၉ - ၁၉၅၀	၉၀.၂	၂၁၉၁	၁၁.၃	၅၈.၃၀
၁၉၅၀ - ၁၉၅၁	၉၁.၅	၂၅၈၄	၁၃.၇	၇၄.၁၁
၁၉၅၁ - ၁၉၅၂	၉၄.၅	၂၆၉၇	၁၁.၅	၈၀.၄၆
၁၉၅၂ - ၁၉၅၃	၉၉.၂	၂၇၉၄	၁၁.၉	၁၀၁.၈၇
၁၉၅၃ - ၁၉၅၄	၁၀၁.၃	၂၆၆၈	၁၂.၀	၈၄.၀၂
၁၉၅၄ - ၁၉၅၅	၉၈.၂	၂၇၀၃	၁၂.၇	၈၄.၄၇
၁၉၅၅ - ၁၉၅၆	၁၀၀.၁	၂၆၀၂	၁၆.၃	၈၇.၆၄
၁၉၅၆ - ၁၉၅၇	၁၀၀.၇	၂၇၃၃	၁၉.၃	၈၉.၅၁

ခုနှစ်	စိုက်ဧက (သိန်း)	စပါးထွက်တင်း (သိန်း)	ပြည်ပတင်ပို့သော ဆန်နှင့် ဆန်ထွက်ပစ္စည်းတန် (သိန်း)	တန်ဖိုးကျပ် (ကုဋေ)
၁၉၅၇ - ၁၉၅၈	၉၈.၅	၃၀၀၄	၂၀.၁	၆၆.၃၀
၁၉၅၈ - ၁၉၅၉	၁၀၁.၀	၂၄၄၀	၁၄.၆	၇၁.၆၄
၁၉၅၉ - ၁၉၆၀	၁၀၃.၈	၃၁၅၀	၁၆.၁	၈၃.၄၈
၁၉၆၀ - ၁၉၆၁	၁၀၄.၂	၃၂၉၇	၂၀.၈	၆၇.၂၂
၁၉၆၁ - ၁၉၆၂	၁၁၃.၆	၃၂၇၅	၁၆.၇	၈၆.၄၂

စစ်မြစ်။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၊ မြန်မာနိုင်ငံစပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချမှု၊ ၁၉၈၇၊ စာ (၄၆၁)။

၂၅။ မြန်မာနိုင်ငံမှ တင်ပို့ရောင်းချသော ဆန်နှင့်ဆန်ထွက်ပစ္စည်းများမှာ ဆန်ဖြူ၊ ပြုတ်ဆန်၊ ဆန်တွဲ၊ ဖွဲနုတို့ဖြစ်သည်။ ပြုတ်ဆန်ကို နှစ်စဉ်တန်ချိန် လေးသိန်းမှ ခြောက်သိန်းအထိ ရောင်းချခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၁ - ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ပြုတ်ဆန်ရောင်းချမှု အများဆုံးစံချိန်အဖြစ် တန်ချိန် ခုနှစ်သိန်းခွဲ ရောင်းချခဲ့သည်။ ဆန်ဖြူကို နှစ်စဉ်တန်ချိန် ရှစ်သိန်းမှ တစ်သန်း နှစ်သိန်းခန့်ထိ ရောင်းချခဲ့ပြီး ၁၉၅၅ - ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် စံချိန်အဖြစ်အများဆုံး တန်ချိန် တစ်သန်း လေးသိန်း အထိ ရောင်းချခဲ့သည်။ တန်းမြင့်ဆန်များ ကြိတ်ခွဲရောင်းချသော ၁၉၅၄-၁၉၅၅ ခုနှစ်မှစ၍ နှစ်စဉ် ဆန်ကွဲ တန်ချိန် တစ်သိန်းခန့် ရောင်းချခဲ့ရသည်။

၂၆။ အစိုးရသည် ၁၉၄၈ - ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကာလများအတွင်း ဆန်စပါးကို မလေးရှားနိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၊ စင်ကာပူနိုင်ငံအပါအဝင် အရှေ့တောင် အာရှနိုင်ငံများ၊ တရုတ်နိုင်ငံ၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၊ ဟောင်ကောင်၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဂျပန်နိုင်ငံနှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသနိုင်ငံများ၊ အနောက်ဥရောပနိုင်ငံများ၊ ရုရှားနိုင်ငံ၊ အရှေ့ဥရောပနိုင်ငံများအထိ တင်ပို့နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆန်ကို အဓိကဝယ်ယူသည့် နိုင်ငံများဖြစ်သည်။ အာရှ၏ ဆန်အိုးကြီးအဖြစ် ၁၉၃၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၀ ခုနှစ်အတွင်း ကာလများတွင် မြန်မာဆန်တင်ပို့မှုမှာ တန်ပေါင်း ၃.၁၇၇ သန်း ရှိခဲ့သော်လည်း ၁၉၆၁ - ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် တန်ပေါင်း ၁.၆၇၆ သန်းသာ တင်ပို့နိုင်ခဲ့သည်။^{၁၀}

ဆည်မြောင်းဌာန

၂၇။ ဆည်မြောင်းဌာနသည် လက်ရှိဆည်မြောင်းများနှင့် ရေဘေးကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ထိန်းသိမ်းပြင်ဆင်ပြုပြင်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ပေးခြင်းနှင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့

^{၁၀} AGRICULTURE IN MYANMAR: What Has Happened to Asia's Rice Bowl? https://www.jstor.org/stable/27912003?seq=1#page_scan_tab_contents, <https://opendevelopmentmyanmar.net/my/topics/agriculture/>

ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအနေဖြင့် ချည်မျှင်ရှည်ဝါ၊ မြေပဲ၊ ကြံတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရေး၊ နို့စားနွား၊ ခိုင်းနွားနှင့် လားမွေးမြူရေးစီမံကိန်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ သစ်တော စီမံကိန်းများအနေဖြင့် သစ်တော ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ ရောင်းဝယ်ရေးဌာန၊ အပူပိုင်းဒေသ သစ်တောပြန်လည် ထူထောင်ရေး စီမံကိန်း၊ သစ်ပင်ပိုမိုစိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်း၊ ရေဝေရေလဲ စီမံကိန်း၊ ဗာဂျီးနီးယား ဆေးစိုက်ပျိုးရေး စီမံကိန်း၊ ရာဘာစိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းနှင့် ကျေးရွာသန့်ရှင်းရေးနှင့် ရေရရှိရေး စီမံကိန်းတို့ကို ဆောင် ရွက်ခဲ့ပါသည်။

လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

၂၈။ လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် အစိုးရနယ်သစ်ဖွင့်ဌာန၊ မြေတိုင်းဌာန၊ ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဌာန၊ မြေအသုံးချရေးဌာနခွဲ၊ လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး ဌာနနှင့် လျော်ကြေးဌာန ပါဝင်ပါသည်။

ပစ္စည်းထောက်ပံ့ရေးဝန်ကြီးဌာန

၂၉။ ပစ္စည်းထောက်ပံ့ရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ ပစ္စည်းဝယ်ယူရေးနှင့် ၎င်းအတွက် ပစ္စည်းဝယ်ယူမှုစနစ်နှင့် အခြေခံမူများ ထုတ်ပြန်၍ ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူရေး၊ ဝယ်ယူပြီးပစ္စည်းများကို စနစ်တကျ သိုလှောင်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများသို့ ထုတ်ဝေဖြန့်ဖြူးရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန

၃၀။ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ဒေသန္တရဘူမိဗေဒမြေပုံရေးဆွဲရေး၊ အဏုမြူတွင်းထွက် နှင့် အခြားတွင်းထွက်များစူးစမ်းရှာဖွေခြင်း၊ ဘူမိဗေဒစစ်ဆေးမှုများအတွက် ဘူမိဗေဒဌာနကို တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ဓာတ်သတ္တုပင်ရင်းအခြေအမြစ်များကို တိုးတက်အောင် ဆောင် ရွက်ရေးကော်ပိုရေးရှင်းကို တည်ထောင်၍ ဓာတ်သတ္တုရောင်းဝယ်ရေး စီမံကိန်းကို အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ သတ္တုတွင်းနှင့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းများ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနကို ဖွဲ့စည်း၍ သတ္တုတွင်းဥပဒေများ၊ ရေနံနှင့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပစ္စည်း များအက်ဥပဒေများနှင့်အညီ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စစ်ဆေးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက် ပေးခဲ့ပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာန

၃၁။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ငွေကြေးမူဝါဒခိုင်မာစေရေး၊ နိုင်ငံခြား ဘဏ္ဍာငွေများထိန်းသိမ်းစီမံရေးနှင့် နိုင်ငံခြားငွေလွှဲကြီးကြပ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ဘဏ်တည်ထောင်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဘဏ်သည် အစိုးရ၏ သွင်းကုန်များအပေါ် ကန့်သတ်မှုများ ဖြေလျှော့ခြင်းနှင့် ထွက်ကုန်များကို ပြည်ပသို့ရောင်းချနိုင်ရေး၊ ချေးငွေများထုတ်ချေးခြင်း၊ စပါးဝယ်ယူရေးအတွက် ငွေကြေးအထောက် အပံ့ပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။ အမြတ်တော်ခွန်ဌာနက သက်ဆိုင်ရာ အခွန်ထမ်း များ၏ ငွေကြေးနှင့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ အခွန်တော်များကို ကောက်ခံပေးပါသည်။ နိုင်ငံတော် စာရင်းစစ်ဌာနသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေနှင့်အညီ ဘုတ်အဖွဲ့များ၊ ကော်ပိုရေးရှင်းများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ စာရင်းများကို စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ဌာနများ အပြင် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီးဌာနအောက်တွင် ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းဌာန၊ အကောက် တော်ဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဆားခွန်တော်ဌာန၊ ပြည်ထောင်စုအာမခံစနစ်အဖွဲ့တို့ကိုလည်း ဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

ကုန်သွယ်မှုတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာန

၃၂။ ကုန်သွယ်မှုတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ထွက်ကုန်လုပ်ငန်းကို ဦးစီးဆောင်ရွက်ပြီး ဆန်နှင့်ဆန်ထွက်ပစ္စည်းများ၊ သစ်နှင့် သစ်တင်ပို့ရောင်းချရေး၊ ကြက်ပေါင်ဆေးနှင့် ဝါဂွမ်း ရောင်းချရေးစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ကုန်သွယ်မှုတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာန အောက်ရှိ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းက သွင်းကုန်လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း၊ ပြည်တွင်းကုန်သွယ်မှု အားကောင်းစေရေး တို့ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းအပြင် ကုန်ဈေးနှုန်းကျဆင်းရေးစီမံကိန်းကိုပါ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဆန်ပို့ကုန်တန်ဖိုးမှာ ၁၉၅၆-၁၉၅၇ ခုနှစ်များတွင် ၈၉၅ သန်း၊ ၁၉၅၇- ၁၉၅၈ ခုနှစ်များတွင် ၆၆၃ သန်းနှင့် ၁၉၅၈-၁၉၅၉ ခုနှစ်များတွင် ၇၀၀ သန်းရရှိခဲ့ပြီး ဆန်နှင့် ဆန်ထွက် ပစ္စည်းပို့ကုန် တန်ဖိုးအပါအဝင် အခြားပို့ကုန်အမျိုးအစား စုစုပေါင်း၏ ပို့ကုန်တန်ဖိုး များမှာ ၁၉၅၆-၁၉၅၇ ခုနှစ်များတွင် ၁၁၈၃ သန်း၊ ၁၉၅၇-၁၉၅၈ ခုနှစ်များတွင် ၈၉၂ သန်းနှင့် ၁၉၅၈-၁၉၅၉ ခုနှစ်များတွင် ၉၇၄ သန်း အသီးသီး ရရှိခဲ့ပါသည်။ အစိုးရအချင်းချင်း ဆန်ရောင်း ချရသည့် စာရင်းများ အဖြစ် မော်ရီသျှ၊ သီဟိုဠ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ရူကြူးကျွန်း၊ ဆီယာလီယွန်၊ အိန္ဒိယ၊

ပါကစ္စတန်၊ ဂျပန်၊ မော်လဒိုက်၊ အစ္စရေးလ်၊ စင်ကာပူ၊ ယူဂိုစလားဗီယား၊ ရုရှား၊ ဆေးရိုလ် နှင့် မလေးကျွန်းစု တို့သို့ စုစုပေါင်းဆန်တန်ချိန် ၁,၅၃၃,၀၁၀ ရောင်းချခဲ့ရပါသည်။^{၁၁}

စက်မှုလက်မှုဝန်ကြီးဌာန

၃၃။ စက်မှုလက်မှုဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် စက်မှုလက်မှု တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ရေးကော်ပိုရေးရှင်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေးအဖွဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဆေးဝါးလုပ်ငန်းအဖွဲ့၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံလက်တွေ့သုတေသနလုပ်ငန်းအဖွဲ့၊ စက္ကူစက်နှင့်ဓာတုဗေဒလုပ်ငန်းများအဖွဲ့၊ စက်မှုလက်မှု ညွှန်ကြားရေးဌာနနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားစစ်ဆေးရေးဌာနတို့ကို ဖွဲ့စည်း၍ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း များ အဆင့်အတန်း တိုးတက်ကြီးပွားရေးမူဝါဒများနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ ချမှတ်ကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

၃၄။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် စာပို့တိုက်နှင့် ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေးဌာန၊ ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေးဌာနခွဲ၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ လေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအဖွဲ့၊ မီးရထားဌာန၊ ကုန်းလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးအကြံပေးအဖွဲ့၊ ပြည်တွင်းရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအဖွဲ့တို့ကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့ကြယ်ငါးပွင့်သင်္ဘောလုပ်ငန်းကို ၁၉၅၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက် နေ့တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။

ရေကြောင်းနှင့် မြို့ပြလေကြောင်းဝန်ကြီးဌာန

၃၅။ ရေကြောင်းနှင့် မြို့ပြလေကြောင်းဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်ရေကြောင်းဌာန၊ မြို့ပြ လေကြောင်းဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံတော် မိုးလေဝသဌာန၊ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ပင်လယ်ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအဖွဲ့တို့ကို ဖွဲ့စည်း၍ ရေလမ်းခရီးဖြင့် စိတ်ချ လုံခြုံစွာ သွားလာနိုင်ရန်၊ လေယာဉ်များ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာ အတက်အဆင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်တို့ အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။

^{၁၁} ပြည်ရွေးရွာမှု၊ ယုံကြည်အပ်နှံမှုအားသွန်ကြိုးပမ်းမှု ထမြောက်အောင်မြင်မှု တစ်ရပ်၏ သမိုင်းဝင်မှတ်တမ်းများ။

ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးကဏ္ဍ

၃၆။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီလက်အောက်ခံအဖြစ် ရှိနေချိန်တွင် နိုင်ငံသားများ၏ စီးပွားရေးကဏ္ဍမှာ မှေးမှိန်နေခဲ့သဖြင့် မြန်မာတိုင်းရင်းသားကုန်သည်ကြီးများသည် “စီးပွားရေး ခိုင်ခံ့မှု အမျိုးသားစိတ်ဓာတ်ခိုင်မြဲနိုင်မည်” ဟူသော ခံယူချက်ဖြင့် ဗမာကုန်သည်ကြီးများ အသင်း (Burmese Chamber of Commerce) ကို ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက် အသင်းကို မြို့တော်ခန်းမတွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုဗမာနိုင်ငံကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (Union of Burma Chamber of Commerce and Industry) အဖြစ် အမည်ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးဥပဒေအရ အသင်းကြီး တရားဝင်ရပ်တည်ခွင့် မရခဲ့ပါ။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ်

၃၇။ စီးပွားရေးခိုင်ခံ့မှု အမျိုးသားစိတ်ဓာတ်ခိုင်မြဲနိုင်မည်ဆိုသည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၁၉၁၉ ခုနှစ် တွင် ဗမာကုန်သည်ကြီးများအသင်းအနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၂ ခုနှစ်အထိ မြန်မာကုန်သည်ကြီးများအသင်း အနေဖြင့်လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းထူထောင် ရပ်တည်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်ကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းအနေဖြင့် ရှိနေသော်လည်း စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် အဓိက လုပ်ဆောင်မှုများ မရှိခဲ့ပါ။ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် စတင်ကျင့်သုံးသည့် ၁၉၈၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၉ ခုနှစ်အထိ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်း အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်အနေဖြင့် လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အသင်းချုပ် တည်ထောင်မှုသည် နှစ်တစ်ရာ ပြည့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ အချိန် အထိ ပုဂ္ဂလိကကုန်သွယ်မှုများ၊ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများအား ဦးစီးဆောင်ရွက်သည့် အပြင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် အစိုးရအကြား ပေါင်းကူးသဖွယ် ဆောင်ရွက်ပေးနေသော၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ပေးနေသော နိုင်ငံတော်အဆင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း အဖြစ် ရပ်တည်လျက် ရှိပါသည်။

ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ် စီးပွားရေးအခြေအနေ

၃၈။ ၁၉၄၇-၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၁-၁၉၆၂ ခုနှစ်အတွင်း စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး တိုးတက်မှုနှုန်းမှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ၅.၃ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပြီး တစ်ဦးကျပ်ငွေတိုးတက်မှုနှုန်းမှာ ပျမ်းမျှ အားဖြင့် ၃ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ၁၉၄၇-၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၁-၁၉၆၂ ခုနှစ်အတွင်း စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း ထုတ်ကုန် တန်ဖိုးနှင့် တစ်ဦးကျပ်ငွေကို ဇယား(၂)ဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဇယား(၂)- စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုးနှင့် တစ်ဦးကျပ်ငွေ

ကာလ	စုစုပေါင်းပြည်တွင်း ထုတ်ကုန်တန်ဖိုး GDP (ကျပ်သန်း)	တစ်ဦးကျပ်ငွေ (ကျပ်)
၁၉၄၇-၁၉၄၈	၃,၅၅၇	၇၂
၁၉၅၀-၁၉၅၁	၃,၄၃၁	၆၉
၁၉၅၆-၁၉၅၇	၄,၉၃၄	၁၀၀
၁၉၅၉-၁၉၆၀	၅,၆၀၀	၁၁၃
၁၉၆၁-၁၉၆၂	၅,၅၄၄	၁၁၂

နိဂုံး

၃၉။ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ်ဖြစ်သည့် ၁၉၄၇-၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၆၁-၁၉၆၂ ခုနှစ်အတွင်း နိုင်ငံ၏ အဓိက စီးပွားရေးကဏ္ဍမှာ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖြစ်ပြီး စုစုပေါင်းပြည်တွင်း ထုတ်ကုန်တန်ဖိုး(GDP)တွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ ပါဝင်မှုအချိုးမှာ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က အာဆီယံ နိုင်ငံ များတွင် စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍအတွက် အစိုးရ၏ အသုံးစရိတ်မှာ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအကြား ဖြစ်ပြီး မြန်မာ အစိုးရ၏ အသုံးစရိတ်မှာ စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ်၏ ၉ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိခဲ့သည့်အတွက် အခြားသော နိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ အသုံးစရိတ်မှာ လွန်စွာနည်းပါး ခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံစီးပွားရေးအတွက် အဓိကအရေးပါသည့် စိုက်ပျိုး ရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍ၏အရေးပါမှုကို လစ်လျူ ရှုကာ စက်မှုလက်မှုကဏ္ဍ တိုးတက်ရေးကိုသာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ကြောင့် လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်မှု မရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့မြင်ရပါသည်။ ထို့အတူ အစိုးရ၏ လက်တွေ့မကျခဲ့ဘဲ မြင့်မားလွန်းသည့် ရည်မှန်း ချက်များကြောင့် ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီခေတ်တွင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည့် စီမံကိန်းကြီးများမှာ အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့ခြင်း မရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ပြည်ရွေးရွာမှု၊ ယုံကြည်အပ်နှံမှု အားသွန်ကြိုးပမ်းမှု ထမြောက်အောင်မြင်မှု တစ်ရပ်၏ သမိုင်းဝင် မှတ်တမ်းများ။
- ဒေးဗစ်ဟုတ်၊ တင်မောင်သန်းနှင့် ကင်(မ်)နင်၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်သူ့ရေးရာကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အယူအဆအား နားလည်သဘောပေါက်ကြပုံ
- လွန်ခဲ့သည့် ၇၂ နှစ်က ဆိုရန်တိုဗီလာစီမံကိန်း- <https://burma.irrawaddy.com/on-this-day/2019/06/06/193836.html>
- ဦးသန်းဝင်းရွှေ (၂၀၁၈)၊ ပါလီမန်ခေတ် မြန်မာစီးပွားရေးစီမံကိန်းဖြစ်စဉ် နှင့် နိုင်ငံရေးဘောင် အမြင်
- AGRICULTURE IN MYANMAR: What Has Happened to Asia's Rice Bowl? https://www.jstor.org/stable/27912003?seq=1#page_scan_tab_contents.
<https://opendevelopmentmyanmar.net/my/topics/agriculture/>
- David I. Steinberg, Burma/ Myanmar What Everyone Needs to Know
- Walinsky, Economic Development of Burma 1951-1960. New York: The Twentieth Century Fund, 1962
- Wikipedia

အခန်း (၂)

ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကာလ မြန်မာ့စီးပွားရေး

တော်လှန်ရေးကောင်စီပေါ်ပေါက်လာခြင်းနှင့် စီးပွားရေးမူဝါဒ

၁။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း ဦးဆောင်သော တော်လှန်ရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော်အာဏာအရပ်ရပ်ကို လွှဲပြောင်းယူခဲ့ပြီးနောက် မူလ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကိုဖျက်သိမ်းကာ “မြန်မာ့နည်း၊ မြန်မာ့ဟန် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်” ကို စတင်ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို တင်းကျပ်စွာ ထိန်းချုပ်မှုများကြောင့် အခြားနိုင်ငံများနှင့် ကုန်သွယ်ရေးစီးဆင်းမှုကျဆင်းခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်ကို ရေးဆွဲအတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းကာ တစ်ပါတီဦးဆောင်သည့် စနစ်ဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။

၂။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် အောက်ပါ စီမံချက်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်-

- (က) အနှစ် (၂၀) နှစ်ရှည်စီမံကိန်းတစ်ရပ်ကို လေးနှစ် စီမံကိန်း (၅) ခုဖြင့် ရေးဆွဲရန်၊
- (ခ) ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအခြေခံအဆောက်အအုံများ အခြေတည်မိရေးကို ရည်မှန်းချက်အဖြစ်ထားရှိရန်၊
- (ဂ) စီးပွားရေးပုံစံအဖြစ်ဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပြည်သူပိုင်အခန်း၊ သမဝါယမပိုင်အခန်း၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင်အခန်းဟူ၍ ကဏ္ဍအလိုက် ခွဲဝေသတ်မှတ်ပြီးလျှင် ယင်းသတ်မှတ်ချက်များကို စီးပွားရေးမဟာဗျူဟာ ရည်မှန်းချက်များအဖြစ် ထားရှိရန်၊
- (ဃ) ပြည်သူပိုင်အခန်း၊ သမဝါယမပိုင်အခန်း၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင်အခန်းများကို သတ်မှတ်ရာ၌ ပုဂ္ဂလိကပိုင်လုပ်ငန်းများအဖြစ် ခွင့်ပြုသင့်သည့် လုပ်ငန်းများကိုခွင့်ပြု၍ သမဝါယမပိုင်အဖြစ် လုပ်ကိုင်နိုင်သည်တို့ကို သမဝါယမပိုင်အခန်းသို့ ကူးပြောင်းရန်နှင့် ပြည်သူပိုင်အဖြစ် လုပ်ကိုင်နိုင်သည်တို့ကို ပြည်သူပိုင်အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းရန်၊
- (င) ကုန်ပစ္စည်းတစ်မယ်နှစ်မယ်အပေါ် အဓိကအားဖြင့်အခြေခံနေသည့် စီးပွားရေး ပုံစံမှ ဘက်စုံစီးပွားရေးပုံစံသို့ ပြောင်းလဲလာစေရန်။

၃။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီအနေဖြင့် အထက်ပါ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် အဖြစ်နိုင်ဆုံးနှင့် တွက်ခြေအကိုက်ဆုံးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်၍ ဦးစားပေး (၃) ခုဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်-

- (က) ပထမဦးစားပေးအဖြစ် လယ်ယာ၊ သားငါးနှင့် သစ်တောကဏ္ဍများတွင် တိုးချဲ့ ထုတ်လုပ်ရန်နှင့် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့ ပိုမိုတင်ပို့ရောင်းချရန် ဖြစ်ပါသည်။
- (ခ) ဒုတိယဦးစားပေးအဖြစ် လယ်ယာ၊ သားငါးနှင့် သစ်တောကဏ္ဍများတွင် တိုးချဲ့ ထုတ်လုပ်မှုအပေါ်တွင်မှီး၍ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်သည့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများကို တည်ထောင်ရန်နှင့် သွင်းကုန်ပစ္စည်းများကိုအစားထိုးနိုင်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။
- (ဂ) တတိယဦးစားပေးအဖြစ် သတ္တုများကို ထုတ်လုပ်နိုင်သရွေ့ ထုတ်လုပ်ရန်နှင့် သတ္တုကုန်ကြမ်းများကို အသုံးပြုနိုင်သည့် စက်မှုလုပ်ငန်းအကြီးစားများအတွက် အစပျိုးရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်သူပိုင်သိမ်းခြင်း

၄။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ဆိုင်းငံ့၍ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းဦးဆောင်သည့် တပ်မတော်က နိုင်ငံတော်အာဏာကို ရယူခဲ့ပြီး မတ်လ ၃ ရက်နေ့တွင် ပါလီမန်ကို ဖျက်သိမ်းခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၉ ရက်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော်၏ အာဏာကို အပြည့်အဝ ရယူခဲ့ပြီး မြန်မာ့နည်းမြန်မာ့ဟန်ဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ် ဟူသော အတွေးအမြင် “Burmese Way to Socialism” ideology ကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းနှင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကာလအတွင်း ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများကို ပြည်သူပိုင်သိမ်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကမီဒီယာနှင့်ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းများကို ပိတ်သိမ်းခြင်းပြီး အစိုးရထိန်းချုပ်မှုအောက်သို့ ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အကြောင်းအရင်းမှာ နိုင်ငံ၏ သယံဇာတအများစုသည် နိုင်ငံခြားသားများ၏ လက်ဝယ်တွင် တည်ရှိနေခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့တွင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ (မဆလ) ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။

၅။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်စပ်ရမည့် နိုင်ငံခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှအပ ပြင်ပနိုင်ငံများနှင့် စီးပွားရေးဆောင်ရွက်မှုများကို တင်းကျပ်စွာ ထိန်းချုပ်ထားခဲ့သည့် အတွက် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတွင် တိုးတက်မှုမရှိဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရသည် အမျိုးသားရေးမူဝါဒကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ပြည်သူပိုင်အခန်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပုဂ္ဂလိက ဈေးဆိုင်ငယ်များအထိ ပြည်သူပိုင်အခန်းတွင် ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားသားများ ပိုင်ဆိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုသာမက ပြည်တွင်းရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ပြည်သူပိုင်သိမ်းခဲ့ပြီး ယခင်ဒီမိုကရေစီအစိုးရ လက်ထက်က ခွင့်ပြုပေးထားခဲ့သော စက်မှုလက်မှု ကုန်ထုတ်

လုပ်ငန်းများ အားလုံးကိုလည်း ပြည်သူပိုင်အခန်းသို့ ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍကို ပြည်သူပိုင်အခန်းသို့ ထည့်သွင်းခြင်း မရှိခဲ့သော်လည်း ဥပဒေစည်းမျဉ်းများနှင့် ဈေးနှုန်း အရထိန်းချုပ်မှုများရှိသဖြင့် လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများတွင် လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိခဲ့သဖြင့် လုပ်ငန်းများတိုးတက်မှုမရှိဘဲ ထိခိုက်နစ်နာမှုများ ရှိခဲ့ပါသည်။

စက်မှုလုပ်ငန်းများ အခြေအနေ

၆။ ထို့အပြင် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် ဒီမိုကရေစီအစိုးရလက်ထက်က အားပေးခဲ့သော ပုဂ္ဂလိကပိုင် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများမှာလည်း ပြည်သူပိုင်သိမ်းပိုက်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအပိုင်း တွင် လိုအပ်မှုရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမရှိဘဲ ရပ်ဆိုင်းခဲ့ရသည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ယခင် ဒီမို ကရေစီ အစိုးရလက်ထက်က အစပျိုးထားခဲ့သော သွင်းကုန်အစားထိုး စက်မှုလုပ်ငန်းများကို ချဲ့ထွင် ၍ ထွန်စက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် မော်တော်ကားတပ်ဆင်ရေးစက်ရုံများ၊ ကြော့ထည် စက်ရုံ၊ မှန်စက်ရုံ နှင့် အခြားပစ္စည်းထုတ်လုပ်သော စက်ရုံများကို တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါစက်ရုံ များသည် ပြည်ပမှတင်သွင်းသော စက်မှုကုန်ကြမ်းအပေါ်တွင် မူတည်၍ လုပ်ငန်း လည်ပတ်ရသည့် အတွက် အခြေခံထုတ်ကုန်တင်ပို့နိုင်မှု လျော့နည်းလာသည်နှင့်အမျှ နိုင်ငံခြားဝင်ငွေ ကျဆင်းလာ ပြီး စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် လိုအပ်သော ကုန်ကြမ်းနှင့် နည်းပညာ ဖြည့်ဆည်း အသုံးချနိုင်မှုများ လျော့ကျလာခဲ့ပါသည်။ ကောင်းမွန်သော တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုအနေဖြင့် ပလပ်စတစ်ပစ္စည်းများ၊ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများ၊ အစားအသောက်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊စက်ပြင်လုပ်ငန်းများကို တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက်လာနိုင်ခဲ့ပြီး အငယ်စား အိမ်တွင်းစက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့ပါသည်။ သို့သော် လည်း နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် တံခါးပိတ် စီးပွားရေးမူဝါဒကို ကျင့်သုံးလျက် ရှိသည့်အတွက် နည်းပညာ အသစ်များ ရရှိနိုင်သည့် အခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးခဲ့ပါသည်။

လယ်ယာမြေကဏ္ဍ

၇။ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော လယ်ယာမြေသီးစားချထားရေး ဥပဒေ အရ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်မှာ ကျေးလက်ဒေသများတွင် ဖွဲ့စည်းထားခဲ့သော မြေယာကော်မတီ၌ သာ အဓိကလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိပြီး မြေများကို အဆင်းရဲဆုံးသော လယ်သမားများသို့ ခွဲဝေပေးပါသည်။ သို့ရာတွင် မြေကွက်ရရှိမည့်သူ၏ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းအား၊ လက်ရှိရှိနေသော အရင်းအမြစ်များကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်ခြင်းမပြုသည့်အပြင် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်သူ များ၊ တာဝန်ကျေသီးနှံမပေးသွင်းသူများထံမှ လယ်မြေကို ပြန်လည်သိမ်းယူခြင်းအထိ ပြစ်ဒဏ် ပေးနိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် လယ်သမားများအခွင့်အရေး ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ပေးရေး

ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော်လည်း လယ်သမားများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ အထောက်အပံ့များ ကိုသာမှီခို၍ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေရသည့် အခြေအနေတွင် ရှိခဲ့ပါသဖြင့် လယ်ယာထွက်ကုန် ထုတ်လုပ်မှုကျဆင်းလာပြီး နိုင်ငံခြားသို့တင်ပို့နိုင်သော ဆန်ပမာဏ ကျဆင်းလာခဲ့ပါသည်။ ဆန် စပါးကဲ့သို့ တင်းကျပ်စွာ ချုပ်ကိုင်ထားခြင်းမရှိသော မတ်ပဲနှင့် ပဲအမျိုးမျိုး စိုက်ပျိုးရေးမှာမူ ထုတ် လုပ်မှုတိုးတက်လာပြီး နိုင်ငံခြားတင်ပို့မှုပါ တိုးတက်လာသော်လည်း ဆန်စပါး တင်ပို့မှုမှရရှိသော နိုင်ငံခြားငွေဆုံးရှုံးမှုကို ပြန်လည်ထေမိစေသော အနေအထား မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၈။ ထို့အပြင် အခြားတစ်ဖက်၌လည်း ဆိုရှယ်လစ်ခေတ်ကာလက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆန်စပါး မူဝါဒသည်စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်များအားအသုံးချအမြတ်ထုတ်ခြင်း (Agricultural Exploitation) ဖြစ်ပါ သည်။ အဆိုပါ မူဝါဒသည် ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးထက်နည်းပါးသော နှုန်းထားတစ်ခုဖြင့် မဖြစ်မနေ ပေးသွင်းရမည့် ဆန်စပါးဝယ်ယူရေးစနစ်တစ်ရပ်နှင့် ဈေးပေါသောဆန်များကို ပြည်သူ့ ဆိုင်များနှင့် သမဝါယမအသင်းများမှတစ်ဆင့် စားသုံးသူများထံသို့ အချိုးကျရောင်းချပေးသည့် စနစ်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားသို့ဆန်တင်ပို့မှုကို ချုပ်ကိုင်ထားသည့် အတွက် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေရရှိမှု၏ အကြီးမားဆုံးသော အရင်းအမြစ် ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၄ - ၁၉၈၂ ခုနှစ် ကာလအတွင်း၌ ချမှတ် ခဲ့သော “အထွက်တိုးမျိုး” စီမံကိန်းကို အစိုးရက အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သော်လည်း အထွက်တိုးမှု နှင့်အတူ တောင်သူလယ်သမားတို့၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်းများကို ပိုမိုနိမ့်ကျသွားစေမည့် ဗဟို အစိုးရထံသို့ မရောင်းမနေရဟူသော မူဝါဒတစ်ရပ် ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။

၉။ ထို့ကဲ့သို့သော မူဝါဒများကြောင့် တောင်သူလယ်သမားများသည် ဆန်ကဲ့သို့ တင်းကျပ်စွာ ထိန်းချုပ်ထားခြင်းမရှိသည့် ရောင်းကုန်သီးနှံများကိုသာ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခဲ့ခြင်း၊ မှောင်ခိုဈေးကွက် များ ပါဝင်လုပ်ဆောင်လာခြင်း၊ အဆိုးရွားဆုံးအခြေအနေမှာ လယ်ယာမြေနှင့်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တို့တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမပြုခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍသာမက စီးပွားရေး အဆောက်အအုံတစ်ခုလုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုပါ ထိခိုက်ခဲ့သည့် အခြေအနေ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ် အခြေခံမူများ ချမှတ်ခြင်း

၁၀။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေ (၆) ရပ်ကို အခြေခံမူများ အဖြစ် ချမှတ်ခဲ့ပါသည်-

- (က) ပြည်သူ့လူထုတစ်ရပ်လုံး၏ စားဝတ်နေရေးနှင့်လူမှုရေးလိုအပ်ချက်များကို အစွမ်း ဆောင်နိုင်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းရေး၊
- (ခ) အမျိုးသားစီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးစီမံကိန်းစနစ်ဖြင့် အချိုးကျကျတိုးတက်စေရေး၊

- (ဂ) လုပ်အား၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားကို မှန်မှန်ကြီး တိုးတက်စေရမည်။
- (ဃ) ပြည်သူ့လူထုတစ်ရပ်လုံး၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်မြင့်မားလာရေးအတွက် ခေတ်မီသိပ္ပံပညာ၊ နည်းပညာရပ်များကို အသုံးပြုရေး၊
- (င) ဆိုရှယ်လစ်အရင်းစုဆောင်းရေး၊
- (စ) လူတိုင်းစွမ်းအားရှိသလောက် အလုပ်လုပ်ပြီး လုပ်အားပေးသည်နှင့်အမျှ အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိရေး။

ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကာလ စီမံကိန်းများ

၁၁။ ၁၉၇၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ပထမ ညီလာခံတွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေးစီမံကိန်းလမ်းညွှန်မှုများနှင့် အစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းခဲ့ပါသည်။ အစီရင်ခံစာတွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံစီးပွားတိုးတက်ရေးအတွက် ရေရှည်စီမံကိန်း၊ ပထမလေးနှစ်စီမံကိန်း လျာထားချက်နှင့် နှစ်စဉ်စီမံကိန်းများဟူ၍ စီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ပြီး လိုက်နာရန် လမ်းညွှန်မှုများကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။

နှစ်နှစ်ဆယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များ

၁၂။ အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည် စီမံကိန်းသည် မြန်မာ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၏ ရေရှည်ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်နှင့် ယင်းပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိစေရန် မည်သို့ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ဖြင့် မည်သို့ ဆောင်ရွက်မည်၊ မည်သည့်လမ်းစဉ်၊ မည်သည့် သဘောတရား၊ မည်သည့် မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာနှင့် မည်သည့် စီးပွားရေး မူဝါဒများကို ကျင့်သုံးမည် စသည်တို့ကို ဝီဝီပြင်ပြင်ဖော်ပြသော ခံယူချက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၃။ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၏ အဓိကရည်မှန်းချက် (၃) ရပ်အနက် ပထမရည်မှန်းချက်၊ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုရလဒ်အဖြစ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအားလုံး၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်းနှစ်ဆတိုးတက်မြင့်မားစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား(၃)- စီးပွားရေးတိုးတက်မှု (တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အားလုံး၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်း နှစ်ဆတိုးတက်မြင့်မားစေရန်)

အကြောင်းအရာ	၁၉၇၃-၁၉၇၄ (အခြေခံနှစ်)	၁၉၉၃-၁၉၉၄ (နောက်ဆုံးနှစ်)	ဆနှုန်း (ရာခိုင်နှုန်း)	တစ်နှစ်ပျမ်းမျှတိုးတက်မှုနှုန်း (ရာခိုင်နှုန်း)
တစ်ဦးကျ အသားတင် ထုတ်လုပ်မှု (ကျပ်)	၃၇၆	၇၅၂	၂၀၀	၃.၅
GDP (ကျပ်သန်း)	၁၁၃၈၀.၈	၃၅၈၆၈.၁	၃၁၅	၅.၉

၁၄။ ဒုတိယရည်မှန်းချက်အနေဖြင့် စီးပွားရေးအဆောက်အအုံ တိုးတက်မှုရလဒ်အဖြစ် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနိုင်ငံမှ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံသော စက်မှုလက်မှုနိုင်ငံအဖြစ်သို့ အချိုးကျကျ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား(၄)- စီးပွားရေးအဆောက်အအုံတိုးတက်မှု (လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံသော စက်မှုလက်မှု နိုင်ငံအဖြစ်သို့ အချိုးကျကျ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာစေရန်)

(ကဏ္ဍအလိုက်အသားတင်ထုတ်လုပ်မှု)

အကြောင်းအရာ	၁၉၇၃-၁၉၇၄ (အခြေခံနှစ်)		၁၉၉၃-၁၉၉၄ (နောက်ဆုံးနှစ်)		တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ တိုးတက်မှုနှုန်း (ရာခိုင်နှုန်း)
	တန်ဖိုး (ကျပ်သန်း)	ပါဝင်မှု (ရာခိုင်နှုန်း)	တန်ဖိုး (ကျပ်သန်း)	တန်ဖိုး (ရာခိုင်နှုန်း)	
ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှု	၅၈၄၉.၇	၅၁.၄	၂၀၂၇၄.၅	၅၆.၅	၆.၄
ဆောင်ရွက်မှု	၂၆၈၅.၉	၂၃.၆	၈၁၅၅.၅	၂၂.၈	၅.၇
ကုန်သွယ်မှု	၂၀၄၅.၂	၂၅.၀	၇၄၃၈.၀	၂၀.၇	၄.၉
GDP	၁၁၃၈၀.၈	၁၀၀.၀	၃၅၈၆၀.၁	၁၀၀.၀	၅.၉

၁၅။ တတိယရည်မှန်းချက်ဖြစ်သည့် ဆိုရှယ်လစ် ကုန်ထုတ်ဆက်ဆံရေးတိုးတက်မှုရလဒ်အဖြစ် ဆိုရှယ်လစ်ကုန်ထုတ်ဆက်ဆံရေး ပီပီပြင်ပြင်ဖြစ်ပေါ် ပြောင်းလဲလာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား(၅)- ဆိုရှယ်လစ် ကုန်ထုတ်ဆက်ဆံရေးတိုးတက်မှု (ဆိုရှယ်လစ်ကုန်ထုတ် ဆက်ဆံရေးပီပီပြင်ပြင် ဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲလာစေရန်)

အကြောင်းအရာ	၁၉၇၃-၁၉၇၄ (အခြေခံနှစ်)		၁၉၉၃-၁၉၉၄ (နောက်ဆုံးနှစ်)	
	ထုတ်လုပ်မှု (ကျပ်သန်း)	ပါဝင်မှု (ရာခိုင်နှုန်း)	ထုတ်လုပ်မှု (ကျပ်သန်း)	ပါဝင်မှု (ရာခိုင်နှုန်း)
ပြည်သူပိုင်	၃၉၆၈.၅	၃၄.၉	၁၇၃၈၆.၃	၄၈.၀
သမဝါယမပိုင်	၉၆၉.၅	၈.၅	၉၂၇၀.၂	၂၆.၀
ပုဂ္ဂလိကပိုင်	၆၄၄၂.၈	၅၆.၆	၉၂၁၁.၅	၂၆.၀
စုစုပေါင်း	၁၁၃၈၀.၈	၁၀၀.၀	၃၅၈၆၀.၁	၁၀၀.၀

၁၆။ နှစ်ရှည်စီမံကိန်းများရေးဆွဲခြင်းရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်မီစေရန်အတွက် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု သိသိသာသာ တိုးမြှင့်ရေးမဟာဗျူဟာချမှတ်ခဲ့ပြီး နည်းဗျူဟာများအနေဖြင့်-

- (က) တိုင်းပြည်ရှိ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားစုများကို အပြည့်အဝ အသုံးချရေး၊
- (ခ) စီးပွားရေး အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ညီညွတ်မှုရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရေး၊
- (ဂ) စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊
- (ဃ) ပြည်သူပိုင်နှင့်သမဝါယမပိုင်ပစ္စည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ လျော့နည်းသွားအောင် ဆောင်ရွက်ရေးကို အသုံးချခဲ့ပါသည်။

၁၇။ ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်တွင် နှစ်ရှည်၊ နှစ်တို စီးပွားရေးစီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဗဟိုအဆင့်၌ ဗဟိုချုပ်ထိန်းစနစ်ကိုကျင့်သုံး၍ လုပ်ငန်းအဆင့်၌ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျှော့ချသောစနစ်ကို ကျင့်သုံးမည်ဖြစ်၍ ဝန်ကြီးဌာနများသည်မိမိတို့ သက်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးကဏ္ဍအလိုက် စီမံကိန်းများကို ကိုယ်တိုင်တာဝန်ယူရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ ကြပါသည်။

လေးနှစ်စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များ

၁၈။ ရေရှည်စီမံကိန်းကို လေးနှစ်စီမံကိန်း (၅) ခုဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဖြစ်ပြီး ပထမ လေးနှစ်စီမံကိန်း၏ ကာလမှာ ၁၉၇၁-၁၉၇၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၄-၁၉၇၅ ခုနှစ်အထိဖြစ်ပြီး နှစ်ရှည် စီမံကိန်း၌ ဖော်ပြထားသော ဦးစားပေးကဏ္ဍများကို နှစ်တို လေးနှစ်စီမံကိန်းငါးခုဖြင့် ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်ရန် လျာထားဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉။ ပထမလေးနှစ်စီမံကိန်း၏ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ လက်ရှိစီးပွားရေးပုံစံကို ပိုမို ကောင်းမွန် ခိုင်မာအောင်ပြုလုပ်ရန်၊ လက်ရှိအခက်အခဲများကို ကျော်လွှားရန်နှင့် နောင်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အခက်အခဲများအတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်စေရန်နှင့် တားဆီးနိုင်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။

၂၀။ နှစ်စဉ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာ၌ စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်နေသော လုပ်ငန်း အသီးသီး အတွက် နှစ်စဉ်တိုးတက်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုကို အစိုးရက နှစ်စဉ်စီမံကိန်းရေးဆွဲသွားရန် နှင့် ၎င်းပေါ်မူတည်၍ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်များကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရန် ဖြစ်ပါသည်။^{၂၁}

၂၁။ ထိုသို့မြန်မာ့နည်းမြန်မာဟန်၊ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်အတွက် ၁၉၇၁-၁၉၇၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၄- ၁၉၇၅ ခုနှစ်အထိ ပထမ (၄) နှစ်စီမံကိန်းကို ရေးဆွဲချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ကနဦးအစီအစဉ်အရ စက်မှု လယ်ယာစနစ်ကိုအခြေခံပြီး တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးတိုးတက်ရေးခြင်းမှတစ်ဆင့် စက်မှုနိုင်ငံ တော်ကြီးကို တည်ဆောက်ရန်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ရည်ရွယ်ချက် မအောင်မြင်သည့်အချိန်တွင် ပြည်တွင်းစားသုံးမှုဖူလုံပြီး ပြည်ပသို့ အမြောက်အများ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်မည့် စိုက်ပျိုးရေး နိုင်ငံတော်အဖြစ် တည်ထောင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ပါသည်။

၂၂။ ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃ ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို အသစ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယလေးနှစ်စီမံကိန်းကို ချမှတ်ခဲ့သည်။ ၎င်းတွင် ရည်ရွယ်ချက်များအဖြစ် စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်များ၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားကို မြှင့်တင်ခြင်းမှတစ်ဆင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ရန်၊ စိုက်ပျိုးရေးတွင် သိပ္ပံနည်းကျနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုရန်၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး

^{၂၁} မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၊ ဗဟိုကော်မတီဌာနချုပ်၏ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးစီမံကိန်းလမ်းညွှန်မှုများနှင့် အစီရင်ခံစာ

စနစ်တိုးတက်စေရန်၊ ကျေးလက်ဒေသများရှိ လူနေမှုအဆင့်အတန်းများ တိုးတက်စေရန်၊ နိုင်ငံ တစ်ဝန်း တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရန် ချမှတ်ထားပြီး နိုင်ငံ၏ အဓိက ထွက် ကုန်များကို ထုတ်လုပ်တင်ပို့ရောင်းချရေးကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၂၃။ ဒုတိယ (၄) နှစ်စီမံကိန်းနှင့်အတူ ဆိုရှယ်လစ်အခြေခံမူများပါဝင်သည့် ၁၉၇၄-၁၉၇၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၃-၁၉၉၄ ခုနှစ်အထိ နှစ် (၂၀) ကာလရှည်စီမံကိန်းကို ပြန်လည်အသေးစိတ်ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၏ နောက်ဆုံးနှစ်ဖြစ်သော ၁၉၉၃-၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအခြေခံအဆောက်အအုံများ အခြေတည်မိစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ နှစ်ရှည်စီမံကိန်းတွင် (၄) နှစ် စီမံကိန်းခွဲပေါင်း (၅) ခု ပါဝင်ပြီး ရည်ရွယ်ချက်မှာ လုပ်သားအင်အား အခြေပြုထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားကို တစ်နှစ်လျှင် (၂) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်စေရန်၊ (၁၂) နှစ်တာကာလအတွင်း အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းကို လျော့ချရန်၊ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိသည့် ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ် အခြေခံထုတ်လုပ်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် ဆိုရှယ် လစ်ပညာရေးစနစ်ကို မိတ်ဆက်ဖော်ဆောင်ရန်၊ နိုင်ငံ၏ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များအကြား စီးပွားရေး တိုးတက်မှုအချိုးညီမျှတစေရန်နှင့် တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်များအကြား လူနေမှုအဆင့်အတန်း ကွာဟ ချက်ကို လျော့ချရန်၊ ဝင်ငွေရရှိမှု ကွာဟချက်ကို လျော့ချရန်တို့ဖြစ်သည်။ အနှစ် (၂၀) နှစ်ရှည် စီမံကိန်း၏ (၄) နှစ်စီမံကိန်းခွဲပေါင်း (၅) ခု ပါဝင်ပြီး ကာလအပိုင်းအခြားအလိုက် ရည်မှန်းချက်များ၊ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုများကို ဇယား (၆)ဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဇယား(၆)- အနှစ် (၂၀) နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၏ (၄) နှစ် ကာလအပိုင်းအခြားအလိုက် ရည်မှန်းချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှု

စီမံကိန်းကာလ	ရည်မှန်းချက်များ	အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှု
ဒုတိယလေးနှစ်စီမံကိန်း (အနှစ် ၂၀နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၏ ပထမလေးနှစ်) ၁၉၇၄-၁၉၇၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၇-၁၉၇၈ ခုနှစ်အထိ	<ul style="list-style-type: none"> • နိုင်ငံခြား ပို့ကုန်တန်ဖိုးကို ၁၉၆၄-၁၉၆၅ ခုနှစ် မတိုင်မီ အခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိရန်၊ • တိုင်းပြည်ရှိ ကုန်ထုတ် စွမ်းအားစုများကို အပြည့်အဝအသုံးပြုနိုင်စေရန်၊ • ပြည်သူပိုင်နှင့် သမဝါယမပိုင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများတွင်စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လုပ်အား၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား မှန်မှန် တိုး တက်စေရန်၊ • ပြည်သူပိုင်နှင့် သမဝါယမပိုင်ပစ္စည်း ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုများ သိသိသာသာ လျော့နည်းသွား စေရန်။ 	GDP နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ ၄.၅% တိုး တက်ရန်လျာထားသော်လည်း ၄.၇% တိုးတက် (အနှစ် ၂၀နှစ်ရှည်စီမံကိန်း လျာထားချက် ၄%)

စီမံကိန်းကာလ	ရည်မှန်းချက်များ	အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှု
တတိယလေးနှစ်စီမံကိန်း (အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၏ ဒုတိယလေးနှစ်) ၁၉၇၈-၁၉၇၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၁-၁၉၈၂ ခုနှစ်အထိ	<ul style="list-style-type: none"> “စီမံကိန်း၏ နောက်ဆုံးနှစ်တွင် မူလအနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိရေး” 	တတိယလေးနှစ်စီမံကိန်းအရ GDP နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ ၆.၆% တိုးတက်ရန် လျာထားရာ ၆.၅% တိုးတက် (အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း လျာထားချက် ၅%)
စတုတ္ထလေးနှစ်စီမံကိန်း (အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၏ တတိယလေးနှစ်) ၁၉၈၂-၁၉၈၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၅-၁၉၈၆ ခုနှစ်အထိ	<ul style="list-style-type: none"> “အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၏ ရည်မှန်းချက်များကို ဦးတည်လျက် စတုတ္ထလေးနှစ်စီမံကိန်း လမ်းညွှန်မှုများကို အောင်မြင်အောင် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားရန်” 	စတုတ္ထလေးနှစ် စီမံကိန်းအရ GDP နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ ၆.၂ % တိုးတက်ရန် လျာထားရာ ၄.၇ % တိုးတက် (အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း လျာထားချက် ၆%)
ပဉ္စမလေးနှစ်စီမံကိန်း (အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၏ စတုတ္ထလေးနှစ်) ၁၉၈၆-၁၉၈၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၉-၁၉၉၀ ခုနှစ်အထိ	<ul style="list-style-type: none"> “အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း၏ ရည်မှန်းချက်များကို ဦးတည်လျက်လက်ရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်တာများတွင် ညီညွတ်မျှတစေရေးအတွက် စီစဉ်မှုများပြုလုပ်၍ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကို အရှိန်အဟုန်တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက်ရန်” 	ပဉ္စမလေးနှစ်စီမံကိန်းအရ GDP နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ ၄.၅% တိုးတက်ရန် လျာထား။ (အနှစ် ၂၀ နှစ်ရှည်စီမံကိန်း လျာထားချက် ၇%) (၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် အစိုးရ အပြောင်းအလဲ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။)

၂၄။ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနိမ့်ကျလာသည့်အတွက် World Bank၊ International Monetary Fund နှင့် Asian Development Bank တို့မှ မြန်မာ့စီးပွားရေးစနစ်ပြောင်းပြီး ထူထောင်ရန် အတွက် တရားဝင်ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီ (Official Development Assistance - ODA) ကို ပံ့ပိုးပေးခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံတော်တွင် အကြွေးများစွာ တင်လာပြီး နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ကျဆင်းခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကုလသမဂ္ဂထံ အကူအညီတောင်းပြီး ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အနည်းဆုံးနိုင်ငံ (Least Developed Country - LDC) အဖြစ် ကုလသမဂ္ဂက ကြေညာခဲ့သည်။ တစ်ဆက်တည်း မှာပင် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ် ကျဆုံးခဲ့ပါသည်။

ပို့ကုန်တင်ပို့မှု အခြေအနေ

၂၅။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီလက်ထက်၌ ချမှတ်ခဲ့သော စီမံကိန်းများ အောင်မြင်မှု မရှိဘဲ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကျဆင်းခဲ့ပါသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ် အထိ နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့ကုန်များမှ ရရှိသော တန်ဖိုးသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၆၀ သန်းမှ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် နောက်ပိုင်းနှစ်များဖြစ်သော ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ်ကာလတွင် နှစ်စဉ် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၁၇ သန်းအထိ ကျဆင်းခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့နိုင်မှုတန်ဖိုးသည် တည်ငြိမ်မှု မရှိဘဲ တက်လိုက်

ကျလိုက်ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့နိုင်မှုတန်ဖိုးအမြင့်ဆုံးအဖြစ် ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၇၂ သန်းရှိပြီး အနိမ့်ဆုံးအဖြစ် ၁၉၇၀ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၇ သန်း ရှိခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့ကုန်တစ်ခုချင်းအနေဖြင့် ၁၉၆၀ ခုနှစ်များမှ ၁၉၈၀ ခုနှစ် များအတွင်း ကုန်ယူနစ်တစ်ခုချင်း၏ တန်ဖိုးမှ (၄) ဆခန့် တိုးမြင့်လာခဲ့ပါသည်။

စီမံကိန်းများ မအောင်မြင်ခြင်း အကြောင်းအရင်းများ

၂၆။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ (မဆလ) အစိုးရသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေး စီမံကိန်းလမ်းညွှန်မှုများကို ပြဋ္ဌာန်းပြီး နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးစနစ်နှင့် စီးပွားရေးအသိုက်အဝန်းကို ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင်ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း အကန့်အသတ်ရှိသော နည်းပညာ၊ ငွေကြေးနှင့်လူ့စွမ်းအား အရင်း အမြစ်များအပြင် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနယ်ပယ်အတွင်းသို့ နိုင်ငံခြား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ ဝင်ရောက်မှုကို ဟန့်တားခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများတွင် ထိန်းချုပ် မှုများရှိခဲ့သည့်အတွက် ချမှတ်ခဲ့သောစီမံကိန်းများသည် အောင်မြင်မှု မရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ပြင် နှစ်ရှည်၊ နှစ်တိုစီးပွားရေးစီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲအကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ဗဟိုအဆင့်၌ ဗဟိုချုပ်ထိန်းစနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့သောကြောင့် ဗဟိုအဆင့်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များအကြား စီးပွားရေးစီမံကိန်းရလဒ် အခြေအနေ ကွာခြားမှုများ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

၂၇။ သွင်းကုန်အစားထိုး ပြည်တွင်းကုန်ထုတ်လုပ်မှု ဖွံ့ဖြိုးစေရေးမူဝါဒကြောင့် ပြင်ပနိုင်ငံများ နှင့် အဆက်အသွယ်ဖြတ်တောက်ခဲ့ခြင်း၊ မရှိမဖြစ်လောက်သော အနေအထားလောက်သာ နိုင်ငံ တကာနှင့် ဆက်သွယ်ရေးထားရှိခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် စီးပွားရေးမှာ တိုးတက်သင့်သလောက် မတိုး တက်ဘဲ နိုင်ငံအတွင်း၌ စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ် မအောင်မြင် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂၈။ ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ၅၀ ကျပ်တန်နှင့် ၁၀၀ တန်များကို တရားမဝင် ငွေကြေးအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေငြာ၍ ပြန်လည်လဲလှယ်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင်လည်း ၂၅ ကျပ်၊ ၃၅ ကျပ်နှင့် ၇၅ ကျပ်တန် ငွေကြေးများအား ဈေးကွက်မှ ရုပ်သိမ်းမှု ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၁ ရက်တွင် ကုလသမဂ္ဂက မြန်မာနိုင်ငံကို ဖွံ့ဖြိုးမှု အနည်းဆုံးနိုင်ငံအဆင့်အဖြစ် အတည်ပြုခဲ့သည်။ တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးအကြပ်အတည်းကြောင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၈ ရက်(၈၈၈၈)လူထုဆန္ဒပြမှုကြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။

နိဂုံး

၂၉။ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကာလတွင် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကျဆင်းလာခြင်းမှာ ပြည်တွင်းကိုသာ အဓိက ရှေးရှုဆောင်ရွက်သည့် မူဝါဒ (Inward Looking Policy) ကိုသာ ကျင့်သုံးခဲ့ခြင်း၊ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး (Self Sufficiency) ကို ဦးစားပေးခဲ့ပြီး ပြည်ပမှ အကူအညီ အထောက်အပံ့ပေးအပ်မှုကို ရယူခဲ့မှု မရှိခြင်း၊ “going it alone” မူဝါဒကို ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မရှိခြင်း၊မူဝါဒချမှတ်သူများ၏ အတွေ့အကြုံနှင့်ကျွမ်းကျင်မှု နည်းပါးခြင်း တို့ကြောင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ မှားယွင်းမှုများ ရှိခဲ့ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု အားနည်းခြင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း မြင့်မားလာခြင်း၊ ကုန်စည်ဈေးနှုန်းမြင့်တက်လာခြင်းနှင့်အတူ မေခရို စီးပွားရေး တည်ငြိမ်မှုမရှိခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနည်းပါးခြင်း၊ ဝယ်လိုအားကျဆင်းလာခြင်း၊ အခြေခံ စားသောက်ကုန်များဖြစ်သည့် ဆန်နှင့် စားသုံးဆီများ ပြတ်လပ်ခြင်းများစသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပြီး စီးပွားရေး ကျဆင်းခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ပြည်ရွေးရွာမှု၊ ယုံကြည်အပ်နှံမှုအားသွန်ကြိုးပမ်းမှု ထမြောက်အောင်မြင်မှုတစ်ရပ်၏ သမိုင်းဝင်မှတ်တမ်းများ
- မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွေးမြင်ချက်နှင့် မဟာဗျူဟာ (၂၀၀၇)
- မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၊ ဗဟိုကော်မတီဌာနချုပ်၏ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေး စီမံကိန်းလမ်းညွှန်မှုများနှင့် အစီရင်ခံစာ
- Khin Maung Kyi et. al. (2000). Economic Development of Burma: A Vision and A Strategy.
- Myat Thein (2004). Economic Development of Myanmar, ISEAS, Singapore.
- Nang Nu Nu Yee (2017). Effects of Agricultural Policies on Rice Industry in Myanmar.
- UMFCI. 100 Years Anniversary Magazine (1919 – 2019)

အခန်း (၃)

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (၁၉၈၈-၁၉၉၇) နှင့် နိုင်ငံတော်
အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ (၁၉၉၇-၂၀၁၁)

ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်သို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများစတင်ခြင်း

၁။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ၌ တပ်မတော်အစိုးရ (နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့-နဝတ)သည် နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို စတင်တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ဆိုရှယ်လစ်စနစ်နှင့် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်တို့ကို ရပ်ဆိုင်းကာ Market-oriented Economy ကူးပြောင်းကျင့်သုံးနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဤသို့သော ကြားကာလအတွင်း စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို စတင်ထူထောင်ကာ ဒီမိုကရေစီစနစ်အတွက် အခြေခံ အုတ်မြစ်များဖြစ်သည့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ စီးပွားရေးအခြေခံများ ဖြစ်ထွန်းရေး၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားရေးတို့ကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၂။ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး အတွက် စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်ကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ချမှတ်ခဲ့သည်-

- (က) စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ စီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- (ခ) ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- (ဂ) ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- (ဃ) နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင် ရှိရေး။

၃။ တပ်မတော်အစိုးရသည် မူဝါဒ ချက်ချင်းထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပြီး ၎င်းတို့အနက် အရေးကြီးသည့် မူဝါဒ (၃)ရပ်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) ပြည်တွင်းကုန်သွယ်မှုလုပ်ဆောင်ချက်များအပါအဝင်ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ချက်များအား ဖြေလျှော့ခြင်းနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း။
- (ခ) နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးအပါအဝင် နိုင်ငံတကာနှင့် ကုန်သွယ်ခွင့်များ ဖြေလျှော့ခြင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) များ ဖြေလျှော့ပေးခြင်း။

(ဂ) ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များ ခွင့်ပြုခြင်းကဲ့သို့ ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍပြုပြင် ပြောင်းလဲခြင်းများ အပါအဝင် ဈေးကွက်ဖြေလျှော့ခြင်း။

မေခရိုစီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုနှင့် ဈေးနှုန်းမြင့်တက်မှုကို လျှော့ချခြင်း

၄။ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က တာဝန်ယူပြီးနှစ်လအကြာတွင် ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများအဖြစ် ပို့ကုန်သွင်းကုန်ကုန်သွယ်မှုကို ဖြေလျှော့ပေးကာ ဆန်စပါးနှင့် အခြားသီးနှံ (ဂ) မျိုး ဝယ်ယူရေးအစီအစဉ်ကို ရပ်ဆိုင်းခဲ့သည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် တရုတ်နိုင်ငံနှင့် ကုန်သွယ်ရေးနယ်စပ်ကို ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားခရီးသွားများ ဝင်ရောက်မှုကို ပြန်လည် ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့် ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ဥပဒေ (The State -owned Economic Enterprises Law -SEEs Law) ကို ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် ပုဂ္ဂလိက စက်မှုလုပ်ငန်းများဥပဒေ၊ ၁၉၉၀ ခုနှစ် တွင် မြန်မာနိုင်ငံဗဟိုဘဏ် ဥပဒေ၊ ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ရေး ဥပဒေ နှင့် ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသားများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေတို့ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်ဥပဒေနှင့်အညီ ငွေကြေးမူဝါဒခိုင်မာအားကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ သည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် FEC ကို စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၄ခုနှစ် ဧပြီလတွင် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်(Myanmar Investment Commission-MIC)ကို ထူထောင် ခဲ့သည်။

၅။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်ဥပဒေကိုလည်းအတည်ပြုခဲ့ပြီးကျေးလက် တွင် အရင်းအနှီးရှားပါးမှုကို ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ မြန်မာ့ဘဏ္ဍာရေး အဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး နိုင်ငံပိုင်ဘဏ် (၄) ခုကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်များကို ပထမဦးဆုံးအကြိမ်အဖြစ် လိုင်စင်ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ စတော့အိတ်ချိန်းကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်(FIC)ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း

၆။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် အစိုးရက ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက် နေ့တွင် အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၂/၁၉၈၈ ဖြင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်း ခဲ့ပါသည်။ ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဗိုလ်မှူးချုပ်အေဘယ်လ်က တာဝန်ယူခဲ့ပြီး ကော်မရှင် တွင် အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် အမှတ်(၁) စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ အမှတ်(၂) စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ စွမ်းအင် ဝန်ကြီး ဌာန၊ လယ်ယာနှင့်သစ်တောဝန်ကြီးဌာန၊ ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီး

ဌာန၊ ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာန၊ သမဝါယမဝန်ကြီးဌာန များမှ ဝန်ကြီးများက အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၇။ ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ကော်မရှင်ကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းနောက် ဒုတိယ ဝန်ကြီး ချုပ်ဖြစ်သည့် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး မောင်မောင်ခင်က ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သည့် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီးတင်ထွန်းက ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်အဘယ်လ်က အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း ပါဝင်လာခဲ့ပြီး ဝန်ကြီးများ အပြင် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး မောင်လှကို အဖွဲ့ဝင် အဖြစ် ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ကော်မရှင်ကို သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာဝန်ကြီးဌာနမှ ဝန်ကြီးဦးသောင်းကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးပြင်ဆင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ၂၀၀၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာနမှ ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်သိမ်းကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးပြီး ထပ်မံပြင်ဆင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ဗိုလ်မှူးချုပ်မောင်မောင်သိမ်းသည် တပ်မတော်အစိုးရကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် နောက်ဆုံးတာဝန်ယူခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်များတွင် စက်မှုဇုန်များ ထူထောင်ခြင်း

၈။ ထို့ပြင် တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်များတွင် စက်မှုဇုန် (၁၈) ခုကို တည်ထောင်ခဲ့ပြီး စက်မှုလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာအသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများကို အဆိုပါ စက်မှုဇုန်များတွင် လုပ်ကိုင်ရန် အားပေး ခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများကို အလေးထားသော ဈေးကွက်စီးပွားရေးကို အားပေးသော နိုင်ငံ စီးပွားရေးကို ဖော်ဆောင်ခဲ့ပြီး အစိုးရပိုင်နှင့် အစိုးရဦးဆောင်လုပ်ကိုင်နေသော လုပ်ငန်းများ ကိုလည်း နိုင်ငံစီးပွားရေး၏ အရေးပါသောအခန်းကဏ္ဍအနေဖြင့် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများသည် စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ရာတွင် လိုင်စင်လျှောက်ထားခြင်းမှစ၍ နိုင်ငံခြား ငွေထိန်း ချုပ်ခြင်းအပါအဝင် ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုများ ကြုံတွေ့ရသည့်အပြင် နိုင်ငံတကာမှ စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုများနှင့်လည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။

ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုလုပ်ရေးကော်မရှင် (Privitization Commission) ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း

၉။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုလုပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပုဂ္ဂလိကသို့ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် နည်းမှန်လမ်းမှန်ဖြင့် ထိရောက်စွာ လွှဲပြောင်းလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်

နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့အတွင်းရေးမှူး(၁)က ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်းကောင်း၊ အမျိုးသားစီမံကိန်းနှင့်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီးက အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် လည်းကောင်းစုစုပေါင်းအဖွဲ့ဝင်(၂၀)ဦးပါဝင်သည့်ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုလုပ်ရေးကော်မရှင်ကို နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့၏ ၁၉၉၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၉ ရက် နေ့စွဲပါ အမိန့် ကြော်ငြာ စာအမှတ် (၁၀/၉၅) ဖြင့် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

၁၀။ တပ်မတော်အစိုးရလက်ထက်တွင် အကြီးစားပုဂ္ဂလိက စက်မှုလုပ်ငန်းများကို ပို၍ အရေး ပေးခဲ့ပြီး စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများကို မြင်းကောင်ရေအားအသုံးပြုမှုအလုပ်သမားအရေအတွက်၊ အရင်းအနှီးပမာဏ၊ တစ်နှစ်ဝင်ငွေစသည့် ပုံစံ (၄) မျိုးဖြင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်း အရွယ်အစားကို သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် တပ်မတော် အစိုးရသည် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများသို့ နိုင်ငံတော်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (State-Owned Enterprises - SOEs) ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုအပိုင်းကို လွှဲပြောင်းပေးနိုင်ရေး ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုလုပ်ရေးကော်မရှင် (Privitization Commission) ကို ဖွဲ့စည်း၍ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း SOEs သည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကိုမဆွဲဆောင်နိုင်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အရည်အသွေးကျဆင်းခြင်း၊ ရင်းနှီး ငွေမလုံလောက်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုမရှိသည့် ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍတို့ကြောင့် SOEs အား ပုဂ္ဂလိကပိုင် ပြုလုပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် အောင်မြင်မှု အနည်းငယ်သာ ရရှိခဲ့သည်။

၁၁။ မြန်မာ့စက်မှုကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကော်မတီကိုလည်း ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စက်မှုကဏ္ဍတစ်ခုလုံး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် ရေးအတွက် မူဘောင်များ ချမှတ်ခဲ့ကာ တပ်မတော်အစိုးရသည် အဓိက အဖွဲ့ အစည်း များအဖြစ် အမှတ် (၁) စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ အမှတ် (၂) စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ကုန်သည်များနှင့်စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်နှင့် မြန်မာအင်ဂျင်နီယာအသင်းတို့ကို ဖွဲ့စည်းကာ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် တာဝန် ယူ ဆောင်ရွက်စေခဲ့သည်။

၁၂။ တပ်မတော်အစိုးရသည် ဈေးကွက်အခြေအနေ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ငွေကြေးဖောင်းပွမှု နှုန်းမြင့်တက်မှု အခြေအနေတို့ကို တည်ငြိမ်အောင် အောက်ဖော်ပြပါ မူဝါဒများဖြင့် ထိန်းချုပ်ခဲ့ သည်-

- (က) ပြည်သူများ အဆင်ပြေစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ရန်အတွက် အခြေခံစားသောက် ကုန် ဈေးနှုန်းများကို လျှော့ချခြင်း၊

- (ခ) နိုင်ငံတော်တွင် တင်ရှိနေသည့်ကြေးမြီများကို ပေးချေနိုင်ရေးအတွက် ငွေစက္ကူ များ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊
- (ဂ) တိုးပွားလာသော လူဦးရေနှင့်အညီ အခြေခံစားသောက်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ဈေးနှုန်းများအား ဈေးကွက်အတွင်း တည်ငြိမ်စေရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဃ) ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်းကို ထိန်းချုပ်နိုင်ရန်အတွက် မြန်မာကျပ်ငွေတန်ဖိုး လျှော့ချခြင်းနှင့် သွင်းကုန်များ၏ ဈေးနှုန်းကို မြှင့်တင်ခြင်း။

စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မဟာဗျူဟာများ

၁၃။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း မြန်မာ့စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်းနှင့်အတူ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍသည် အဓိကကျသည့်အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် တပ်မတော်အစိုးရသည် အောက်ဖော်ပြပါ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မဟာဗျူဟာများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်-

- (က) စိုက်ပျိုးရေးထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်မှုတွင် လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ထုတ်လုပ်ခွင့်ရရှိရန်၊
- (ခ) လယ်ယာမြေများ ချဲ့ထွင်ရန်နှင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်၊
- (ဂ) ရာသီသီးနှံများနှင့်နှစ်ရှည်သီးနှံများကို စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာပစ္စည်းများနှင့်အခြားသွင်းအားစုများဖြန့်ဖြူးခြင်းတို့တွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးရန်။

၁၄။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ တိုးတက်ရန်နှင့် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကို မြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် စိုက်ပျိုးရေးမူဝါကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်-

- (က) အစားအစာသီးနှံနှင့် စက်မှုသီးနှံများကို အကန့်အသတ်မရှိ ထုတ်လုပ်ရန်၊
- (ခ) စက်မှုသီးနှံနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသီးနှံများကို စီးပွားဖြစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ခွင့်ပြုရန်၊
- (ဂ) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို ချဲ့ထွင်နိုင်ရန်အတွက် အလေအလွင့်ဖြစ်နေသော စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်မြေများတွင် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် လယ်သမားများကို လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုရန်၊
- (ဃ) လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာပစ္စည်းများနှင့် အခြားလယ်ယာသုံးသွင်းအားစုများကို ဖြန့်ဖြူးခြင်းတွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးရန်၊

(င) အခြားထုတ်လုပ်မှုအစီအစဉ်များအတွက် မြေလွတ်မြေရိုင်းများ ဖော်ထုတ်အသုံးပြုရန်။

အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း

၁၅။ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ရန်၊ တစ်ပြေးညီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် ကျေးလက်နှင့်မြို့ပြအကြားလူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကွာဟချက်ကိုလျှော့ချနိုင်ရန်အတွက် အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းကို အောက်ဖော်ပြပါ စီမံကိန်း(၃)ခုဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်-

- (က) နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း
- (ခ) အထူးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဇုန် (၂၄) ဇုန် တည်ဆောက်ရေးစီမံကိန်း
- (ဂ) ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း

နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်း

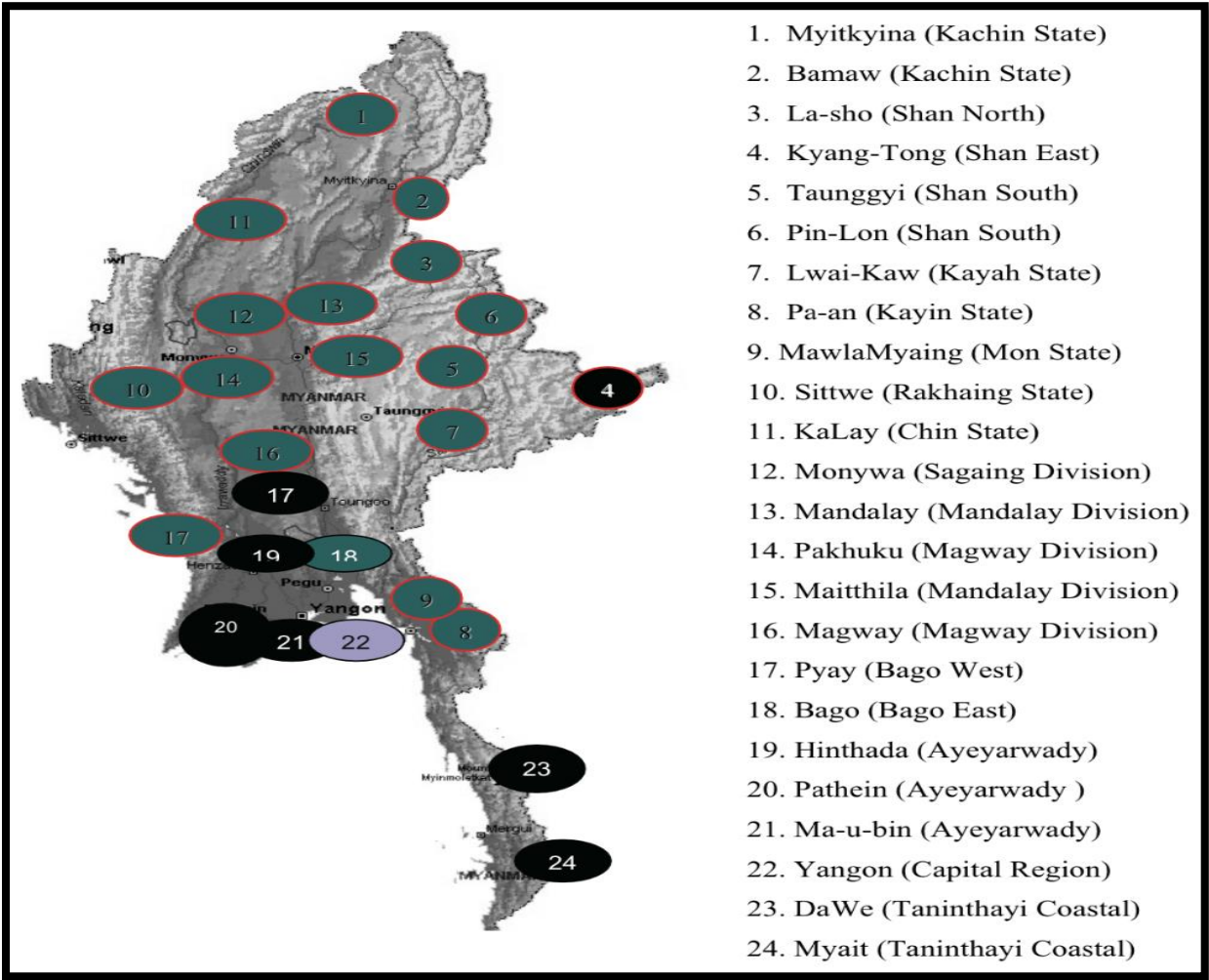
၁၆။ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း အချိုးညီမျှတစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။အထူးသဖြင့်နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဝန်ကြီးဌာနကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် နယ်စပ်ဒေသတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် နိုင်ငံတစ်ဝန်းတိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များအကြား ဆက်သွယ်မှုပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကွာဟချက်ကို လျှော့ချနိုင်ရန် အဓိကထားဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

အထူးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဇုန် (၂၄) ဇုန် တည်ဆောက်ရေးစီမံကိန်း

၁၇။ တပ်မတော်အစိုးရသည် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များအကြား လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုညီမျှစေရန် အထူးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဇုန် (၂၄) ဇုန်ကို တည်ထောင်ခဲ့ပြီး အဆိုပါ ဇုန်များအတွင်း ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ပုံ(၁)-အထူးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဇုန် (၂၄) ဇုန်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း

၁၈။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျေးလက်ဒေသတွင် နေထိုင်သည့်လူဦးရေသည် စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော် ရှိရာ ကျေးလက်နေပြည်သူများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းကို ဖော်ဆောင်ခဲ့ပြီး အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းတာဝန် များကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်-

- (က) မြို့ပြဒေသနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးလက်ဒေသရှိ ကျေးရွာများတွင် လမ်းများနှင့် ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းများ ဖောက်လုပ်ခြင်း၊
- (ခ) ပြည်သူများအတွက် သောက်သုံးရေရရှိရေးနှင့်စိုက်ပျိုးမြေများအတွက် ရေရရှိရေး၊
- (ဂ) ပညာရေးအဆင့်အတန်း မြှင့်တင်နိုင်ရန်၊ ဆရာ၊ ဆရာမများ၏ အရည်အသွေး တိုးတက်စေရန်နှင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးများ ကျောင်းတက်နိုင်ရန် အတွက် ကျောင်းများဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ အဆင့် မြှင့်တင်ရေး၊
- (ဃ) ကျေးလက်ဒေသ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ် မြှင့်တင်ရေး၊

(င) ကျေးလက်နေပြည်သူများအတွက် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု ဖော်ဆောင်ရေး။

၁၉။ အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းကို ပထမ (၄) နှစ် ကာလတိုစီမံကိန်းကို ၁၉၉၂-၁၉၉၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၅-၁၉၉၆ ခုနှစ်အထိလည်းကောင်း၊ ဒုတိယ (၅) နှစ် ကာလတိုစီမံကိန်းကို ၁၉၉၆-၁၉၉၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၀-၂၀၀၁ ခုနှစ်အထိလည်းကောင်း၊ တတိယ (၅) နှစ် ကာလတိုစီမံကိန်းကို ၂၀၀၁-၂၀၀၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၅-၂၀၀၆ ခုနှစ်အထိလည်းကောင်း၊ စတုတ္ထ (၅) နှစ် ကာလတိုစီမံကိန်းကို ၂၀၀၆-၂၀၀၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀-၂၀၁၁ ခုနှစ်အထိလည်းကောင်း အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည် ဖော် နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၂၀။ ၁၉၉၁ ခုနှစ် အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းများမြှင့်တင်ရေး ဥပဒေနှင့်အညီ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသေး စားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက် ခဲ့ပြီး အဆိုပါ လုပ်ငန်းများသည် အစားအစာနှင့်အဖျော်ယမကာထုတ်လုပ်ခြင်း၊ အဝတ်အထည်ချုပ် လုပ်ခြင်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးသုံးပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ခြင်း၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခြင်း၊ စက်မှုကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံး ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

၂၁။ အလားတူ မြန်မာ့စက်မှုကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စက်မှုကဏ္ဍတစ်ခုလုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးအတွက် အောက်ဖော်ပြပါမူဘောင်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်-

- (က) စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံသည့်စက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး။
- (ခ) စက်မှုထုတ်ကုန်များ၏ အရေအတွက်နှင့် အရည်အသွေး မြှင့်တင်ရေး။
- (ဂ) စက်ပစ္စည်းများနှင့် စက်ကိရိယာပစ္စည်း အမျိုးအစားအသစ်များ တိုးမြှင့်ထုတ်လုပ် နိုင်ရေး။
- (ဃ) စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုရန်အတွက် စက်ပစ္စည်းများနှင့် စက်ကိရိယာ ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်နိုင်ရေး။
- (င) စက်မှုနိုင်ငံသို့ ကူးပြောင်းနိုင်ရေးအတွက် သင့်လျော်သည့် အခြေအနေကောင်း များ ဖန်တီးပေးနိုင်ရေး။

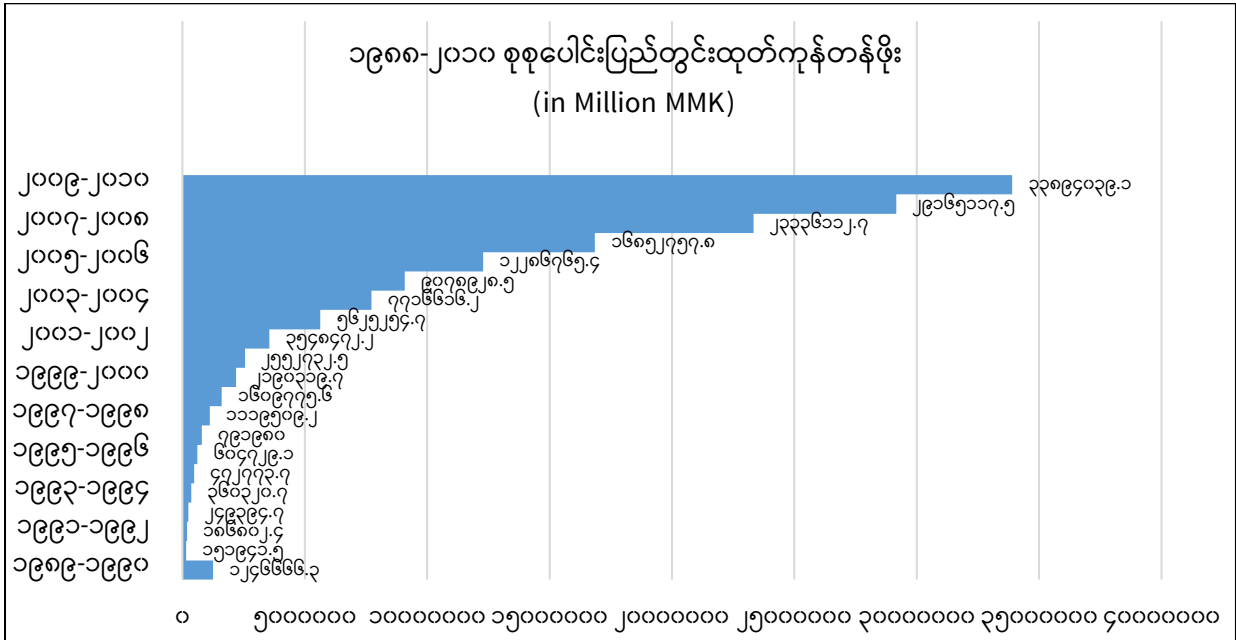
စီးပွားရေး၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခြေအနေ

၂၂။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း မြန်မာ့စီးပွားရေး အလျင်အမြန် ဦးမော့လာပြီး ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည့်အတွက် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု မြင့်မားလာခဲ့သည်။

စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး (GDP) (၁၉၈၈-၂၀၁၀)

၂၃။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ် ကာလများအတွင်း စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး (GDP) ကို ပုံ(၂)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ(၂)-စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး (၁၉၈၈-၂၀၁၀)

ရင်းမြစ်။ မြန်မာစာရင်းအင်းစာစောင် ၂၀၁၉၊ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့

စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုးတိုးတက်မှုနှုန်း-GDP Growth Rate (၁၉၈၈-၂၀၁၀)

၂၄။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်အထိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး တိုးတက်မှုနှုန်း (GDP Growth Rate) ကို ဇယား (၇) နှင့် ပုံ(၃)တို့တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

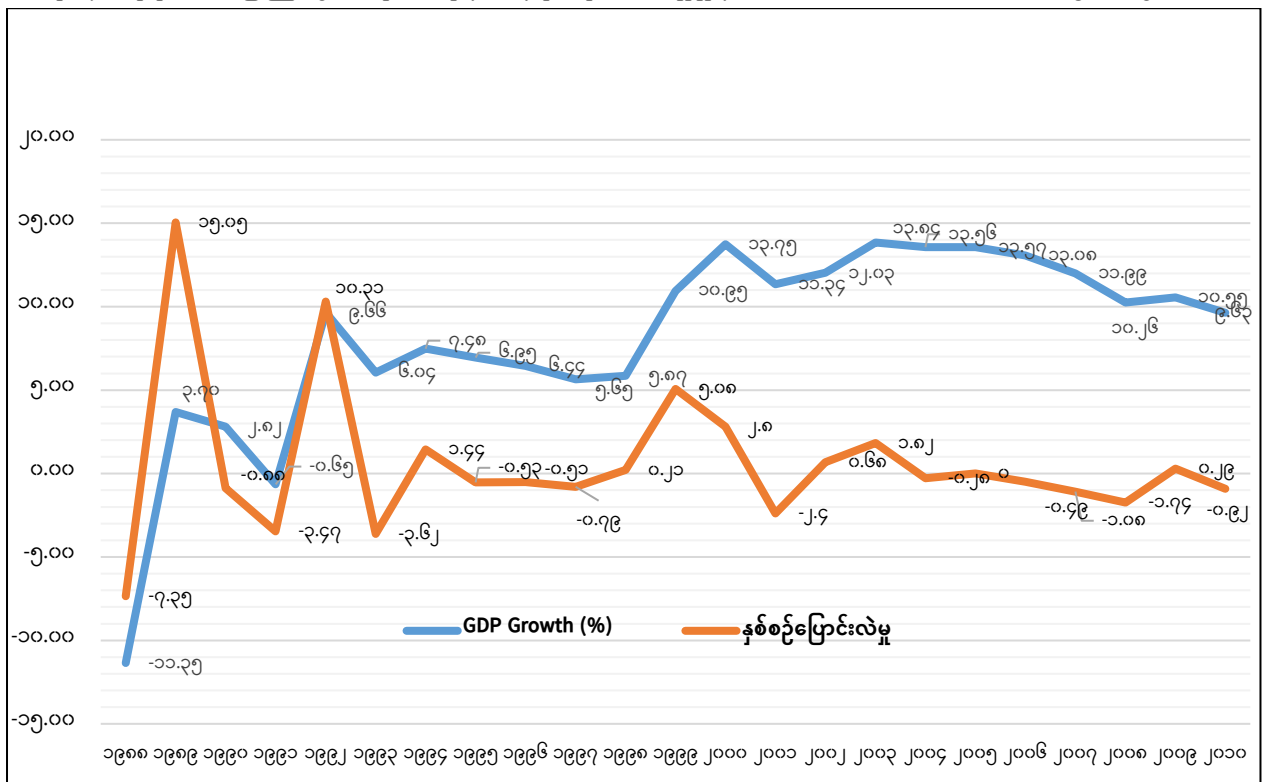
ဇယား(၇)- စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး တိုးတက်မှုနှုန်း (GDP Growth Rate)

ခုနှစ်	GDP တိုးတက်မှုနှုန်း (%)	နှစ်စဉ်ပြောင်းလဲမှု
၁၉၈၈	-၁၁.၃၅၂၄	-၇.၃၅
၁၉၈၉	၃.၆၉၅၃	၁၅.၀၅
၁၉၉၀	၂.၈၁၆၉	-၀.၈၈
၁၉၉၁	-၀.၆၅၀၆	-၃.၄၇
၁၉၉၂	၉.၆၆၀၉	၁၀.၃၁
၁၉၉၃	၆.၀၃၉၄	-၃.၆၂
၁၉၉၄	၇.၄၇၈	၁.၄၄
၁၉၉၅	၆.၉၄၈၁	-၀.၅၃
၁၉၉၆	၆.၄၄၂၇	-၀.၅၁
၁၉၉၇	၅.၆၅၁၆	-၀.၇၉

ခုနှစ်	GDP တိုးတက်မှုနှုန်း (%)	နှစ်စဉ်ပြောင်းလဲမှု
၁၉၉၈	၅.၈၆၆၂	၀.၂၁
၁၉၉၉	၁၀.၉၄၅၁	၅.၀၈
၂၀၀၀	၁၃.၇၄၅၉	၂.၈
၂၀၀၁	၁၁.၃၄၄	-၂.၄
၂၀၀၂	၁၂.၀၂၅၅	၀.၆၈
၂၀၀၃	၁၃.၈၄၄	၁.၈၂
၂၀၀၄	၁၃.၅၆၄၇	-၀.၂၈
၂၀၀၅	၁၃.၅၆၉	၀
၂၀၀၆	၁၃.၀၇၆၁	-၀.၄၉
၂၀၀၇	၁၁.၉၉၁၄	-၁.၀၈
၂၀၀၈	၁၀.၂၅၅၃	-၁.၇၄
၂၀၀၉	၁၀.၅၅	၀.၂၉
၂၀၁၀	၉.၆၃၄၄	-၀.၉၂

စစ်မြစ်။ www.macrotrends.net

ပုံ(၃)- စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုးတိုးတက်မှုနှုန်း (GDP Growth Rate) (၁၉၈၈-၂၀၁၀)

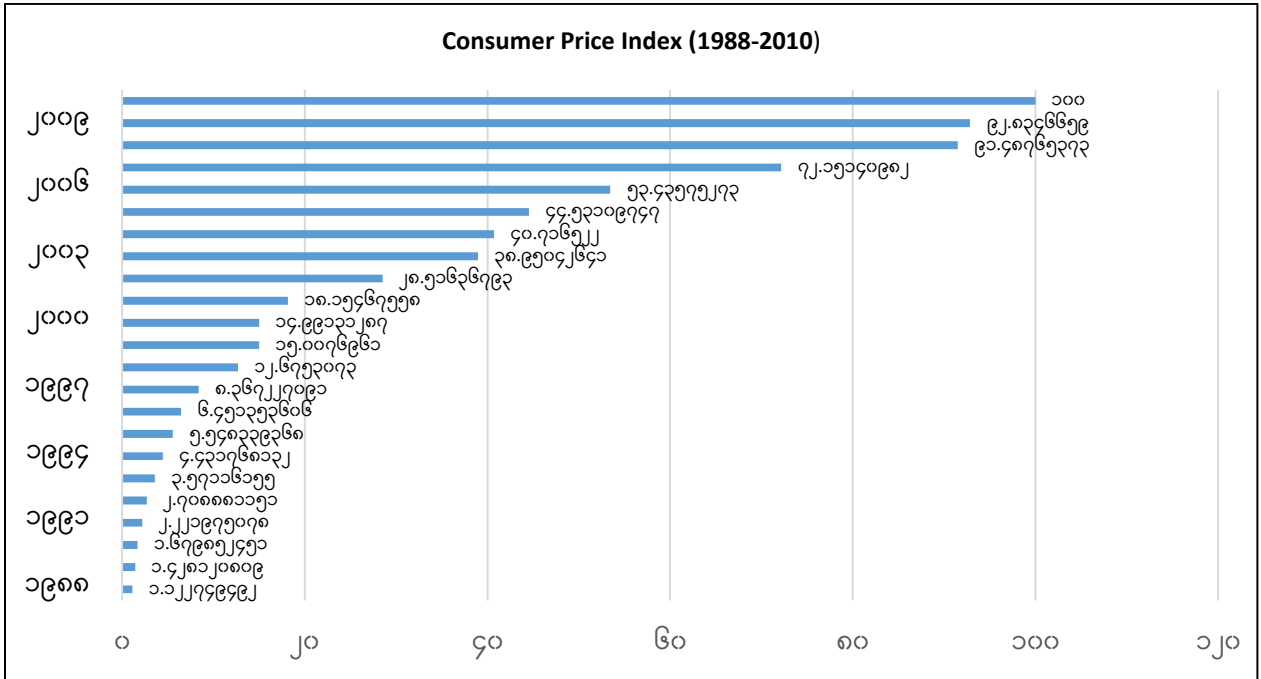

စစ်မြစ်။ www.macrotrends.net

စားသုံးသူဈေးဆနှုန်းကိန်း -Consumer Price Index (CPI)

၂၅။ နိုင်ငံတကာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ International Monetary Fund (IMF) ၏ အချက်အလက်များအရ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်ကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ပျမ်းမျှစားသုံးသူအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ပြောင်းလဲမှုကို ထင်ဟပ်စေသည့် စားသုံးသူဈေးဆနှုန်းကိန်း-Consumer Price Index (CPI)ကို ပုံ(၄)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ(၄) - စားသုံးသူဈေးဆနှုန်းကိန်း-Consumer Price Index (CPI) (၁၉၈၈-၂၀၁၀)

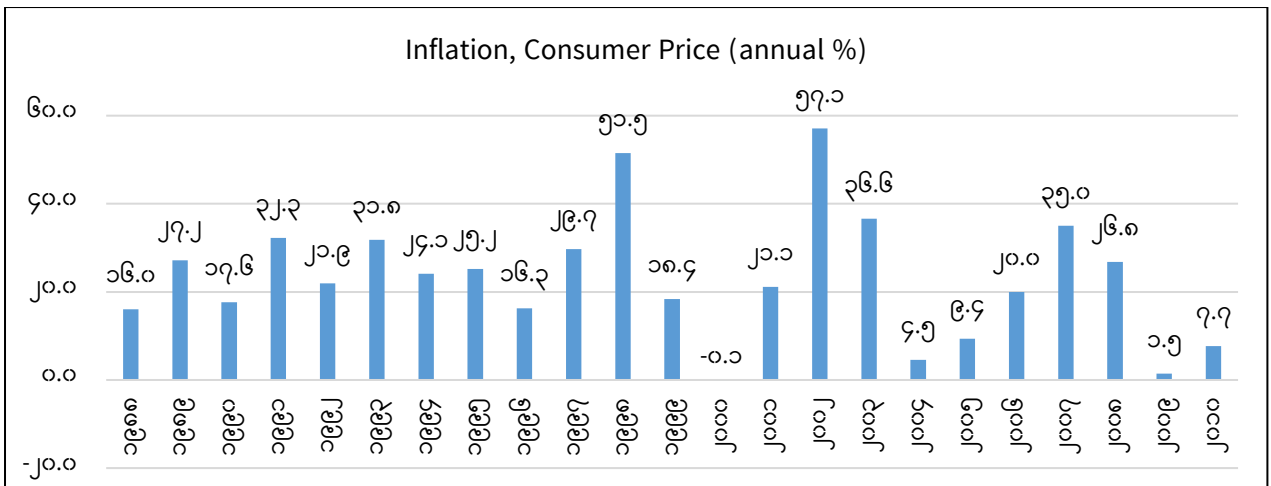

ရင်းမြစ်။ International Monetary Fund, International Financial Statistics and data files

ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်း

၂၆။ စားသုံးသူဈေးနှုန်း အညွှန်းကိန်းဖြင့် တိုင်းတာသည့် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုရာခိုင်နှုန်း ပြောင်းလဲမှု အခြေအနေ ပုံ(၅)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ(၅)-ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်း (၁၉၈၈-၂၀၂၀)

၂၇။ မက်ခရိုစီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုသည် နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အတွက် ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်အထိ ပို့ကုန်လုပ်ငန်းမှ ရရှိသည့် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေ အားလုံးကို နိုင်ငံတော်ပိုင်ဘဏ် (၁) ခုတွင် အပ်နှံထားရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် တပ်မတော် အစိုးရသည် ပို့ကုန်ဝင်ငွေအပေါ်တွင် အခွန်ကောက်ခံမှုကို စတင်ခဲ့ပြီး ပို့ကုန်လုပ်ငန်းမှ ရရှိသည့် နိုင်ငံခြား ဝင်ငွေကို သွင်းကုန်များအတွက် အသုံးပြုရန် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များကို ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ အခွန် ကောက်ခံခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အသုံးစရိတ်များကာမိစေရန် အတွက် ဘဏ္ဍာငွေရရှိရေး တစ်ခုတည်းအပေါ်တွင် အခြေပြုကောက်ခံခြင်းမဟုတ်ဘဲ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ချမှတ်၍ အောက်ဖော်ပြပါ ရည်ရွယ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် နိုင်စေရန် ဖြစ်ပါသည်-

- (က) နိုင်ငံတော်တွင် ညီညွတ်မျှတသော အရအသုံးငွေကြေးစနစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ငွေကြေးလည်ပတ်မှုကို မှန်ကန်စေရန် ငွေကြေးဖောင်းပွမှု မပေါ်ပေါက်အောင် ထိန်းသိမ်းပေးရန်၊
- (ခ) ပြည်တွင်းစားသုံးမှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စုဆောင်းမှုတို့တွင် အခွန်အကောက် စနစ်ကို ထိန်းညှိပေးရန်၊
- (ဂ) ကုန်ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန်၊
- (ဃ) ဓနအင်အားမျှတစေရန်၊
- (င) စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေရန်။

နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုနှင့် FDI ဖွံ့ဖြိုးလာမှု

၂၈။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း မြန်မာ့စီးပွားရေး အလျင်အမြန် ဦးမော့လာပြီး စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ အပါအဝင် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများကြောင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု မြင့်မားလာခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်လွန်နှစ်အစောပိုင်း GDP ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် ကုန်သွယ်ရေး၏ ပါဝင်မှုသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုး ရေး ကဏ္ဍပြီးလျှင် ဒုတိယအကြီးဆုံးဖြစ်ပြီး ၁၉၉၆ အထိ FDI သည် အလျင်အမြန် တိုးလာခဲ့ကာ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် ဟိုတယ်လုပ်ငန်းတို့ကဲ့သို့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု မဟုတ် သော ကဏ္ဍများကိုပါ တိုးတက်စေခဲ့သည်။

ကုန်သွယ်မှုမူဝါဒ (၁၉၈၈-၂၀၁၀)

၂၉။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆွဲဆောင်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အဓိကပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း အစီ အမံများအနက် တစ်ခုမှာ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်း

ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဥပဒေ၏ အခြေခံမူဝါဒများမှာ ပို့ကုန်များ တိုးချဲ့ခြင်းကို အားပေးရန်၊ နည်းပညာနှင့် နိုင်ငံခြားမတည်ငွေရင်း စီးဆင်းမှုမြှင့်တင်ရန်နှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ မြှင့်တင်ရန် စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အများစုသည် နိုင်ငံခြားကုန်သွယ်မှုတွင် တိုက်ရိုက်ပါဝင်ခဲ့ကြပါသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ် ဥပဒေကို နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုန်သွယ်မှု တိုးမြှင့်ရန်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ၁၉၈၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ်ကို ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

၃၀။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်သွယ်မှု မူဝါဒအသစ်နှင့်အညီ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ကုန်သွယ်မှုကို ၁၉၈၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် တရားဝင် ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရေးနှင့် လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးအတွက် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး ဦးစီးဌာနကို ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် အမျိုးသားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် စီးပွားရေးဆောင်ရွက်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနကို စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနအဖြစ် ၁၉၉၆ ခုနှစ်၌ ပြင်ဆင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ ကုန်သွယ်မှုဖြေလျှော့ခြင်း အစီအမံများကို ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ချမှတ်ထားခဲ့စဉ်ကပင် ပါဝင်ပြီး ဖြစ်ပါသည်-

- (က) ပြည်တွင်းနှင့် ယခင်က နိုင်ငံတော်မှ ချုပ်ကိုင်ထားသော နိုင်ငံခြားကုန်သွယ်မှုတွင် ပုဂ္ဂလိကနှင့် သမဝါယမကဏ္ဍများ ပိုမိုပါဝင်လာခြင်းကို အားပေးခြင်း၊
- (ခ) အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်မှုဆက်ဆံမှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်နှင့် အားကောင်းရန်အလို့ငှာ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးကို ပုံမှန်စီးဆင်းစေခြင်း၊
- (ဂ) ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုလုပ်ရေးကို ရှေ့ရှုလျက် ကနဦးအဆင့်အနေဖြင့် နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ပြည်တွင်းနှင့်နိုင်ငံခြားပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဖက်စပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဖွဲ့စည်းခြင်း၊
- (ဃ) ပို့ကုန်နှင့် သွင်းကုန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြန်လည်ချိန်ညှိခြင်း၊
- (င) ကုန်သွယ်မှုလွယ်ကူချောမွေ့စေခြင်းများနှင့်မြှင့်တင်ခြင်းကို ရှေ့ရှုလျက် ပို့ကုန်/ သွင်းကုန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရိုးရှင်းခြင်းနှင့် ကုန်သွယ်မှုအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အတားအဆီးများကို လျှော့ချခြင်း၊

- (စ) သွင်းကုန်ပစ္စည်းများအတွက် ပို့ကုန်ရငွေများ ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း ပြန်လည်ထုတ်ယူခြင်းကို ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် ပို့ကုန်သမားများကို မက်လုံးများ ကမ်းလှမ်းခြင်း၊
- (ဆ) ပြည်တွင်းနှင့်ပြည်ပစီးပွားရေးဝန်းကျင် ပြောင်းလဲခြင်းနှင့်အညီ ကုန်သွယ်မှု အမိန့်ကြေငြာစာများနှင့် လိုအပ်သည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ထုတ်ပြန်ခြင်း၊
- (ဇ) မြေဩဇာစိုက်ပျိုးရေးစက်ပစ္စည်းများနှင့်ပိုးသတ်ဆေးများ၊ ဆေးဝါးများနှင့်ကုန်ကြမ်းများကဲ့သို့ သွင်းကုန်ပစ္စည်းများအပေါ် အကောက်ခွန်နှင့် ကုန်သွယ်ခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်း၊
- (ဈ) ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတွင် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် စက်မှုမြှင့်တင်ခြင်းအတွက် ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းအခန်းကဏ္ဍကို ပြန်လည်အသက်သွင်းခြင်း။

ကုန်သွယ်မှုအခြေအနေ

၃၁။ နိုင်ငံခြားကုန်သွယ်မှု ကိန်းကဏန်းများကို ကြည့်ပါက ပြည်ပပို့ကုန်အနေဖြင့် နှစ်စဉ် တိုးတက်ခဲ့ပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ပြည်ပပို့ကုန်တန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၄၇ သန်းရှိရာမှ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၄၆ သန်း ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၉ ခုနှစ်များအတွင်း နိုင်ငံခြားသို့ ဆန်တင်ပို့မှုမှာ ပျမ်းမျှ ၁၈၀,၀၀၀တန် ရှိသော်လည်း ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ဆန်တန်ချိန် ၁ သန်းအထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ၃၅၃,၀၀၀ တန်ရှိခဲ့ပြီး ဆန်စပါး ထုတ်လုပ်မှု အနေဖြင့် ၅၀% ကျော် တိုးတက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ဆန်အထွက်မှာ ဆန်တန်ချိန် ၁၃ သန်း ရှိရာမှ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ဆန်တန်ချိန် ၁၉.၅ သန်း ရှိခဲ့သည်။ စိုက်ပျိုးမြေဧက တိုးတက်လာသလို၊ တစ်ဧက အလိုက် အထွက်နှုန်းလည်း တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ဆန် ဈေးနှုန်းသည် ၁၉၆၀ ခုနှစ် ပေါက် ဈေးထက်အဆ (၆) ဆ တိုးတက်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားဆန်တင်ပို့မှုရရှိသော ဝင်ငွေစုစုပေါင်းသည် (၃)ဆ တိုးတက်ခဲ့သည်။

၃၂။ ၁၉၉၄-၁၉၉၅ ခုနှစ်တိုင်အောင် နိုင်ငံတော်အတွက် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေအများဆုံး ပေးနေသော ရောင်းကုန်မှာ ကျွန်းသစ်ဖြစ်သည်။ ကျွန်းသစ်နိုင်ငံခြားသို့တင်ပို့မှုမှ ရရှိသောဝင်ငွေမှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၁၂၀ ခန့် နှစ်စဉ်ရှိနေခဲ့သည်။ အခြားသစ်မာ တင်ပို့မှုက နှစ်စဉ် နောက်ထပ်ဒေါ်လာ သန်း ၄၀ ခန့် ထပ်မံရရှိစေခဲ့သည်။ ၁၉၉၄-၁၉၉၅ ခုနှစ်သည် ဆန်တင်ပို့မှု ဝင်ငွေ ထူးထူးခြားခြား များပြားစွာ ရရှိသောနှစ် ဖြစ်ခဲ့သည်။

၃၃။ မတ်ပဲနှင့်ပဲအမျိုးမျိုးသည်လည်း နိုင်ငံခြားငွေရစေသော ထွက်ကုန်များဖြစ်ပြီး ပဲအမျိုးမျိုး တင်ပို့မှု ပမာဏမှာ သိသိသာသာ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၀-၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် တန်ချိန်

၂၀၀,၀၀၀ တင်ပို့ခဲ့ရာမှ နောက်ဆုံးသုံးနှစ်ကာလ ၁၉၉၃-၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှတန်ချိန် ၄၅၀,၀၀၀ တင်ပို့ခဲ့ပြီး ဝင်ငွေအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂၀ သန်း ရရှိခဲ့ပါသည်။

၃၄။ နိုင်ငံခြားခရီးသွားလုပ်ငန်းမှလည်း နိုင်ငံခြားငွေတိုးတက်ရရှိစေခဲ့သည်။ ၁၉၉၀-၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားခရီးသွားလုပ်ငန်းမှ ဝင်ငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၅ သန်းသာ ရရှိခဲ့သော်လည်း ၁၉၉၅-၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၅၃ သန်းအထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။

၃၅။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် အာရှစီးပွားရေးအကျပ်အတည်း ဖြစ်ပြီးနောက် တပ်မတော်အစိုးရသည် သွင်းကုန်အပေါ်တွင် တင်းတင်းကျပ်ကျပ်ထိန်းချုပ်ခဲ့ပြီး သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များသည် သွင်းကုန်လုပ်ငန်းလိုင်စင် ရရှိနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံခြားငွေကြေးအပ်နှံမှု (Foreign Currency Deposits - FCD) တွင် ပို့ကုန်ဝင်ငွေ အလုံအလောက်ရရှိနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ် မတ်လတွင် တပ်မတော်အစိုးရသည် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဘဏ်များ၏ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်မှု လိုင်စင်များကို ရုပ်သိမ်းခဲ့ပြီး ကုန်စည်များအပေါ် အဓိကကုန်စည်နှင့် အဓိကမဟုတ်သည့် ကုန်စည်ဟူ၍ (၂) မျိုး ခွဲခြားသတ်မှတ်ကာ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များကို အဓိကကုန်စည်များ၏ သွင်းကုန်တန်ဖိုး ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း အထိသာ တင်သွင်းရန် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခြေအနေ

၃၆။ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ် နိဂုံးချုပ်စေခဲ့ပြီး ဈေးကွက်တံခါးဖွင့်ရန် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ကနဦးနှစ်များတွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နှစ်အလိုက် အောက်ပါအတိုင်း နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဝင်ရောက်ခဲ့ပါသည်-

ဇယား(၈)- နှစ်အလိုက်နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝင်ရောက်မှု (အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း)

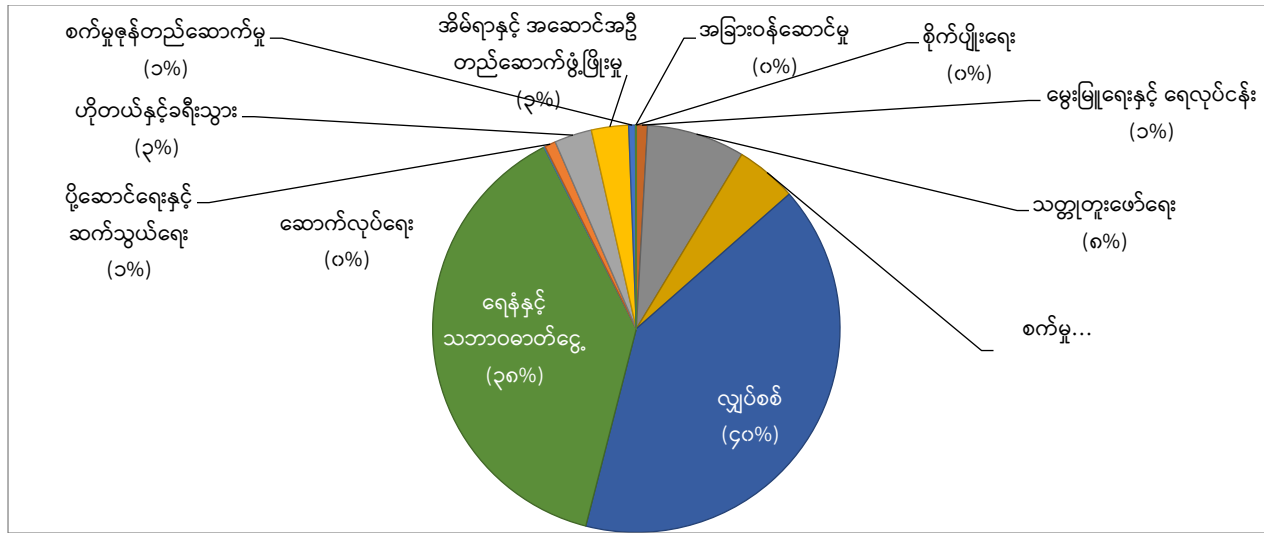
စဉ်	ခုနှစ်	နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏ
၁	၁၉၈၉ ခုနှစ်	၇.၈
၂	၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်	၁၆၁.၁
၃	၁၉၉၁ ခုနှစ်	၂၃၈.၁
၄	၁၉၉၂ ခုနှစ်	၁၇၁.၆
၅	၁၉၉၃ ခုနှစ်	၉၅.၁
၆	၁၉၉၄ ခုနှစ်	၁၃၈.၁
၇	၁၉၉၅ ခုနှစ်	၃၂၄.၁
၈	၁၉၉၆ ခုနှစ်	၃၁၅.၅
၉	၁၉၉၇ ခုနှစ်	၄၁၈.၈

၃၇။ ယနေ့ကာလ နိုင်ငံအတွင်း နှစ်စဉ်ဝင်ရောက်သည့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ လက်ထပ်(၁၉၈၈-၁၉၉၇)ခုနှစ်များ တွင် နှစ်စဉ်ဝင်ရောက်မှုအခြေအနေဟာ နည်းပါးခဲ့သည်ကိုတွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကနဦးဝင်ရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်အချို့ပြောကြား ချက်များအရ ထိုစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်သည် အတော်သြဇာ ကြီးမားခဲ့ပြီး ကော်မရှင်၏ ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပေးပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများက ဆောင်ရွက်ပေး ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား လျှင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်ပေးကြခြင်းကြောင့် လွယ်ကူချောမွေ့မှု ရှိခဲ့ကြ သည်ဟု ဆိုကြသည်။

၃၈။ ထို့ပြင် ၁၉၉၀ ပြည့်လွန် နှစ်လယ်ပိုင်း၌ FDI တိုးတက်လာမှုကို ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတွင် တွေ့ရှိရပြီး လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုသိသိသာသာ နှေးကွေးလာသော်လည်း အာရှ စီးပွားရေးအကြပ်အတည်း နောက်ပိုင်းတွင် ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများသည် ဆက် လက် ဖွံ့ဖြိုးမှုရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

၃၉။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်ကာလအတွင်း ကဏ္ဍအလိုက် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဝင် ရောက်မှု အခြေအနေကို ပုံ(၆)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်၏ အချက်အလက်များအရ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်ကာလအတွင်း၌ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍတွင် စုစုပေါင်း နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ ၄၀ % ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍတွင် ၃၈ %၊ သတ္တုတူးဖော်ရေး ကဏ္ဍတွင် ၈% ဖြင့် အများဆုံးအသီးသီး ဝင်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

ပုံ(၆)-၁၉၈၈-၁၉၈၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀-၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်းကဏ္ဍအလိုက်နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝင်ရောက်ခဲ့မှု

စစ်မြစ်-မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်

ဒေသတွင်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း (ASEAN)

၄၀။ ၁၉၆၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ စင်ကာပူနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့သည် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း (ASEAN) ကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ခဲ့ကြပါသည်။ အာဆီယံ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်စဉ်ပင် မြန်မာနိုင်ငံကို အာဆီယံ အဖွဲ့အစည်းသို့ ဝင်ရောက်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် စစ်အေးကာလ ဖြစ်နေခြင်း၊ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများဖြစ်သည့် ထိုင်းနှင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတို့တွင် နိုင်ငံခြားစစ်စခန်းများ ရှိနေခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် တိကျသော ကြားနေရေးနှင့် ဘက်မလိုက်မူဝါဒကို တိကျစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးနေခြင်းတို့ကြောင့် အာဆီယံသို့ ဝင်ရောက်ခြင်း မပြုခဲ့ပါ။ အာဆီယံအဖွဲ့ အနေဖြင့် စတင်တည်ထောင်စဉ်ကပင် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံအားလုံးပါဝင်ရန် ရည်မှန်းချက်ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကို အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါဝင်ရန် အလျဉ်းသင့်သလို တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ဘရူနိုင်းနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီး အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ် ပါဝင်လာခဲ့ပါသည်။ စစ်အေးကာလ လွန်မြောက်ပြီးနောက် ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည်လည်း အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် လာအိုနိုင်ငံ၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတို့သည် လေ့လာသူနိုင်ငံအသီးသီးတို့ ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ၁၉၉၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် လာအိုနှင့်မြန်မာနိုင်ငံတို့သည် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ် ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံသည်လည်း အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာခဲ့သဖြင့် အာဆီယံအဖွဲ့တွင် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံ (၁၀)နိုင်ငံစလုံး ပါဝင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ဧရာဝတီ - ကျောက်ဖယား - မဲခေါင်စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မဟာဗျူဟာ (ACMECS)

၄၁။ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်မြို့တွင် ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၉ ရက်၌ ကျင်းပခဲ့သည့် Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS) ဆိုင်ရာ အာဆီယံထိပ်သီးအထူးအစည်းအဝေးတွင် ထိုင်းနိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ် H.E. Mr. Thaksin Shinawatra က ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအို၊ မြန်မာနိုင်ငံ ခေါင်းဆောင်များသို့ နိုင်ငံများအကြား စီးပွားရေးကွာဟချက် ကျဉ်းမြောင်းစေရန်နှင့် ဒေသခွဲအတွင်း စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်စေရန် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မဟာဗျူဟာတစ်ရပ် ထူထောင်လိုကြောင်း စတင်အဆိုပြုခဲ့ပါသည်။

၄၂။ အဆိုပါ (၄) နိုင်ငံသည် ၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၊ ပုဂံမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည့် ထိပ်သီးအစည်းအဝေး၌ ပုဂံကြေညာချက်စာတမ်း (Bagan Declaration) ကို

ထုတ်ပြန်၍ ACMECS ကို စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဟောသင်တန်းအသစ်အနေဖြင့် ထူထောင်ခဲ့ပါသည်။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံသည် ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ACMECS သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ရာ ထိုစဉ်က စုစုပေါင်း အဖွဲ့ဝင် (၅) နိုင်ငံ (ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအို၊ မြန်မာ၊ ထိုင်းနှင့် ဗီယက်နမ်) ဖြစ်ပါသည်။

ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ဒေသအတွင်း ကဏ္ဍစုံနည်းပညာနှင့် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမှုအစီအစဉ် (BIMSTEC)

၄၃။ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်နှင့် ထိစပ်လျက်ရှိသော နိုင်ငံများအချင်းချင်း ချစ်ကြည် ရင်းနှီးစွာ အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဒေသတွင်းစီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးကို အဓိကထားရှေ့ရှု၍ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ဒေသအတွင်း ကဏ္ဍစုံနည်းပညာနှင့် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမှု အစီအစဉ် (BIMSTEC) ကို ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်မြို့၌ ၁၉၉၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ နီပေါနိုင်ငံနှင့် ဘူတန်နိုင်ငံတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

၄၄။ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ဒေသအတွင်းရှိ နိုင်ငံများဖြစ်ကြသည့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အိန္ဒိယ၊ မြန်မာ၊ သီရိလင်္ကာနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့ပါဝင်သော ဒေသအတွင်းစီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရန် ထိုင်းနိုင်ငံက ဦးဆောင်အစပြုကာ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ၁၉၉၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့တွင် ဘန်ကောက်မြို့တွင် ပြုလုပ်သည့် ဝန်ကြီးများအစည်းအဝေးက ဘန်ကောက်ကြေငြာစာတမ်းကို ထုတ်ပြန်ကြေငြာလျက် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့ပါဝင်သော ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာနှင့် ထိုင်းစီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့- ဘစ္စတက် (Bangladesh-India- Sri Lanka - Thailand Economic Cooperation -BISTEC) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းသစ် စတင်တည်ထောင်ချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း မရှိသေးပါ။

၄၅။ ၁၉၉၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော ဝန်ကြီးများ အထူးအစည်းအဝေးက မြန်မာနိုင်ငံအား အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသစ်အဖြစ် တရားဝင်လက်ခံခဲ့၍ အဖွဲ့အမည်ကိုလည်း ဘင်းမ်စတက် (Bangladesh - India - Myanmar- Sri - Lanka - Thailand Economic Cooperation - BIMSTEC) ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အိန္ဒိယ၊ မြန်မာ၊ သီရိလင်္ကာနှင့်ထိုင်းနိုင်ငံ စီးပွားရေးပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး အဖွဲ့အဖြစ် အမည်ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၈ ရက်နေ့တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဖူးခက်မြို့၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော ဆဌမအကြိမ် ဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်အရ

ဘူတန်နှင့် နီပေါနိုင်ငံတို့သည် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံသစ်များ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့၌ ပြုလုပ်ခဲ့သော ပထမအကြိမ် ထိပ်သီးညီလာခံက အဖွဲ့အမည်ကို ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ဒေသအတွင်း ကဏ္ဍစုံနည်းပညာနှင့် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမှု အစီအစဉ် (BIMSTEC - Bay of Bengal Initiative for Multi - Sectoral Technical and Economic Cooperation) အဖြစ် အမည်ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်ခဲ့ပါသည်။

၄၆။ ဘင်းမိစတက်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအဖွဲ့ (ASEAN) တွင် ပါဝင်သောနိုင်ငံများ ဖြစ်ရုံသာမက တောင်အာရှဒေသပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (SAARC) တွင်လည်း ပါဝင်သောနိုင်ငံများ ဖြစ်ကြသဖြင့် ဘင်းမိစတက် အဖွဲ့ကြီးသည် ယင်းဒေသအတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုကို ဆက်စပ်ပေါင်းကူးပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘင်းမိစတက်အဖွဲ့သည် အခြားသောအဖွဲ့အစည်းများနှင့်မတူဘဲ ကွဲပြားခြားနားနေခြင်းမှာ နေထိုင်မှုပုံစံ၊ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှု၊ ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှုစသည်တို့ ကွဲပြားကြသည့် နိုင်ငံများနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲစီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ် (GMS)

၄၇။ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု၊ လူနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၏ လိုက်ဖက်ပေါကြွယ်ဝမှု၊ ပထဝီအနေအထားအရ ထိစပ်မှုရှိသည့် အားသာချက်များကို ဆုပ်ကိုင်၍ မဲခေါင်မြစ် တစ်လျှောက် ရှိနိုင်ငံ (၆) နိုင်ငံဖြစ်သော ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ (ယူနန်ပြည်နယ်)၊ လာအိုပြည်သူ့ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့သည် အပြန်အလှန်အကျိုးဖြစ်ထွန်းရေးအတွက် မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲ စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Greater Mekong Subregion-Economic Cooperation) တစ်ရပ်ကို အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ GMS အစီအစဉ်အနေဖြင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၊ ရှေ့သွားနောက်လိုက်ညီညွတ်မှုများ၊ ဈေးကွက်ဖွင့်လှစ်ရေး အစီအမံများနှင့် ပတ်သက်၍ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့် မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲသည် အရှေ့တောင်အာရှ အလယ်ပိုင်းတွင် တက်ကြွသော စီးပွားရေးဒေသတစ်ခုဖန်တီးရာ၌ အားမာန်အပြည့်ဖြင့် ဆက်လက်ချီတက်ခဲ့ပါသည်။ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏ ယူနန်ပြည်နယ်နှင့်ကပ်လျက် Guanxi ကွမ်ရှီးကျွမ်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်မှုဒေသပါ ပါဝင်လာခဲ့ပါသည်။

ကမ္ဘောဒီးယား-လာအို-မြန်မာ-ဗီယက်နမ် (၄) နိုင်ငံ စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (CLMV)

၄၈။ CLMV နိုင်ငံများသည် ပထဝီအနေအထားအရအရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ ဧရိယာ၏ ၃၂% ကို လွှမ်းခြုံထားသည့် နိုင်ငံများဖြစ်ပြီး အာဆီယံ၏ စုစုပေါင်းပြည်တွင်း ထုတ်ကုန်၏ ၉% နီးပါး ရှိသည်။ CLMV နိုင်ငံများသည် ဗဟိုစီမံကိန်းစီးပွားရေးစနစ်မှ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်သို့ ကူးပြောင်းနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ CLMV အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ကနဦးအနေဖြင့် ဒေသတွင်း စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အဓိကအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကထား လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ၎င်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ကြွယ်ဝသော သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များနှင့်ဈေးနှုန်းသက်သာသော လုပ်အားခတို့ဖြင့် မတည်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသော်လည်း အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးတို့ အားနည်းသည့်အတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုနည်းပါးလျက်ရှိသည်။ CLMV နိုင်ငံများတွင် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံမှအပ ကျန်နိုင်ငံများသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုအနည်းဆုံး နိုင်ငံများ ဖြစ်ကြသည်။ CLMV သည် ဒေသတွင်းစီးပွားရေး အခြေခံကောင်းများကို အသုံးပြုလျက် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန်နှင့် ဒေသတွင်းရှိ ပြည်သူများ လူနေမှုဘဝတိုးတက်လာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

၄၉။ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ (State Law and Order Restoration Council - SLORC) (၁၉၈၈-၁၉၉၇) နှင့် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ (State Peace and Development Council - SPDC) (၁၉၉၇-၂၀၁၁) ကာလအတွင်း တပ်မတော် အစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်တွင် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို အခိုင်အမာ တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ပြီး ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ စီးပွားရေးအခြေခံများဖြစ်ထွန်းရေး၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်မြှင့်မားရေး၊ ဥပဒေမူဘောင်များ ခိုင်မာအားကောင်းစေရန် ရေးဆွဲခြင်းစသည့် ဒီမိုကရေစီ စနစ်အတွက် လိုအပ်သည့် အခြေခံအုတ်မြစ်များအား ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- မြန်မာစာရင်းအင်းစာစောင်၊ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့ (၂၀၁၉)
- မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆန်းစစ်ချက်၊ သက်ထွန်းဦး (၂၀၁၅)
- မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကော်မရှင်
- မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး တွေးမြင်ချက်နှင့် မဟာဗျူဟာ၊ ဒေါက်တာ ခင်မောင်ကြည်၊ ဒေါက်တာရော်နယ်ဖင်ဒေလေ၊ ဒေါက်တာ အာရ်-အမ်-ဆွန်ဒရမ်၊ ဒေါက်တာ မြမောင်၊ ဒေါက်တာမင်းမျိုးညွန့်၊ ဦးဇော်ဦးနှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေးပညာရှင်များ (၂၀၀၀)
- Trade Policy Reform in Myanmar (1988-2010) ၊ San San Win, University Research Journal 2014, Vol.7, No. 4 (2014)
- www.commerce.gov.mm
- <https://www.macrotrends.net/countries/MMR/myanmar/gdp-growth-rate>
- <https://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG>

အခန်း (၄)

နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးသိန်းစိန်ကာလ မြန်မာ့စီးပွားရေး

(၂၀၁၁-၂၀၁၂ မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်)

၁။ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် တာဝန်ယူခဲ့သည့် (၅) နှစ်တာကာလတွင် မြန်မာပြည်သူ လူထုတစ်ရပ်လုံး သာယာဝပြောမှုကို ရှေ့ရှုလျက် ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပေါ်လာရန် ဦးတည်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းဦးတည်ချက်များ အောင်မြင်စေရန် အတွက် ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှ စပြီး နိုင်ငံတော် အစိုးရမှ ပြည်သူ့ဗဟိုပြု ဖွံ့ဖြိုးမှု "People-centered Development" အတွက် အရေးပါသည့် ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ် များကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၂။ စီးပွားရေးမူဝါဒ(၄) ရပ်အဖြစ် အောက်ပါတို့ကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်-

- (က) စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီး ခေတ်မီစက်မှု နိုင်ငံ ထူထောင်ရေးနှင့်ကဏ္ဍစုံဘက်စုံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ပြည်နယ်များအကြား အချိုးကျမျှတစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊
- (ဂ) ပြည်သူ့လူထု တစ်ရပ်လုံး ရရှိခံစားနိုင်မည့် လူမှုစီးပွားနယ်ပယ် အသီးသီး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၊
- (ဃ) စာရင်းဇယား ကိန်းဂဏန်းများ အရည်အသွေးပြည့်ဝရေး။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အဆင့်အလိုက်ဆောင်ရွက်ခြင်း

၃။ သမ္မတဦးသိန်းစိန်လက်ထက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ငြိမ်းချမ်းရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီ စသည့်နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် တွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး ရယူခြင်းဖြင့် ပြည်တွင်းတွင် စစ်မက်ဖြစ်ပွားမှုမှ ပဋိပက္ခအလွန် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအဖြစ် လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင်လည်း စီမံကိန်းစနစ်မှ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ဦးတည်၍ လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအဖြစ် အစိုးရက ဦးဆောင်သည့် အနေအထားမှ အားလုံး ပါဝင်သည့် ဒီမိုကရေစီဖြစ်ပေါ်စေရန် လည်းကောင်းစသည့် နယ်ပယ်(၃)ရပ် လုံးတွင် အပြောင်းအလဲ (Triple Transition)ကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

၄။ နိုင်ငံရေးအရ တစ်ပါတီစနစ်၊ တပ်မတော်အုပ်ချုပ်သည့်စနစ်မှ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ် သို့လည်းကောင်း၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးတွင် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်နှင့် တရားမျှတခြင်း၊

လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် ညီမျှခြင်းတည်းဟူသော လောကပါလတရားများနှင့် ဒီမိုကရေစီအလေ့အကျင့် ထွန်းကားရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် ပြည်သူများ အပါအဝင် စိတ်သစ်လူသစ်၊ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်အသစ်ဖြင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လာခြင်းကြောင့် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရက (၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ကာလ) အတွင်းအောက်ဖော်ပြပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်(၄)ရပ်အား မဟာဗျူဟာလုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။^{၁၃}-

- (က) နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု (ပထမအဆင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု -First Wave)
- (ခ) စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု (ဒုတိယအဆင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု - Second Wave)
- (ဂ) အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု။ (တတိယအဆင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု -Third Wave)
- (ဃ) ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ပြောင်းလဲတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု။ စတုတ္ထ အဆင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု -Fourth Wave)

နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု (ပထမအဆင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု - First Wave)

၅။ နိုင်ငံရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုတွင် နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုနှင့် အမျိုးသား ပြန်လည် စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး တိုင်းရင်းသား မျိုးနွယ်စုများအကြား ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အပြန်အလှန် နားလည်မှုများ အပြည့်အဝ ရရှိအောင်၊ NCA လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်အောင်အထိ အားသွန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၆။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် သမ္မတဦးသိန်းစိန် ဦးဆောင်သောအစိုးရသစ်သည် နိုင်ငံတော်၏ တာဝန်ကို စတင်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး အစိုးရသစ်စတင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်က အခြေပြမိန့်ခွန်း၌ ပြောကြားခဲ့သည့်အတိုင်း အစိုးရသစ်အဖွဲ့၏ အရေးကြီးဆုံးသောလုပ်ငန်းစဉ်မှာ ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်ရေး (Good Governance) နှင့် သန့်ရှင်းသောအစိုးရ (Clean Government) ဖြစ်ပေါ်လာအောင် အကောင်အထည်ဖော်ရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ထပ်မံအလေးထားလုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုမှာ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး (Rule of Law) ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးတွင် ဦးသိန်းစိန်အစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံရေး ပြုပြင်

^{၁၆} ဦးစိုးသိန်း၏ “ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်သစ်နှင့်သမ္မတဦးသိန်းစိန်စာအုပ်”

ပြောင်းလဲမှုနှင့် လူမှုစီးပွားပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဟူသည့် ကဏ္ဍနှစ်ရပ်ကို အဓိကထား လုပ်ဆောင် နိုင်ရန် မဟာဗျူဟာတစ်ရပ်ကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

၇။ နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုသည်ကို ဂဗဏန သတိမပြုမိသည့်တိုင် လွှတ်တော်နိုင်ငံ ရေးသည် ကဏ္ဍအသစ်တစ်ခုအဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာသည်ကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ နိုင်ငံရေး ဘောင် (Political Space) ကျယ်လာသည်နှင့်အမျှ နိုင်ငံရေးပါတီများစွာ ဖွဲ့စည်းလှုပ်ရှား လာခဲ့ပါသည်။ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း အမြောက်အများ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ သတင်း မီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့်လည်း တစ်စတစ်စ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

၈။ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရသက်တမ်းတွင်လည်း ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်မှုကို အဓိက ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများ ချုပ်ငြိမ်းရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားများအားလုံး စည်းလုံးသင့်မြတ်ရေးကို ရည်ရွယ်၍ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးရန်အတွက် ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် တရားဝင် ဖိတ်ခေါ်ကမ်းလှမ်းခဲ့ပါသည်။

၉။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့မှ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆွေးနွေး နိုင်ရန်အတွက် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်ရေး ဗဟိုကော်မတီ (Union Peace-Making Central Committee - UPCC) ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးသိန်းစိန်က ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပါဝင် သည့် အဖွဲ့ဝင် (၁၁) ဦးဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်ရေး လုပ်ငန်း ကော်မတီ (Union Peace-Making Working Committee - UPWC) ကို ဒုတိယသမ္မတ ဒေါက်တာစိုင်းမောက်ခမ်းက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အဖွဲ့ဝင် (၅၂) ဦးဖြင့် လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ် မေလ ၃ ရက် နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသောငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင် ရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး လွန်ကာလ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ အားထိရောက်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ပြည်လည်ထူထောင် ရေးလုပ်ငန်းဗဟိုဌာန (Myanmar Peace Center- MPC) ကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။

၁၀။ ငြိမ်းချမ်းရေးဆောင်ရွက်မှုကို အဆင့်(၃)ဆင့်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ခဲ့ပါသည်။ ပထမအဆင့်သည် ပြည်နယ်အဆင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုဖြစ်ပြီး ၎င်းအဆင့်တွင် နှစ်ဖက်ရန်လိုမှုများနှင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုများ ရပ်စဲရေး၊ ကျန်နေရာဒေသများကို သွားရောက် လိုလျှင် လက်နက်ကိုင် ဆောင်ခြင်းမပြုဘဲ သွားလာရေး၊ နှစ်ဖက်ညှိနှိုင်း သဘောတူထားသည့်

နေရာများတွင် ဆက်ဆံရေးရုံးများ ဖွင့်လှစ်ထားရှိရေးနှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပ ပြုလုပ်မည့် နေရာ၊ နေ့ရက်များညှိနှိုင်းသတ်မှတ်ရေးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယအဆင့်အနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအဆင့်တွင် ပြည်ထောင်စုမှ မည် သည့်အခါမှ မခွဲမထွက်ရေး၊ ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါးကို လက်ခံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးလုပ်ငန်းများတွင် နှစ်ဖက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး၊ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်စိတ်ကို ပြောင်းလဲ စေတတ်သော ဆေးဝါးများ တိုက်ဖျက်ရေးတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး၊ နိုင်ငံရေးပါတီ များ ထူထောင်ပြီး နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေး၊ လွှတ်တော်တွင်း ရောက်ရှိ လာလျှင် အခြားသော တိုင်းရင်းသားများနှင့်အကျေအလည် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီး ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေနှင့်အညီ တစ်ခုတည်းသော လက်နက်ကိုင် တပ်မတော်အဖြစ် ရပ်တည်ရေး၊ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးစသည့် အချက်များကို နှစ်ဖက်ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးပြီး သဘောတူညီချက်ရရှိမှသာ တတိယအဆင့် ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ တတိယအဆင့်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်များ၊ နိုင်ငံရေး ပါတီနှင့် နိုင်ငံရေးအင်အားစုများ၊ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များစသည့် နိုင်ငံတော်တွင် အဓိကကျသည့် Actor များ၊ Player များ အားလုံးပါဝင်သည့် လွှတ်တော်ကြီးတွင် သဘောတူလက်မှတ် ရေးထိုး ရေး ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ(၇)- ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှု ပုံရိပ်များ

၁၁။ နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးသိန်းစိန်၏ ငြိမ်းချမ်းရေးဖိတ်ခေါ်မှု အစပြုခဲ့သည့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်
ဩဂုတ်လ ၁၈ ရက်မှ စတင်ရေတွက်သော် ရက်ပေါင်း (၁၄၅၀) ရက်အကြာ ၂၀၁၅ ခုနှစ်
အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့သည့်တစ်နိုင်ငံလုံးပစ်ခတ်တိုက်ခတ်
မှု ရပ်စဲရေး ဆိုင်ရာသဘောတူစာချုပ် (Nationwide Ceasefire Agreement-NCA) သည် ငြိမ်း
ချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်၏ ပထမသမိုင်းမှတ်တိုင် ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင်
ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည့် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံသည် ဒုတိယသမိုင်းမှတ်တိုင်ဟု ဆိုရမည်
ဖြစ်ပါသည်။

စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု (ဒုတိယအဆင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု-Second Wave)

၁၂။ ဒုတိယအဆင့်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမှာ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပြီး
ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး ရရှိခံစားနိုင်မည့် ပြည်သူ့လူထု အခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ပြည်
တွင်း၊ပြည်ပမှစီးပွားရေးကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှင်များနှင့်ပူးပေါင်း၍ လူမှု-စီးပွားပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု
မူဘောင် (Framework on Economic and Social Reform-FESR) (၂၀၁၂-၂၀၁၅) ကို
အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ ယင်းမူဘောင်သည် ပြည်သူ့လူထု တစ်ရပ်
လုံး ရရှိခံစားနိုင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုများနှင့် မြန်ဆန်သည့် အောင်မြင်မှု (Quick Wins) ရရှိစေမည့် မူဝါဒ
များဖြင့် စူးစိုက် ဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၎င်းအပြင် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်စနစ်
ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ငွေရေးကြေးရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၊ ကုန်သွယ်ရေး
နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြေလျှော့ပေးခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး၊
စားနပ်ရိက္ခာလုံလောက်မှုနှင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ မိုဘိုင်းဖုန်းနှင့်
အင်တာနက်စနစ်၊ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ထိရောက်ပြီး စွမ်းဆောင်ရည် ပြည့်ဝသည့်
အစိုးရစသည့်နယ်ပယ်များကို အခြေခံဦးစားပေးနယ်ပယ် (၁၀) ခုအဖြစ် သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်
ခဲ့သည်။^{၁၄}

အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု(တတိယအဆင့်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု -Third Wave)

၁၃။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု တတိယအဆင့်အဖြစ် ပြည်သူ့ရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး
ဖြစ်ပြီး ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှု (Good Governance) နှင့် သန့်ရှင်းသောအစိုးရ (Clean
Government) ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ မီဒီယာ ပွင့်လင်းမှုနှင့်
လွတ်လပ်ခွင့်များကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် အများစုပါဝင် ဆွေးနွေးသည့်

^{၁၄} ဦးစိုးသိန်း၏ “လက်တွေ့ကျသည့် မြန်မာ့စီးပွားရေးနှင့်ကျွန်တော့်အမြင်” စာအုပ်

စနစ်များကို ဖော်ဆောင်ခဲ့ပြီး လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ မြို့မိမြို့ဖများ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဆောင်ရွက်စေသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ထိုသို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာတွင် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်အားလုံးတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ခံမှုနှင့် အားလုံး အကျိုးဝင်မှုတို့ကို အလေးပေး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၄။ ယခင်တပ်မတော်အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်မှ ဒီမိုကရေစီအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သို့ ကူးပြောင်း ရာတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဗဟိုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သကဲ့သို့ လွှတ်တော်အဆင့်ဆင့်တို့ကို ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းရေးဆွဲခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါ သည်။

၁၅။ နိုင်ငံတော်၏ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကဏ္ဍ အသီးသီး ပြောင်းလဲ တိုးတက်ရန် နိုင်ငံရေးဦးဆောင်မှုအောက်တွင်အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား၏ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်အကောင်အထည် ဖော်မှုသည် အရေးပါသကဲ့သို့ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ပြောင်းလဲတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဖြေလျော့ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ နိုင်ငံ၏ အခြေခံအကျဆုံးနှင့် အရေးပါဆုံး ယန္တရားပင်ဖြစ်သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား စွမ်းဆောင်ရည် ကောင်းလျှင် နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး တိုးတက်လာမည် ဖြစ် သည်။ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားစွမ်းဆောင်ရည်ညံ့လျှင် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးကဏ္ဍ အသီးသီးတွင် တိုးတက်မှု နှေးကွေးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်ငန်းစဉ်များ အောင်မြင်ရန် အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားမှာ အလွန်အရေးပါပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ပြောင်းလဲတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု (စတုတ္ထအဆင့် ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု -Fourth Wave)

၁၆။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်ပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်သာကိုင်သာဖြစ်သည့် စီးပွားရေးဝန်းကျင်တစ်ရပ်ပေါ်ပေါက်လာစေရေး၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များ ပိုမိုလွယ်ကူချောမောစေရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ အားနည်းချက်များ၊ လုပ်ငန်းစဉ် များ ပိုမိုတိုးတက်ရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုပင် ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေးမှာ ပုဂ္ဂလိကပိုင်အခန်းကဏ္ဍ၊ သမဝါယမ အဖွဲ့အစည်းအခန်းကဏ္ဍနှင့် နိုင်ငံပိုင်အခန်း

ကဏ္ဍတို့၏ ပါဝင်မှုအချိုးအစားအရ အသားတင်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှုတန်ဖိုး စုစုပေါင်း တွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ၉၁.၇%၊ သမဝါယမ အဖွဲ့အစည်း ၁.၂%၊ နိုင်ငံပိုင် ၇.၁% ပါဝင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ အချိုးအစားမှာ တစ်မျိုးသားလုံး၏ အသားတင် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုတန်ဖိုး စုစုပေါင်းတွင် အများဆုံး ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးမှုမှာ များစွာ အရေးပါခြင်းကြောင့် စတုတ္ထအဆင့်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

၁၇။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ နိုင်ငံစွမ်းဆောင်ရည်ဆု ချီးမြှင့် သည့် အခမ်းအနား၌ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်နေ စဉ် တစ်ပြိုင်တည်းမှာ “ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ပြောင်းလဲဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး (Private Sector Development Reform) လုပ်ငန်းစဉ်” ကို အစိုးရ၏ စတုတ္ထအဆင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်း စဉ်အဖြစ် သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတက လမ်းညွှန် မိန့်ကြားခဲ့ ပါသည်။ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကျင့်သုံးရာ၌ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမဟာဗျူဟာ လုပ်ငန်းစဉ်များ အား လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပြည်သူများ၏ ဆန္ဒကို ပြည်သူ့စွမ်းအားဖြင့် အဓိကထား အကောင်အထည်ဖော်တည်ဆောက်ရန် ပြည်သူ့ဗဟိုပြု ဖွံ့ဖြိုးရေး မူဝါဒ (People-Centered Development Policy) ကို ချမှတ်ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။

၁၈။ အီးယူ ပိတ်ဆို့မှုများ ရုပ်သိမ်းအပြီး မိမိတို့၏ ပို့ကုန်များ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဈေးကွက် သို့ ပြန့်နှံ့ရေး ၊ အာဆီယံစီးပွားရေးအသိုက်အဝန်းသို့ ဝင်ရောက်ရေးအတွက် မိမိတို့၏ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအား မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ(Public-Private Partnership) အပေါ် အခြေခံ၍ “ပြည်သူ့စွမ်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်တည် ဆောက်ကြပါစို့” ဟု သည့် ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့် တိုးတက်စေမည့် စတုတ္ထအဆင့် ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေး စွမ်းဆောင်ရင်များ အား အခွန်အများဆုံး ထမ်းဆောင်သည့်ဆုများ ပေးအပ်ချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမူဘောင်နှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်း (Private Sector Development Framework and Action Plan)

၁၉။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအား အသွင်ပြောင်းစေရန် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် ရေး မူဘောင်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ် (Private Sector Development -PSD Framework and Action Plan) တို့အား အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ နည်းပညာ အကူအညီဖြင့် စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်း

ဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်နှင့် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ်တို့မှ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းတွင်အပြီးသတ် ထုတ်ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။^{၁၅}

၂၀။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမူဘောင်တွင် ပါဝင်သည့် မဏ္ဍိုင် (၅)ရပ်မှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ ဝန်းကျင်တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်း၊
- (ခ) ငွေကြေးရရှိစေနိုင်မှုဆိုင်ရာများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဂ) ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အားပေးမြှင့်တင်ခြင်း၊
- (ဃ) စီးပွားရေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများတွင် နိုင်ငံ၏ အခန်းကဏ္ဍအား ပြန်လည် ရေးဆွဲခြင်း၊
- (င) အခြေခံလူသားအရင်းအမြစ်တည်ဆောက်ခြင်း။

၂၁။ သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍသည် အဓိကကဏ္ဍ ဖြစ်သည့်အတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မူဘောင်ပါ အစီအစဉ်များကို ပိုမိုထိရောက် စွာ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရေးအတွက် နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ ၂၀၁၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက် နေ့စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၇၉/၂၀၁၆) ဖြင့် “ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီ”ကို ဒုတိယသမ္မတ(၁)က ဥက္ကဋ္ဌ၊စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ် ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ အပါအဝင် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး (၁၁)ဦး၊ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် နှင့်တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူးများအဖြစ် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ မြန်မာ့ကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့နှင့် စုစုပေါင်း (၂၀) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ခံ ဝန်ကြီးဌာန အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၂၂။ PSD မူဘောင်ပါ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပိုမိုထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် နိုင်ရေးအတွက် မဏ္ဍိုင်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော်မည့် တစ်ဖက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းကော်မတီ (၅) ရပ်ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည် -

^{၁၅} စီးပွား/ကူးသန်း ဝန်ကြီးဌာန “ပုဂ္ဂလိက လိကဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမူဘောင် (Private Sector Development Framework and Action Plan)”

- (က) ဥပဒေနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာဝန်းကျင်တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ
- (ခ) ငွေကြေးရရှိစေနိုင်မှုဆိုင်ရာများ ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ
- (ဂ) ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အားပေးမြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ
- (ဃ) စီးပွားရေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် နိုင်ငံ၏ အခန်းကဏ္ဍအား ပြန်လည် ရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ
- (င) အခြေခံလူသားအရင်းအမြစ်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းကော်မတီ

၂၃။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးကို ဒုတိယ သမ္မတ(၁) ဦးဆောင်၍ လုပ်ငန်းကော်မတီများ၊ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ရှင်များမှ တင်ပြသည့်ကိစ္စရပ်များအား သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းပေးခြင်း၊ Ease of Doing Business အဆင့်တက်လာရေး ဆက်လက်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စရပ်များအား လုပ်ငန်းကော်မတီများနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းများ၊ သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် လုပ်ငန်း ကော်မတီ (၅)ရပ်က သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး ဌာနများနှင့် တင်ပြသူလုပ်ငန်းရှင်များကို Public-Private Dialogue (PPD) ပြုလုပ်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း (National Export Strategy-NES)

၂၄။ အမျိုးသားအဆင့်ပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ (National Export Strategy - NES) ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ် အစောပိုင်းကာလကပင် ဂျာမဏီ နိုင်ငံ GIZ ၏ အထောက်အပံ့နှင့်နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုစင်တာ (International Trade Center - ITC) ၏ နည်းပညာအကူအညီတို့ဖြင့် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။^{၁၆}

၂၅။ ပို့ကုန်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဦးတည်၍ NES အားရေးဆွဲအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် အကြိုညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း (Pre-Engagement Phase)၊ အသေးစိတ် ညှိနှိုင်းခြင်း (Inception Phase)၊ မဟာဗျူဟာဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း (Design Phase) နှင့် အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း (Implementation Management Phase) အဆင့် (၄) ဆင့် ချမှတ်၍ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများပါဝင်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၃) ကြိမ် ကျင်းပ ခဲ့ပြီး အမျိုးသားပို့ကုန် မဟာဗျူဟာအတွက် မျှော်မှန်းချက်၊ ဦးတည်ချက်များ ရရှိရေး၊ ဦးစားပေး

^{၁၆} စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန “အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ(National Export Strategy-NES)”

အကောင်အထည်ဖော်မည့် ကဏ္ဍများရွေးချယ်ရေး၊ ကဏ္ဍအလိုက် မျှော်မှန်းချက်၊ ဦးတည်ချက်များနှင့် အသေးစိတ်လုပ်ငန်းစီမံချက်များ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၂၆။ NES အတွက် ရွေးချယ်ထားသော အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးကဏ္ဍများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) **ဦးစားပေးကဏ္ဍများ (ကုန်စည်) (Priority Sector-Goods) (၅) မျိုး**
  - (၁) ဆန်စပါး
  - (၂) ပဲမျိုးစုံနှင့်ဆီထွက်သီးနှံ
  - (၃) ရေထွက်ကုန်လုပ်ငန်း
  - (၄) အထည်အလိပ်နှင့် အဝတ်အထည်
  - (၅) သစ်တောထွက်ပစ္စည်း
- (ခ) **ဦးစားပေးကဏ္ဍများ (ဝန်ဆောင်မှု) (Priority Sector-Services) (၁) မျိုး**
  - ခရီးသွားလုပ်ငန်း
- (ဂ) **ဖွံ့ဖြိုးရန်အလားအလာရှိသည့်ကဏ္ဍ (Emerging Sector) (၁) မျိုး**
  - (၁) ရော်ဘာလုပ်ငန်း
- (ဃ) **ဦးစားပေးကဏ္ဍများကိုအထောက်အကူပြုဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများ(Cross-Sector) (၄) မျိုး**
  - (၁) ဘဏ္ဍာရေးဝန်ဆောင်မှုများရရှိနိုင်ရေး
  - (၂) ကုန်သွယ်မှုသတင်းအချက်အလက်ဝန်ဆောင်မှု
  - (၃) အရည်အသွေးစီမံခန့်ခွဲမှု
  - (၄) ကုန်သွယ်မှုလျင်မြန်ချောမွေ့စေရေးနှင့်ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး

၂၇။ ဦးစားပေးကဏ္ဍတစ်ခုခြင်းအတွက် မဟာဗျူဟာရေးဆွဲခဲ့ရာတွင် ထုတ်လုပ်ရောင်းချမှုပိုင်း (Supply Side)၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပတ်ဝန်းကျင်ပိုင်း (Business environment)၊ ဈေးကွက် ဝင်ရောက်မှုပိုင်း (Market entry) တို့တွင် တွေ့ကြုံရသော စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲများကို လေ့လာဆန်းစစ်၍ ဆောင်ရွက်ရမည့် အသေးစိတ်လုပ်ငန်းစီမံချက်များကို ဖော်ထုတ် ချမှတ်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ၏ ရွေးချယ်ထားသောဦးစားပေးကဏ္ဍအလိုက် ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းများ ပြီးစီးပြီဖြစ်ရာ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ကာလကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အထိ (၅) နှစ်ကာလ သတ်မှတ်လျာထားပါသည်။

၂၈။ အမျိုးသားပို့ကုန်မဟာဗျူဟာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းစတင်သည့်အခမ်းအနားကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်ဒုတိယသမ္မတ-၂ မှ တက်ရောက်ချီးမြှင့်၍ နေပြည်တော်ရှိ မြန်မာအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းဗဟိုဌာနတွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ တစ်ဆက်တည်းတွင် မြန်မာ့ကုန်သွယ်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီ ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေးကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

ဥပဒေဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း (Legal Reforms)

၂၉။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်း၍ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေကို ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်း၍ ပြည်တွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အားကောင်းစေရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံခြား၊ နိုင်ငံခြားသား မခွဲခြားဘဲ အဆိုပါ ဥပဒေနှစ်ရပ်အားပေါင်း၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေအသစ်ကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရန် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲသည့် လုပ်ငန်းများကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၆ NLD အစိုးရလက်ထက် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အတည်ပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အလားတူပင် ကုမ္ပဏီ ဥပဒေကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် စတင်ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် စတင်ရေးဆွဲခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှသာ အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၃၀။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်အား ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်မှ ခွဲထွက်ကာ သီးခြားလွတ်လပ်သည့်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ်ထူထောင်၍ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ် ဥပဒေ (Central Bank of Myanmar Law) ကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။

၃၁။ အထူးကုန်စည်ခွန် (Specific Goods Tax) ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ အခွန်စီမံအုပ်ချုပ်မှု ဥပဒေ (Tax Administration Law) ရေးဆွဲခြင်း၊ အခွန်ဥပဒေများအား ပြင်ဆင်ခြင်း၊ တန်ဖိုး ထပ်ဖြည့်ခွန် (Value Added Tax) ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခြင်းစသည့် အခွန်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၃၂။ စီးပွားရေး မူဝါဒ(၄) ရပ် အနက် စတုတ္ထအချက်ဖြစ်သည့် စာရင်းဇယား ကိန်းဂဏန်းများ အရည်အသွေး ပြည့်ဝရေးအတွက် စာရင်းအင်းဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရန် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း ဆွေးနွေးမှု မပြီးပြတ်ခဲ့ဘဲ နောက်လွှတ်တော်တွင် ဆက်လက်ဆွေးနွေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှသာ အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

မေခရို စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း (Macro Economic Reforms)

၃၃။ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဆင်းရဲ၏နှိမ်နင်းမှု လျော့ကျစေရေး မဟာဗျူဟာရေးဆွဲခြင်း၊ လုပ်သားကိုင်သားရှိသည့် စီးပွားရေးဝန်းကျင်ဖြစ်ပေါ်ရေး၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပခြင်း၊ မေခရိုစီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဗဟိုဘဏ်ကို သီးခြားလွတ်လပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ထူထောင်ခြင်း၊ ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလက တည်းက ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ၂၀၁၂ ခုနှစ် သြဂုတ်လတွင် နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်ရေးလက်မှတ် (Foreign Exchange Certificate-FEC) ကို ဖျက်သိမ်း၍ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်းအား Managed Float Market ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ခြင်း၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု (Public Finance Management) မဟာဗျူဟာရေးဆွဲ၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ နည်းပညာအကူအညီဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အခွန်အကောက်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း (Public Finance Management)

၃၄။ မြန်မာနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်ချိတ်ဆက်၍ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု၏ အရေးပါမှု ။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ချမှတ်ထားသည့် စီးပွားရေးမူဝါဒ ဦးစားပေးများနှင့်အညီ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၊ ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေစာရင်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘတ်ဂျက်နှင့် ထိရောက်မှုရှိသော အစိုးရအသုံးစရိတ်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ နိုင်ငံတော်ပိုင် စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၊ မဟာဗျူဟာမြောက် အရင်းအမြစ် ခွဲဝေချထားမှုနှင့် ရငွေစုစည်းမှုတို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၃၅။ ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များအကြား သင့်လျော်သည့် ဘဏ္ဍာငွေ ခွဲဝေသုံးစွဲမှု ဖြစ်ပေါ်ရန် လိုအပ်ခြင်း ။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ကောက်ခံခွင့်ရှိသည့် အခွန်အခများနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရများက ကောက်ခံရမည့် အခွန်အခ ရငွေများကို ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ၊ ဇယား (၁)နှင့် ဇယား (၅)တွင် ပြဌာန်းထားပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ကောက်ခံခွင့်ရှိသည့် အခွန်များ ကောက်ခံခြင်း ၊ ယင်းအခွန် ရငွေများမှ သင့်လျော်သည့်အခွန်ဝေစုများကို တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များသို့ ခွဲဝေပေးခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး

ကော်မရှင်၏ ထောက်ခံတင်ပြချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်ပြ အတည်ပြုချက် ရယူ၍ ပြည်ထောင်စုမှ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များသို့ ဘဏ္ဍာငွေများ ထောက်ပံ့ဖြည့် ဆည်းခြင်းတို့ကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များနှင့်ဆီလျော်ညီညွတ်အောင် ဆောင်ရွက် ပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များသို့ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများ ကို ထောက်ပံ့ပေးရန် အရေးကြီးသကဲ့သို့ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များကလည်းရရှိသည့် ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများကိုအလေအလွင့်မရှိစေဘဲ ပြည်သူ့အတွက် အကျိုးရှိရှိထိရောက်စွာ သုံးစွဲရန် လည်း အလွန်အရေးကြီးသည့်အတွက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ငွေကြေးမူဝါဒနှင့် ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ရန် ယန္တရား ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

အခွန်ကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ (Tax Reform)

၃၆။ Public Financial Management Reform Strategy ၏ အစီအစဉ်ဖြင့် ပြည်တွင်း အခွန်များဦးစီးဌာန၏ အခွန်ဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့်အခွန်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ် (Tax Policy & Tax Administration Reform)ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အခွန် ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အခွန်ကောက်ခံမှု (Tax) နှင့် GDP အချိုးမြှင့်တက်လာစေရန်နှင့် ခေတ်မီအခွန်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်သို့ ပြောင်းလဲရန် အဓိကရည်ရွယ်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ တည်ငြိမ်မှုအတွက် ထိရောက် စွာ အထောက်အပံ့ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ အခွန်ထမ်းကိုယ်တိုင် စည်းကြပ်သည့်စနစ်(SAS System) ကို စတင်ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ VAT စနစ် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး ပြင်ဆင်ခြင်း၊ Paper Based ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာမှ IT နည်းပညာကို တတ်နိုင်သမျှ ပိုမိုအသုံးပြု သည့်စနစ်သို့ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အခွန်ဝန်ထမ်းများ၏စွမ်းဆောင်ရည်၊ ဘာသာရပ် ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ဥပဒေရေးရာ အထောက်အပံ့ဖြစ်မှုနှင့် ထိရောက်ကောင်းမွန်သော အငြင်း ပွားမှုဆိုင်ရာ ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကြောင့် မူလ က Tax-to-GDP ratio မှာ ၃% မှ ၅% အတွင်းသာရှိနေခဲ့ပြီး ASEAN နိုင်ငံများအတွင်းမှာပင် အနိမ့်ဆုံး အခြေအနေ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သို့အတွက် အခွန်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းများအား ပြုပြင် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မှုများ ကြောင့် အစိုးရသက်တမ်းကုန်သည့် အချိန်တွင် Tax-to-GDP ratio မှာ ၈% ကျော်အထိ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

ကြွေးမြီရှင်းလင်းရေးကိစ္စ ဆောင်ရွက်ခြင်း (Debt Cancellation)

၃၇။ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရကာလအတွင်း နိုင်ငံတကာပြန်လည် ထိတွေ့ဆက်ဆံပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို အားပေးထောက်ပံ့ကူညီရန် လုပ်ဆောင်လာကြ သည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံက ပြည်ပချေးငွေရယူထားသော မြီရှင်နိုင်ငံများနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ယင်းသို့၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ စည်းမျဉ်း၊ ဥပဒေများ အရ စာရင်းတင် ကျန်ရှိ နေသောကြွေးမြီကိစ္စသည် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းကြွေးမြီကိစ္စရပ် များကို သဘောတူ ရှင်းလင်းနိုင်မှသာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပြန်လည်ပံ့ပိုးကူညီ ထောက်ပံ့ နိုင် မည့် အခြေအနေ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။

၃၈။ ပဲရစ်ကလပ်အဖွဲ့ဝင် မြီရှင်နိုင်ငံများမှာ ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ၊ ဂျာမနီနိုင်ငံ၊ ကနေဒါ နိုင်ငံ၊ ဖင်လန်နိုင်ငံ၊ ပြင်သစ်နိုင်ငံ၊ အီတလီနိုင်ငံ၊ နယ်သာလန်နိုင်ငံ၊ နော်ဝေနိုင်ငံ၊ ဩစတြီးယား နိုင်ငံနှင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံတို့ ဖြစ်သည်။ ယင်းချေးငွေများအား ၁၉၉၇-၁၉၉၈ ခုနှစ် အထိသာ ပြန်လည်ပေးဆပ်နိုင်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၇ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ပြန်လည်ပေးဆပ်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။^{၁၆} IDA (World Bank) နှင့် ADB ထံမှ ချေးငွေများမှာ နောက်ကျကြေးများ မရှိသော်လည်း ကျန်ချေးငွေ များမှာ နောက်ကျကြေးပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ချေးငွေများအား ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် အချိန်စေ့ရောက်သော်လည်း ပေးအပ်ခြင်းမရှိခဲ့သဖြင့် မူလအရင်း၊ အတိုးများအပြင် နောက်ကျ ကြေးများပါ ပါဝင်လာပြီးနှစ်စဉ် ကြွေးမြီလက်ကျန်ပမာဏမှာ တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက်လာ ခဲ့သည်။ အချို့သောချေးငွေများ၏နောက်ကျကြေးပမာဏမှာတင်ရှိနေသော ကြွေးမြီပမာဏ၏ ၇၀% မှ ၉၀% အထိ တိုးပွားလျက် ရှိပါသည်။

၃၉။ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် တင်ရှိနေသော ကြွေးမြီများကို ရှင်းလင်းနိုင်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတကာ အသိုက်အဝန်းတွင်တာဝန်သိနိုင်ငံအဖြစ် ပြန်လည်အသိအမှတ်ပြုခံရခြင်း၊ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ပေးဆပ်ရန်အချိန်စေ့ရောက်သော်လည်း မပေးချေရသေးသော ကြွေးမြီများအား နိုင်ငံတော်၌ လက်ငင်းဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ကြီးမားစွာမရှိဘဲ ရှင်းလင်းနိုင်ခြင်း၊ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ကြွေးဟောင်း ကို ကြွေးသစ်ပုံစံပြောင်းပြီး အတိုးနှုန်းသက်သာသော ချေးငွေများကို ဆိုင်းငံ့ကာလနှင့်တကွ နှစ်ရှည် ပြန်လည်ရရှိခြင်း၊ နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ပြည်သူလူထု လိုအပ်ချက်များအား ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် နိုင်ငံတကာမှ ထောက်ပံ့ကူညီမှုနှင့် ချေးငွေအသစ်များ ရရှိခံစားနိုင်ခြင်း၊ ဂျပန်နိုင်ငံ အပါအဝင် ပဲရစ်ကလပ်

^{၁၆} ဦးဝင်းရှိန်၏ နိုင်ငံတော်၏ပြည်ပကြွေးမြီအခြေအနေနှင့် ပဲရစ်ကလပ်ကြွေးမြီရှင်းလင်းခြင်းအတွေ့အကြုံစာအုပ်၊ ၂၀၂၀ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလ

အမြဲတမ်း အဖွဲ့ဝင် (၁၁)နိုင်ငံထံတင်ရှိနေသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြွေးမြီ ဆိုင်ရာ သက်သာခွင့်များ ရရှိခြင်းစသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိခဲ့ပါသည်။

၄၀။ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့တို့၌ ကျင်းပခဲ့သော ပဲရစ်ကလပ် အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများနှင့်ညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် အများသဘော တူညီချက်အရ မြီရှင် (၁၁) နိုင်ငံ၏ ကြွေးမြီများ အနက်မှ ကြွေးမြီ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅.၉၂၅ ဘီလီယံ (၅၉၂၅ သန်း) ကြွေးလျှော်ပေးခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကြွေးမြီရှင်းလင်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခုလုံးပြီးဆုံးချိန်တွင်ရှိသည့် ငွေကြေးလဲလှယ်နှုန်း၊ နှစ်နိုင်ငံချင်းဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းသဘောတူ ညီမှုစသည့် အခြေအနေများအရ အမှန်တကယ် အကြွေးလျှော်ပေးမှုကြောင့် သက်သာမှုရရှိ ခဲ့သည့် စုစုပေါင်းကြွေးမြီပမာဏမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅.၉၅၆ ဘီလီယံ (၅၉၅၆ သန်း) ဖြစ် သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ၁၉၈၈ ခုနှစ် မတိုင်မီ နိုင်ငံတော်က ရယူခဲ့သော ပြည်ပကြွေးမြီများ အနက်မှ ADB ၊ World Bank နှင့် ပဲရစ်ကလပ် (၁၁) နိုင်ငံတို့နှင့် ကြွေးမြီရှင်းလင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခုလုံး အပြီးသတ် ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ၁၉၈၈ ခုနှစ် မတိုင်မီ ချေးငွေလက်ကျန် အခြေ အနေမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ဇယား (၉)-၁၉၈၈ ခုနှစ်မတိုင်မီ နိုင်ငံတော်ကရယူခဲ့သော ပြည်ပကြွေးမြီများ (အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း)

စဉ်	မြီရှင်နိုင်ငံ/အဖွဲ့အစည်း	ကြွေးမြီမရှင်းမီပမာဏ	ကြွေးလျှော်ပမာဏ	ကြွေးရှင်းပြီးနောက် ပမာဏ
၁	ADB	၆၆၅	-	၆၆၅
၂	World Bank	၈၈၃	-	၈၈၃
၃	ပဲရစ်ကလပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ	၁၀,၁၄၈	၅,၆၅၆	၄,၄၉၂
	ဩစတြေးယား	၂၉၀	၁၄၅	၁၄၅
	ကနေဒါ	၈	၈	-
	ဒိန်းမတ်	၅၁	၅၁	-
	ဖင်လန်	၆	၃	၃
	ပြင်သစ်	၁,၁၁၈	၅၅၇	၅၆၁
	ဂျာမနီ	၁,၅၇၀	၆၉၉	၈၇၁
	အီတလီ	၆	၃	၃
	ဂျပန်	၆,၄၆၂	၃,၉၀၄	၂,၅၅၈
	နယ်သာလန်	၂၀	၁၀	၁၀
	နော်ဝေ	၅၃၄	၅၃၄	-
	ဗြိတိန်	၈၃	၄၂	၄၁
	စုစုပေါင်း	၁၁,၆၉၆	၅,၉၅၆	၅,၇၄၀

စစ်မြစ်။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ၈-၃-၂၀၁၆ ရက်နေ့ထုတ် ပြည်ပကြွေးမြီဟောင်းများ ရှင်းလင်းဆောင်ရွက်ခြင်း မှတ်တမ်း (ဦးဝင်းရှိန်၏ နိုင်ငံတော်၏ ပြည်ပကြွေးမြီ အခြေအနေနှင့် ပဲရစ်ကလပ် ကြွေးမြီရှင်းလင်းခြင်း အတွေ့အကြုံ စာအုပ်မှ)

စီမံကိန်းများချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း (Planning Process)

၄၁။ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရသက်တမ်းတွင် ရေးဆွဲခဲ့သည့်စီမံကိန်းများမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအခြေခံမူဘောင် (Framework for Economic and Social Reforms-FESR)
- (ခ) အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (National Comprehensive Development Plan-NCDP)
- (ဂ) မြန်မာ့ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မျှော်မှန်းချက် (Myanmar Comprehensive Development Vision - MCDV)
- (ဃ) ပထမ (၅) နှစ် စီမံကိန်း (First Five Year Plan)

စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအခြေခံမူဘောင် (Framework for Economic and Social Reforms-FESR)

၄၂။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက် နေ့တွင် ဌာနဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများ၊ ပညာရှင်များ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးလျက် စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု အခြေခံမူဘောင် (Framework for Economic and Social Reforms - FESR) ကို ရေးဆွဲ၍ နိုင်ငံတကာသို့ ကြေညာနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကာလလတ်အတွက်သာ ရည်ရွယ်ခဲ့ပြီး အဆိုပါ မူဘောင် အရ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ဒေသန္တာရအစိုးရများ အားကောင်းရေးနှင့် အစိုးရစနစ် တိုးတက် ကောင်းမွန်ရေးအတွက် အောက်ဖော်ပြပါ နည်းလမ်းများဖြင့် ချဉ်းကပ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်-

- (က) ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး။
- (ခ) သတင်းလက်ခံရရှိမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး။
- (ဂ) အကျင့်ပျက်ခြစားမှုထိန်းချုပ်ရေး။
- (ဃ) ဥပဒေနည်းကျအုပ်ချုပ်ရေး။
- (င) ပြည်သူများပါဝင်ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်နှင့် တိုင်ပင်အကြံရယူမှုပြုရေး။

၄၃။ **ထိရောက်ထက်မြက်သည့်အစိုးရ။** FESR အရ ထိရောက်ထက်မြက်သည့် အစိုးရ အဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် တစ်ဖက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်-

- (က) ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်ငန်းများအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်များ ချမှတ်ရန်နှင့် ယခု ဖော်ပြထားသည့် အလျင်အမြန် အောင်မြင်မှုရရှိနိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များကို

လုပ်ဆောင်ရန်၊ အစိုးရသည် ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲခြင်း၊ အခွန်ကောက်ခံခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့် ဥပဒေစည်းကြမ်းရေး အာဏာပိုင်များ ဖွဲ့စည်းပေးခြင်းဖြင့် အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိနေပါသည်။

- (ခ) ဤရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်မြောက်အောင်မြင်စေရန်အတွက် အစိုးရအနေဖြင့် ၎င်း၏ ပင်မအဖွဲ့အစည်း (Institution) များကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်ပြီး ပင်မ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို တစ်ပြေးညီ ဖြစ်စေရန်ပြန်၍ ညှိနှိုင်းစီစဉ် ရမည် ဖြစ်ပါသည်။
- (ဂ) အလျင်အမြန်နှင့် အောင်မြင်မှုရနိုင်သည့်ကိစ္စများ လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် အောင်မြင်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အရှိန်အဟုန်ကို ထိန်းထားနိုင်ရန် အစိုးရအနေဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ထိရောက်စွာ ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းမှု ပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။
- (ဃ) အစိုးရအနေဖြင့် ထိရောက်ထက်မြက်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်စေရန် အောက်ပါ လုပ်ငန်းနယ်ပယ် (၄) ခုတွင် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းမှု ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်-
  - (၁) ပထမနယ်ပယ်တွင် အစိုးရအနေဖြင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကို ပိုမိုထိရောက်စွာ စွမ်းဆောင်နိုင်သည့်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးပေးရန်၊
  - (၂) အမှန်တကယ် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများထုတ်လုပ်ရာတွင် နှိုင်းရ အားသာချက်သဘောကို မဟာဗျူဟာကျကျ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပေးသည့် အခန်းကဏ္ဍသို့ပြောင်းရွှေ့ရန်၊ (ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း)
  - (၃) အစိုးရပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို Corporation များ အဖြစ် အသွင်ပြောင်းစေရန်၊
  - (၄) အစိုးရလုပ်ငန်းများကို အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမှတစ်ဆင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကို အားပေးမြှင့်တင်သွားရန်။
- (င) အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေးဝင်ငွေထွက်ငွေကို မျှတစွာ ထိန်းချုပ်စီမံနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် လိုအပ်သည့် ဥပဒေ စည်းမျဉ်းများ ပြဋ္ဌာန်းရန် လိုအပ်သည့်အတွက် သက်ဆိုင်သည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက ပြန်လည်သုံးသပ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၄၄။ ကဏ္ဍအလိုက်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ နိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ထွက်ကုန်တန်ဖိုး(ဂျီဒီပီ)၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့ချရေး၊ အခြား စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကဏ္ဍများအတွက် ပထမ (၅) နှစ်ကာလ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အောက်၌ အောက်ဖော်ပြပါ ရည်မှန်းချက်များကို ရရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းခဲ့ပါသည်-

- (က) မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရက နှစ်စဉ် ဂျီဒီပီတိုးတက်မှုနှုန်း ၇ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း ရရှိရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားရန်။
- (ခ) ဂျီဒီပီတွင် လက်ရှိစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍက အများစု ဦးဆောင်နေရာမှ စက်မှုကဏ္ဍ ပါဝင်မှုရာခိုင်နှုန်းသည် ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၃၂ ရာခိုင်နှုန်းသို့ တိုးတက်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာပင် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ၏ အချိုးတိုးတက်လာစေရေး ဆောင်ရွက်သွားရန်။
- (ဂ) လူတစ်ဦးချင်း၏ ဂျီဒီပီတိုးတက်မှုနှုန်းသည် အခြေပြုသည့်နှစ်မှတွက်လျှင် ၃၀ မှ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်လာစေရန်၊ သို့မှသာ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင် အများစု မျှော်မှန်းထားသည့်အတိုင်း ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ အရေအတွက်ကို တစ်ဝက်လျော့ချနိုင်ရေး အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်ဟု ရည်မှန်းထားရှိသဖြင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရများသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို တိုးတက်ပြည့်မီအောင် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

၄၅။ ၂၀၁၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှစ၍ အောက်ဖော်ပြပါ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း (၇) ရပ်ကို စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက်တွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲပြီး ပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဖြည့်ဆည်းနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်-

- (က) လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး၊
- (ခ) သောက်သုံးရေရရှိရေး၊
- (ဂ) စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတိုးတက်ရေး၊
- (ဃ) အလုပ်အကိုင်ရရှိရေး၊
- (င) ခရီးသွားလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊
- (စ) ငွေကြေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊
- (ဆ) ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး။

အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (National Comprehensive Development Plan-NCDP)

၄၆။ အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း(National Comprehensive Development Plan-NCDP) သည် ကမ္ဘာ့အသိုက်အဝန်းသို့ ဝင်ဆံ့လာမည့် ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော စက်မှု နိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရည်မှန်း၍ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၃၀-၂၀၃၁ ခုနှစ်အထိ ကာလအတွက် ရေးဆွဲ ခဲ့ပြီး (၅) နှစ်စီမံကိန်း (၄) ခု ပါဝင်သည့် နှစ်နှစ်ဆယ် စီမံကိန်း ဖြစ်ပါသည်။^{၁၈}

၄၇။ ပထမ (၅) နှစ် စီမံကိန်း (၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၆ ခုနှစ်) တွင် အဓိကအားဖြင့် ကျေးလက် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဆင်းရဲမှု လျော့ကျရေးကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဒုတိယ (၅)နှစ် စီမံကိန်း (၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်)သည် စီးပွားရေးနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခြေခံများ အားကောင်းစေရေး ကို ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်။ တတိယ (၅) နှစ် စီမံကိန်း (၂၀၂၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၅ ခုနှစ်) သည် ပြည်တွင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဆက်သွယ်မှုကောင်းစွာ ချိတ်ဆက်နိုင်ရေး ဖြစ်ပြီး စတုတ္ထ (၅) နှစ် စီမံကိန်း(၂၀၂၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၃၀ ခုနှစ်)တွင် ကမ္ဘာ့အသိုက်အဝန်းသို့ ဝင်ဆံ့လာမည့် ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော စက်မှုနိုင်ငံတော်သစ်ဆီသို့ ဦးတည်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးမှု အမြင်နှင့် မူဝါဒ လမ်းစဉ် (Long Term Development Vision and Policy Process)

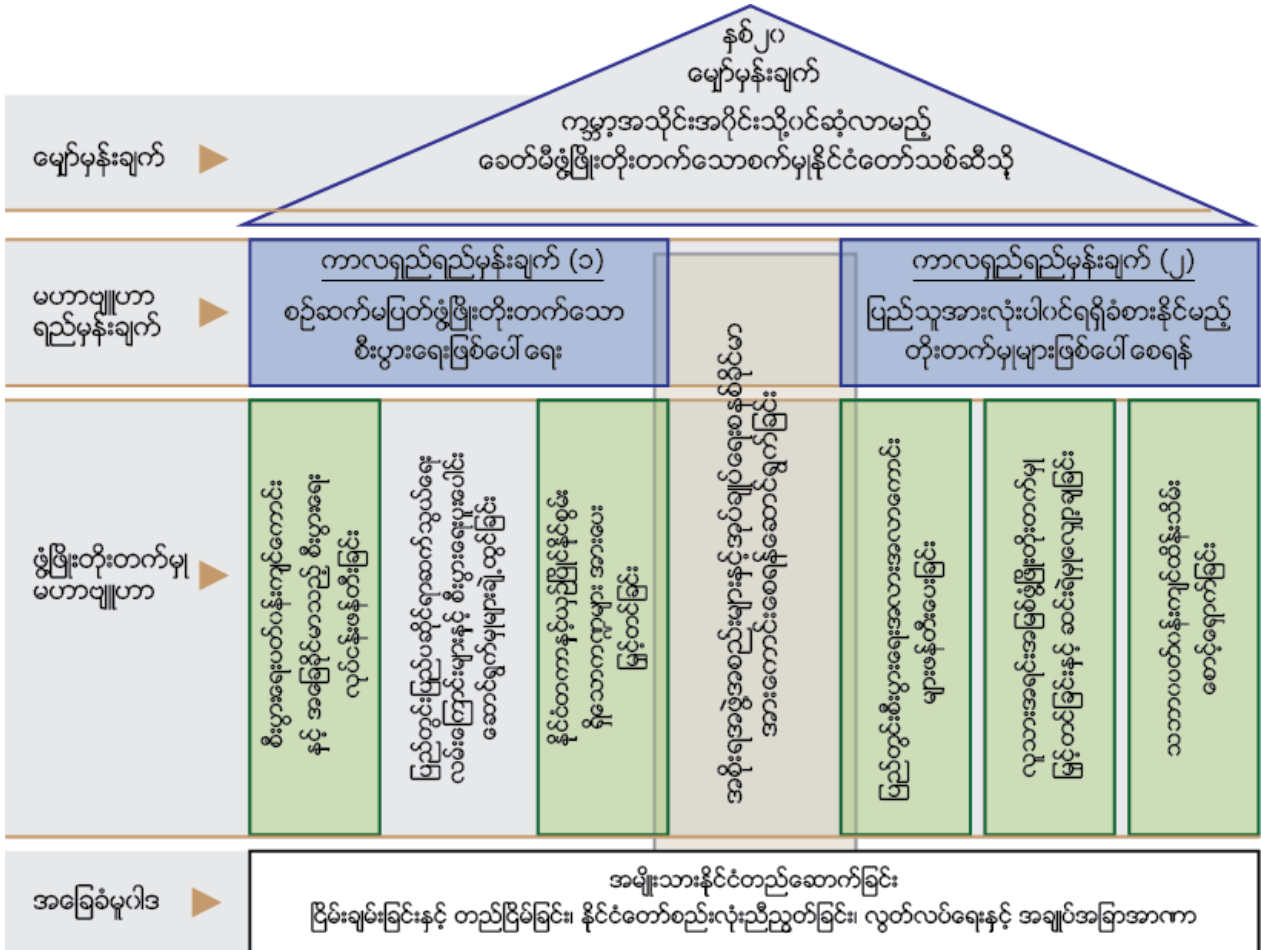
^{၁၈} National Comprehensive Development Plan-NCDP

၄၈။ အဓိကမျှော်မှန်းချက်များ အနေဖြင့် ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဂျီဒီပီ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၈၀ ဘီလီယံရရှိရန်၊ ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် လူတစ်ဦးကျ ပျမ်းမျှဝင်ငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၀၀၀ ရရှိရန်၊ လိုအပ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏမှာ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်မှ ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်အကြား အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၂၀ ဘီလီယံ နှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအတွက် ထည့်ဝင်ရမည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်အကြား ၆ - ၇ ရာခိုင်နှုန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အဓိကမျှော်မှန်းချက်များ

			
၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဂျီဒီပီ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၈၀ ဘီလီယံ ရရှိရန်	၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် လူတစ်ဦးကျ ပျမ်းမျှဝင်ငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၀၀၀ ရရှိရန်	လိုအပ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၂၀ ဘီလီယံ (၂၀၁၀ မှ ၂၀၃၀အထိ)	လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ အတွက် ထည့်ဝင်ရမည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ၆ - ၇ ရာခိုင်နှုန်း (၂၀၃၀)

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာများ

မြန်မာဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မျှော်မှန်းချက် (Myanmar Comprehensive Development Vision - MCDV)

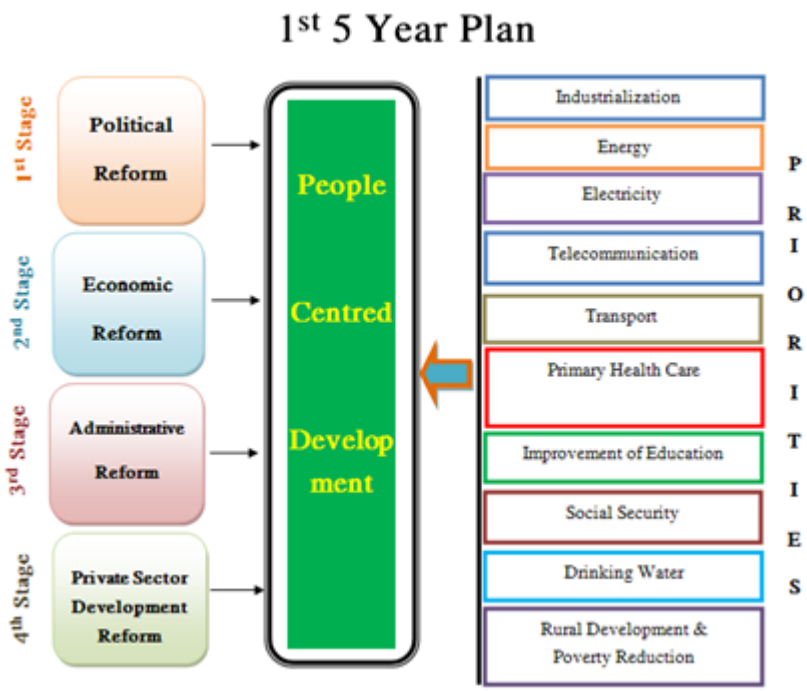
၄၉။ သမ္မတဦးသိန်းစိန်အစိုးရလက်ထက်တွင် နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များ (International Development Partners) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအရ အာဆီယံနှင့် အရှေ့အာရှ စီးပွားရေး သုတေသနအဖွဲ့ (ERIA) ၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် မြန်မာဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မျှော်မှန်းချက် (Myanmar Comprehensive Development Vision - MCDV) ကို ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် နှစ် (၂၀) အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံကိန်း (National Comprehensive Development Plan - NCDP) ကိုလည်း ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ မြန်မာဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မျှော်မှန်းချက် (MCDV) တွင် တင်ပြထားသည့် ကာလရှည် ဖွံ့ဖြိုးမှုအလားအလာနှင့် မဟာဗျူဟာနည်းလမ်းများသည် အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း(NCDP)အတွက်အထောက်အပံ့ဖြစ်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ MCDV တွင် နိုင်ငံတကာနှင့် ချိတ်ဆက်မှုရှိသည့် တိုးတက်မှု၊ အားလုံးပါဝင်ပြီး မျှတမှုရှိသည့် တိုးတက်မှုနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတရှိ၍ စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်မှုစသည့် မဏ္ဍိုင် (၃) ရပ်အပေါ် အခြေပြု၍ ပြည်သူ့ဗဟိုပြုသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိရေးကို မျှော်မှန်းထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဆိုပါ ဖွံ့ဖြိုးမှုပုံသဏ္ဍာန်သည် ပြင်ပပတ်ဝန်းကျင် အပြောင်းအလဲများအပေါ် အမှီပြု၍ ဖြစ်ပေါ်သည့် အခြေအနေသစ်၊ အခွင့်အလမ်းသစ်တို့နှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိနိုင်ရ မည် ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေးစင်္ကြံလမ်းများကို အမှီပြု၍ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များ အချိုးကျ မျှတစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမည့် (Two Polars Growth Strategy) ဖြင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။^{၁၉}

ပထမ (၅) နှစ် စီမံကိန်း (First Five Years Plan)

၅၀။ နိုင်ငံတော်၏လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း များကို (၅) နှစ်စီမံကိန်းများအဖြစ် ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်း(၅) နှစ် စီမံကိန်း များသည် ကာလရှည် နှစ် (၂၀) စီမံကိန်းဖြစ်သော အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၃၀-၂၀၃၁ ဘဏ္ဍာနှစ်)၏ အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုပထမ(၅)နှစ်စီမံကိန်း(၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်) ၏ မျှော်မှန်းချက်မှာ ပြည်သူ့ဗဟိုပြုဖွံ့ဖြိုးမှု ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပထမ (၅)နှစ် စီမံကိန်းကို တစ်ဖက်ပါ မျှော်မှန်းချက်များဖြင့် ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်-

- (က) နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး တည်ငြိမ်အေးချမ်းသာယာပြီး ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ ဖြစ်စေရန်၊
- (ခ) ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ဝင်ငွေအလယ်အလတ်နိုင်ငံအဆင့်သို့ ရောက်ရှိစေရန်၊
- (ဂ) သန့်ရှင်းသောအစိုးရနှင့် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုစနစ် ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်၊
- (ဃ) နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းတွင် ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာဖြင့် ရပ်တည်နိုင်ရန်၊
- (င) ကုလသမဂ္ဂထောင်စုနှစ်ရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်မီစေရန်။

၅၁။ ထို့ပြင် အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပထမ (၅) နှစ်စီမံကိန်းကို တစ်မျိုးသားလုံး၏ လူမှုစီးပွားတစ်ရပ်လုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် ပြည်သူတို့၏ လိုအပ်ချက်၊ လိုလားချက်တို့နှင့်အညီ ပြည်သူဗဟိုပြုဖွံ့ဖြိုးမှု (People Centred Development) အခြေခံ၍ နိုင်ငံတော်တွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို ပိုမိုတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီး ခေတ်မီစက်မှုနိုင်ငံ ထူထောင်ရေးနှင့် ကဏ္ဍစုံ၊ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်တည်ဆောက်ရေး၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များအချိုးကျ မျှတစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ စာရင်းဇယားနှင့် ကိန်းဂဏန်းများ အရည်အသွေး ပြည့်မီရေး၊ ဆင်းရဲချမ်းသာကွာဟမှု လျော့နည်းကျဆင်းရေး၊ ပြည်သူများ၏ လူနေမှုဘဝ မြင့်မားတိုးတက်ရေး၊ သန့်ရှင်းသောအစိုးရနှင့် ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်မှုစနစ် ဖြစ်ပေါ်ရေးစသည့် လူမှုစီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးမူဝါဒများနှင့်အညီ ရေးဆွဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်သူ့လူထု ပူးပေါင်းပါဝင်မှုမြှင့်တင်ခြင်း (People's Participation)

၅၂။ အစိုးရက Top-Down Approach ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းအစား အလျားအလိုက်နှင့် ဒေါင်လိုက် (Horizontal and Vertical Coordination)ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ Botton-Up Approach ဖြင့်ပါ ပေါင်းစပ်စီမံခန့်ခွဲပြီး အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များဖြင့် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှု (Good Governance) အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲအောင် ရည်မှန်းကြိုးစားလုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်-

- (က) အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကအကြား ပွင်းလင်းမြင်သာမှုရှိအောင် မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီများနှင့်မြို့မိမြို့ဖများပါသော ဖွံ့ဖြိုးတိုက်တက်ရေး အထောက်အကူပြု ကော်မတီ၊စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများပုံမှန်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့် အစိုးရ ဌာနများ၏ အစီအစဉ်ကို ပြည်သူများ သိရှိပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်ခြင်း။ (Transparency)
- (ခ) ထိုသို့ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မိမိသဘောအလျောက် လုပ်ဆောင်မှုများ ရှောင်ကြဉ်လာပြီး ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ လုပ်ဆောင် တတ်လာနိုင်ခြင်း။ (Rules of Law)
- (ဂ) ပြည်သူ့ကို ချပြအသိပေးခြင်း၊ ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ပြည်သူနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အဂတိလိုက်စားမှုများ လျော့နည်းလာအောင် တားဆီးထိန်းသိမ်းခြင်း။ (Control of Corruption)
- (ဃ) ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အင်အားအနည်းငယ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာမှ ပြည်သူ့လူထုပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုအားဖြင့် စွမ်းအားမြှင့်တင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက ပိုမိုအကျိုးရှိထိရောက်လာနိုင်ခြင်း။ (Effectiveness)
- (င) ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ မြို့မိမြို့ဖများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက ဒေသအတွင်းနေထိုင်ကြသော လူမျိုးများအား အေးချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်တတ်ရေး၊ ဥပဒေလေးစားလိုက်နာရေး၊လူအုပ်စုဖွဲ့ရမ်းကားမှုများမရှိရေးတို့အတွက်ဆွေးနွေး ပညာပေးခြင်းဖြင့် ဒေသတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာနိုင်ခြင်း။ (Stability)

နိုင်ငံခြားချေးငွေ အကူအညီ အထောက်အပံ့များ စီမံခန့်ခွဲမှု (Aid Management)

၅၃။ နိုင်ငံခြားချေးငွေအကူအညီ အထောက်အပံ့များ ထိရောက်စွမ်းဆောင်ရည်ရှိစေရန် နိုင်ငံခြား ချေးငွေအကူအညီ အထောက်အပံ့များ စီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုကော်မတီနှင့် လုပ်ငန်းကော်မတီတို့ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားချေးငွေ အကူအညီအထောက်အပံ့များ

ထိရောက်စွမ်းဆောင်ရည်ရှိစေရန် နှစ်စဉ်မြန်မာဖွံ့ဖြိုးမှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဖိုရမ် (Myanmar Development Cooperation Forum-MDCF) အား အောက်ပါအတိုင်း (၃) ကြိမ် ဆက်တိုက် ကျင်းပခဲ့ပြီး အကူအညီ အထောက်အပံ့များသည် နိုင်ငံတော်၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် များနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိရေး အလှူရှင်နိုင်ငံ အသိုင်းအဝိုင်းမှ လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်-

(က) ပထမအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဖိုရမ်။

ပထမအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေးတိုးတက်မှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဖိုရမ်ကို ခေတ်မီတိုးတက်သော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတည်ထောင်ရာတွင် နိုင်ငံတကာမှ အကူ အညီများ၊ စွမ်းဆောင်ရည်များဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့ချရေးနှင့် ထောင်စုနှစ် ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီရေးတို့ကိုဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်၍ “Partnership for Action, Implementation and Success” ဟူသော ခေါင်းစဉ် ဖြင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက်နှင့် ၂၀ ရက်နေ့တို့တွင် မြန်မာအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်း ရှင်းဗဟိုဌာနရှိ အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ဖိုရမ်တွင် “ဖွံ့ဖြိုးမှုပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးတွင် ထိရောက်မှုရှိစေမည့် နေပြည်တော် သဘောတူညီချက်ကို ထုတ်ပြန်ကြေညာ ခဲ့ပါသည်။ ပထမအကြိမ် ဖိုရမ်တွင် ပဲရစ် ကြေညာချက် (Paris Declaration) ၊ ဘူဆန် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ (Busan Principle) စသည့် နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များ မှာကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များအကြား ဆောင်ရွက်သွားရ မည့် နှစ်ဘက်ကတိကဝတ်များ ပါရှိသည့် “နေပြည်တော် သဘောတူညီချက်” (Nay Pyi Taw Accord)ကို အတည်ပြုချမှတ် ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့သည်။ နေပြည်တော် သဘောတူကြေညာချက်အရ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာ နိုင်ငံအစိုးရက ဆောင် ရွက်ရန် ကတိကဝတ်များနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိသကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက် များဘက်က လုပ်ဆောင်ပေးရမည့် ကတိကဝတ်နှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ ပါဝင်ခဲ့ ပါသည်။ မိမိဘက်က ဆောင်ရွက်ရမည့် ကတိကဝတ်များမှာလည်း နိုင်ငံတော်မှ ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အကျုံးဝင် ခဲ့သည်။

(ခ) ဒုတိယအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဖိုရမ်။

ဒုတိယအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဖိုရမ်ကို

၂၀၁၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့မှ ၂၈ ရက်နေ့အထိ မြန်မာအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်း ဗဟိုဌာန -၂ (MICC-2) တွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတကာအကူအညီ အထောက်အပံ့များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်းများ၊ အစီအစဉ်များကို ပိုမိုအရှိန်တိုးမြှင့် အကောင်အထည်ဖော်သွားနိုင်ရန်အတွက်အားလုံးပါဝင်သည့်ပေါင်းစည်းညှိနှိုင်းမှုဖြင့်အောင်မြင်မှုများတိုးမြှင့်ရရှိသွားအောင် ဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်၍ “Accelerating Actions for Progress towards Enhancing Inclusive Coordination” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်အဖွဲ့များနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးတွဲကြေငြာချက် ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာအကူအညီများ ပွင့်လင်း မြင်သာမှုရရှိရေး အစီအစဉ် (International Aid Transparency Initiative-IATI) တွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

(ဂ) တတိယအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးမှုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဖိုရမ်။ တတိယအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးမှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဖိုရမ်အား ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၇- ၈ ရက် နေ့များတွင် “အခြေခံအုတ်မြစ်များ တည်ဆောက်လို့ - အားလုံးအကျိုးဝင်သည့်အနာဂတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုဆီသို့” “Building Upon Foundations - Focusing Towards Future Inclusive Development” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် မြန်မာအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကွန်ဗင်းရှင်းဗဟိုဌာန (၂)၊ နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားအကူအညီ သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Aid Information Management System-AIMS) ကို တတိယအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးဖိုရမ်တွင် လွှင့်တင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ပူးတွဲကြေငြာချက် (Joint Statement) ကိုလည်း ထုတ်ပြန်ကြေငြာနိုင်ခဲ့ပါသည်။

၅၄။ နိုင်ငံခြား ချေးငွေအကူအညီ အထောက်အပံ့များ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ “နေပြည်တော် သဘောတူညီချက်” (Nay Pyi Taw Accord) ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် အတွင်းရေးမှူးရုံးအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်အကြား (FERD-DP Meeting) အစည်းအဝေးအား နှစ်လတစ်ကြိမ် ကျင်းပပြီး အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရန် အခက်အခဲများအား ညှိနှိုင်းသည့် Platform တစ်ရပ် ထူထောင်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားချေးငွေအကူအညီအထောက်အပံ့ဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များ ပွင့်လင်းမြင်သာနိုင်စေရေးအတွက် Aid Information Management System (AIMS) ကို

ထူထောင်နိုင်ရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်နှင့်ဥရောပသမဂ္ဂတို့မှ နည်းပညာ အကူအညီ ရယူခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားချေးငွေအကူအညီ အထောက်အပံ့များ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လမ်းညွှန်ချက်(Guideline)ကို ထုတ်ပြန် ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။

ဖွံ့ဖြိုးမှု အနည်းဆုံး နိုင်ငံအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်စေရေး (LDCs Graduation)

၅၅။ ဖွံ့ဖြိုးမှု အနည်းဆုံး နိုင်ငံအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်စေရေး (LDCs Graduation) ကိုလည်း ဦးတည် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှစ၍ ကုလသမဂ္ဂက သတ်မှတ် သည့် LDCs စာရင်းတွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က စုစုပေါင်း LDC အဖွဲ့ဝင် ၄၈ နိုင်ငံရှိပြီး၊ ၁၂ နိုင်ငံသည် အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသမှ ဖြစ်ပါသည်။ ဆင်းရဲမှုလျော့ချရေး၊ ထောင်စုနှစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မီရေးနှင့် LDCs သတ်မှတ်ချက်များမှ လွတ်မြောက်ရေးတို့အတွက် ရင်ဆိုင်နေရသည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရန် ရည်ရွယ်၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည့် အစွတန်ဘူးလ် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့်လည်း လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေမည့် ပြည်တွင်း စီမံကိန်းများအား ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၅၆။ ဖွံ့ဖြိုးမှုအနိမ့်ဆုံးနိုင်ငံမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် သတ်မှတ်ချက်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့် ရှိပါသည်။ Graduation criteria သည် Inclusion criteria ထက် ပိုမိုမြင့်မား ပါသည်။ တစ်ဦးကျပ်ငွေ Gross National Income (GNI) Per Capital လူသားများ၏ ကျန်းမာ ရေးနှင့်ပညာရေးကို အခြေခံကာ တိုင်းတာသတ်မှတ်သည့် Human Assets Index (HAI) နှင့် စီးပွားရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု Economic Vulnerability Index (EVI) တို့အပေါ် အခြေခံ၍ တိုင်းတာပါသည်။

၅၇။ နိုင်ငံတော်၏ ရည်မှန်းချက် (Mission) အဖြစ် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအား စစ်မှန်သောထာဝရငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရန်၊ အလယ်အလတ်ဝင်ငွေရရှိသော နိုင်ငံဖြစ်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု အနည်းဆုံးနိုင်ငံ(LDC) အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် ရည်မှန်း၍ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မီရန် နိုင်ငံစီးပွားရေး၏ အဓိကမောင်းနှင်အားဖြစ်သော ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ ထုတ်လုပ်မှု၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများ တိုးတက်စေရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် LDC အဖြစ်မှ လွတ်မြောက် နိုင်ရန် စီးပွားရေး ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှုဆိုင်ရာ ညွှန်းကိန်း (Economic Vulnerability Index - EVI) များ ပြည့်မီစေရေးအတွက် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု မြှင့်မားပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တိုးတက်များပြား

စေခြင်းနှင့်ပင်မပို့ကုန်အနည်းအကျဉ်းကိုသာမှီခိုနေရသည့်အစား ပို့ကုန်အမျိုးအစားနှင့် ပမာဏ တိုးမြှင့်တင်ပို့နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ အလယ်အလတ်ဝင်ငွေရနိုင်ငံ ဖြစ်စေရန် မျှော်မှန်းချက်အား လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားမြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် လူတစ်ဦးကျ ဝင်ငွေမြင့်မားပြီး နိုင်ငံစီးပွားနှင့်လူမှုစီးပွားတိုးတက်လာရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကို အားပေး မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်၍ “ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ပြောင်းလဲဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ် (Private Sector Development Reform)” နှင့် ချိတ်ဆက်၍ ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ အဓိကပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ (Institutional Reform)

၅၈။ နိုင်ငံတော် သမ္မတဦးသိန်းစိန် ကာလတွင်အဖွဲ့အစည်း တည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများကို အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်-

- (က) နိုင်ငံတော်၏ကာလလတ်နှင့်နှစ်ရှည်စီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များအား ရွေးကောက်ပွဲ အသီးသီးဖြင့် အာဏာရလာသည့်အစိုးရအဆက်ဆက်ကလက်ဆင့်ကမ်း အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် အဓိကအထောက်အကူပြုနိုင်ရေးအတွက် အစိုးရဝန်ကြီးဌာန များတွင် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များကို တာဝန်ပေးအပ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။
- (ခ) မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် (Myanmar Investment Commission-MIC) တွင် အစိုးရဌာန ကိုယ်စားလှယ်များသာမက ပညာရှင်များ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ကိုယ်စားလှယ်များကိုပါ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။
- (ဂ) တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ဒေသကြီးများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ မြှင့်တင်ရေးနှင့် ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်ရေးကိစ္စရပ်များ လွယ်ကူချောမွေ့စေနိုင်ရေးတို့အတွက် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများဦးစီးဌာနအား တိုင်း နှင့် ပြည်နယ်ဒေသကြီးများတွင် ရုံးခွဲ များ ဖွင့်လှစ်နိုင်ရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။
- (ဃ) ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာစီမံခန့်ခွဲမှု မဟာဗျူဟာအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် အခွန်ဝင်ငွေများ တိုးမြှင့်ရရှိစေရေးကို အထောက်အကူပြုရန် အလို့ငှာ အခွန် စနစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်များအရ ပမာဏကြီးမားသည့် အခွန်ငွေ ပေးဆောင်သူများအား အခွန်ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာယူနစ်အဖြစ် အခွန်ထမ်းကြီးများ ဆိုင်ရာအခွန်ရုံး Large Taxpayers Office (LTO) ၊ အလယ်အလတ် အခွန်ထမ်း များဆိုင်ရာ အခွန်ရုံး (Medium Taxpayers Office-MTO) တို့ကို ဖွဲ့စည်း၍ ဆောင် ရွက်ခဲ့ရာ အခွန်ရရှိမှုနှင့် GDP အချို့ သိသာစွာ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ အကောက်ခွန်

ဆိုင်ရာ နှောင်းစာရင်း စစ်ဆေးခြင်း(Post Clearance Audit) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ကိုလည်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ခဲ့သည်။

- (င) အစိုးရ ဘဏ်စာရင်းများ၊ ငွေကြေးစီးဆင်းမှု၊ ကြွေးမြီစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ချေးငွေညှိနှိုင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ငွေတိုက်ဦးစီးဌာနအား တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ဒေသတွင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ခြင်း

၅၉။ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်လက်ထက်တွင် ဒေသတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို အောက်ပါ အတိုင်း တိုးတက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်-

- (က) **အာဆီယံဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ယူခြင်း။** မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အာဆီယံတွင် ၁၉၉၇ ခုနှစ် ကတည်းက အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ရယူဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းတွင် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်သက်တမ်း (၁၇) နှစ်အတွင်း ထိပ်သီး အစည်းအဝေးအား တစ်နှစ်တည်းနှင့် (၂) ကြိမ် ကျင်းပ ခဲ့သည့် မှတ်တိုင်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် မေလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် နေပြည်တော်၌ ကျင်းပခဲ့သည့် ၂၄ ကြိမ်မြောက် ထိပ်သီးအစည်းအဝေးတွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ်အလွန် အာဆီယံအသိုက်အဝန်းထူထောင်ခြင်းအပေါ် နေပြည်တော် ကြေညာချက် (Nay Pyi Taw Declaration on Realization of the ASEAN Community by 2015) အားလည်းကောင်း၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့ တွင် နေပြည်တော်၌ ကျင်းပခဲ့သည့် ၂၅ ကြိမ်မြောက် ထိပ်သီးအစည်းအဝေးတွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ်အလွန် အာဆီယံ အသိုက်အဝန်း မျှော်မှန်းချက်အပေါ် နေပြည်တော် ကြေညာချက် (the Nay Pyi Taw Declaration on the ASEAN Community's Post-2015 Vision) အား လည်းကောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာနိုင်ခဲ့သည်။ (၉) ကြိမ် မြောက်အရှေ့အာရှ ထိပ်သီးအစည်းအဝေး၊ (၄၇) ကြိမ်မြောက် အာဆီယံဝန်ကြီး အဆင့်အစည်းအဝေးများအပါအဝင် ၂၀၁၄ ခုနှစ် တစ်နှစ်ပတ်လုံးတွင် အာဆီယံ နှင့် ဆက်စပ်အစည်းအဝေးပေါင်း ၂၅၀ ကျော် ကျင်းပခဲ့သည်။
- (ခ) **အရှေ့အာရှထိပ်သီး အစည်းအဝေး။** ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၃- ၁၄ ရက်တွင် ၉ ကြိမ်မြောက် အရှေ့အာရှ ထိပ်သီးအစည်းအဝေးကို နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အဆိုပါ အစည်းအဝေးသို့ ဂျပန်ဝန်ကြီးချုပ် Shinzo Abe နှင့် အမေရိကန်သမ္မတ Barack Obama အပါအဝင် နိုင်ငံတကာ ခေါင်းဆောင်များ

တက်ရောက်ခဲ့သည်။ အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ မဟုတ်သော အမေရိကန်၊ ဂျပန်၊ တရုတ်၊ ဩစတေးရီးယား၊ နယူးဇီလန်နှင့် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံတို့မှ ခေါင်းဆောင်များ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်အလွန် အစိုးရ၏ နိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြုမှုများ ရရှိခဲ့သည်။

(ဂ) မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲ(ဂျီအမ်အက်စ်)ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်။ မြန်မာနိုင်ငံ သည် မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲ (ဂျီအမ်အက်စ်) ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်တွင် ၁၉၉၂ ခုနှစ်ကတည်းက အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်ခဲ့ပြီး စတုတ္ထအကြိမ်မဟာမဲခေါင် ဒေသခွဲ ထိပ်သီးအစည်းအဝေးကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၉ ရက်နှင့် ၂၀ ရက် တို့တွင် အိမ်ရှင်နိုင်ငံအဖြစ် နေပြည်တော်၌ လက်ခံကျင်းပခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ထိပ်သီးအစည်းအဝေးတွင် မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲအနေဖြင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှစ၍ ဆယ်နှစ်တာ ကာလကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မည့် မဟာဗျူဟာမူဘောင်အသစ် (Strategic Framework-၂၀၁၂-၂၀၂၂)ကို အတည်ပြုချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ဂျီအမ် အက်စ် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်တွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ ပတ်ဝန်း ကျင် ထိန်းသိမ်းရေး၊ မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ကျန်းမာရေးပူးပေါင်းဆောင် ရွက်မှု၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအလိုက် မဟာ ဗျူဟာများရေးဆွဲခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ မဟာမဲခေါင် ရထားအဖွဲ့အစည်း (Greater Mekong Railways Association - GMRA) ကို ထူထောင်ခြင်းနှင့် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ပို့ဆောင်ရေး လွယ်ကူချောမွေ့စေမှုစာချုပ်များ (Cross-border Transport Facilitation Agreement-CBTFA) ချုပ်ဆိုခြင်းတို့ ပါဝင်ပါ သည်။

(ဃ) မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်မှ ၁၀ ရက်အထိ နေပြည်တော်၌(၂၀)ကြိမ်မြောက် မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲဝန်ကြီးများအစည်းအဝေး ကို အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။ မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲ စီးပွားရေး စင်္ကြံများ ဖိုရမ်(Economic Corridors Forum-ECF)ကို မဲခေါင်ဒေသခွဲပို့ဆောင်ရေး စင်္ကြံ များကို စီးပွားရေးစင်္ကြံများ အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲရာတွင် အထောက်အပံ့ပြုရန် ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှ စတင်ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် စတုတ္ထအကြိမ်စီးပွားရေးစင်္ကြံဖိုရမ်ကို မန္တလေးမြို့၌ အိမ်ရှင် အဖြစ် လက်ခံကျင်းပခဲ့ပါသည်။ စင်္ကြံများတစ်လျှောက်ရှိ နယ်ပယ်များအကြား

နှင့် မဲခေါင်ဒေသခွဲကဏ္ဍ အလိုက်လုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းများ အကြားပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများ တိုးမြှင့်ရန် ရည်ရွယ်ကျင်းပခြင်းဖြစ်ပြီး စီးပွားရေးစင်္ကြံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအပေါ် အဓိကထားသည့် ဖိုရမ်ဖြစ်ပါသည်။ ဗဟိုအစိုးရနှင့် ပြည် နယ်အစိုးရများအကြား၊ အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိကတို့အကြား ချိတ်ဆက်မှုကို တိုးတက် လာစေရန် ရည်ရွယ်သဖြင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွက် များစွာအကျိုး ဖြစ်ထွန်း စေပါသည်။

- (c) (၂၂) ကြိမ်မြောက် အရှေ့အာရှဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး ဖိုရမ် (World Economic Forum)အား အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပခြင်း။ မြန်မာ့ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်အား သိရှိနားလည်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇွန်လ (၅) ရက်နေ့မှ (၇) ရက်နေ့အထိ နေပြည်တော်ရှိ မြန်မာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းစင်တာတွင် မျှဝေခံစားသီးပွင့်များ(Sharing Prosperity) ဆောင်ပုဒ် ဖြင့် အရှေ့အာရှဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး ဖိုရမ် (World Economic Forum) ကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး ခေါင်းဆောင်များ၏ အကြံဉာဏ်၊ အတွေ့အကြုံနည်းလမ်းကောင်းများရရှိစေနိုင်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ အခြား နိုင်ငံများနှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုနှင့် ပြည်ပဆက်ဆံရေး မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်၊ မြန်မာ့ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်အား သိရှိနားလည်စေရန် ရည် ရွယ်၍ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇွန်လ (၅) ရက်နေ့မှ(၇)ရက်နေ့အထိ နေပြည်တော်ရှိ မြန်မာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းစင်တာတွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကျင်းပသည့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးဖိုရမ်များသို့ နိုင်ငံခေါင်းဆောင် အကြီးအကဲများ၊ ဝန်ကြီးများ၊ အထင်ကရပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ကုမ္ပဏီများမှ အကြီးအကဲများ၊ စီအီးအို များ၊ နယ်ပယ်အသီးသီးမှ ကျွမ်းကျင်သူပညာရှင်များတက်ရောက်လေ့ရှိသည့် အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ၊ နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် (၂၂)ကြိမ်မြောက် အရှေ့အာရှ ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးဖိုရမ်သို့လည်း အရှေ့အာရှနိုင်ငံများမှ နိုင်ငံခေါင်းဆောင် အကြီးအကဲများ၊ဝန်ကြီး၊ ဒုတိယဝန်ကြီးအဆင့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အထင်ကရ ပုဂ္ဂိုလ် များ၊ ကုမ္ပဏီများမှ အကြီးအကဲများ၊ စီအီးအိုများ၊ နယ်ပယ်အသီးသီးမှ ကျွမ်းကျင် သူပညာရှင်ပေါင်း (၁၀၀၀) ကျော်နှင့် နိုင်ငံတကာမှ မီဒီယာအကျော် အမော် (၃၀၀) ကျော်တို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

(၈) ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်ဒေသအတွင်း ကဏ္ဍစုံနည်းပညာနှင့် စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမှုအစီအစဉ် (BIMSTEC)။ ၁၉၉၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့တွင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့မှ နိုင်ငံခြားရေးဒုတိယဝန်ကြီးများမှ ဗန်ကောက်ကြေညာစာတမ်းကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပြီး၊ စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့ (Bangladesh - India- Sri Lanka- Thailand Economic Cooperation (BIST-EC)) ကို စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ၁၉၉၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးများ အထူးအစည်းအဝေး ကျင်းပခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာခဲ့ရာ အမည်ကို (Bangladesh - India - Myanmar - Sri Lanka -Thailand Economic Cooperation (BIMST- EC))ဟု ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်ဖေဖော်ဝါရီလ ၈ ရက်နေ့တွင် ဘူတန်နိုင်ငံနှင့် နီပေါနိုင်ငံတို့သည်ဘင်းမံစတက် လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှုဒေသဆိုင်ရာ မူဘောင်သဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပြီး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ဖြစ်လာခဲ့ပြီး နောက် ဘင်းမံစတက် အဖွဲ့တွင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာ၊ ထိုင်း၊ မြန်မာ၊ဘူတန်နှင့်နီပေါနိုင်ငံတို့ ပါဝင်ပြီး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ(၇) နိုင်ငံ ဖြစ်လာပါသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဗန်ကောက်မြို့၌ ပြုလုပ်သော ပထမအကြိမ်ထိပ်သီးညီလာခံတွင် အဖွဲ့အစည်းအမည်ကို ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော် ဒေသတွင်းကဏ္ဍစုံ နည်းပညာနှင့်စီးပွားရေးပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုမှု အစီအစဉ် - ဘင်းမံစတက် (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation - BIMSTEC) ဟု ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။ ဘင်းမံစတက်ထိပ်သီးအစည်းအဝေး (BIMST-EC Summit) တတိယအကြိမ်မြောက် ဘင်းမံစတက် ထိပ်သီးအစည်းအဝေးကို မြန်မာနိုင်ငံ၊ နေပြည်တော်၌ ၂၀၁၄ ခုနှစ် မတ်လတွင် အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဗန်ကောက်မြို့တွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကျင်းပခဲ့သည့် (၁၉)ကြိမ်မြောက်ကုန်သွယ်မှုညှိနှိုင်းရေးကော်မတီအစည်းအဝေးမှ ဘင်းမံစတက် ကုန်စည်ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူစာချုပ်၊ အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေး သဘောတူစာချုပ်၊ အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ အပြန်အလှန်အကူအညီပေးရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး သဘောတူစာချုပ်များချုပ်ဆိုရန် နောက်ဆုံးအဆင့် ညှိနှိုင်းမှုများကို ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဝန်ကြီးအဆင့်

အစည်းအဝေးတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သော်လည်း အဆိုပါ အစည်းအဝေး ကျင်းပနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့သဖြင့် ထိုစဉ်က စာချုပ်များလက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် (၁၉)ကြိမ်မြောက် ကုန်သွယ်မှုညှိနှိုင်းရေး ကော်မတီ အစည်းအဝေးကျင်းပပြီးနောက် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ခွန်ခရမ်မြို့၌ ၂၀၁၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့မှ ၉ ရက် နေ့အထိ (၂၀) ကြိမ်မြောက် ကုန်သွယ်မှု ညှိနှိုင်းရေး ကော်မတီ အစည်းအဝေးကို ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ အစည်းအဝေးသို့ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဗန်ကောက်မြို့ရှိ စီးပွားရေးသံမှူး တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ အစည်းအဝေးတွင်လည်း အထက်ဖော်ပြပါ ညှိနှိုင်းဆဲစာချုပ်များအပြီးသတ် ချုပ်ဆိုနိုင်ရေးအတွက်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားရန် ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

(ဆ) **ဧရာဝတီ-ကျောက်ဖရား-မဲခေါင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမဟာဗျူဟာ (အက်ခ်မက်စ်)**

Ayeyawady-Chao Phra-Mekong Economic Cooperation Strategy

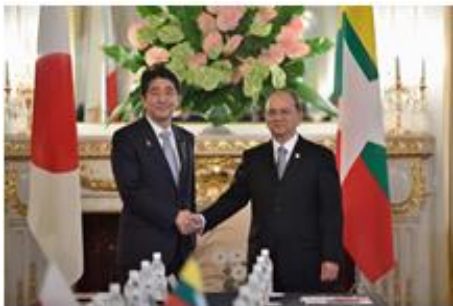
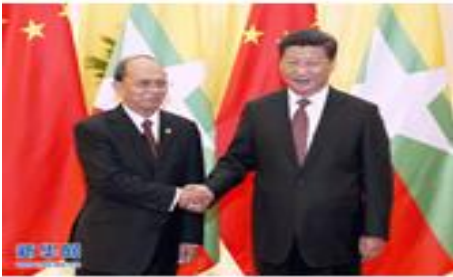
(ACMECS)။ ဧရာဝတီ-ကျောက်ဖရား-မဲခေါင်စီးပွားရေးပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု မဟာဗျူဟာ(ACMECS)သည် ထိုင်း၊လာအို၊ဗီယက်နမ်၊ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့အကြား နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ဧရာဝတီ-ကျောက်ဖရား-မဲခေါင် စီးပွားရေးပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု မဟာဗျူဟာ(ACMECS) ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှာ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ လာအိုနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ACMECS ၏ ကနဦး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကဏ္ဍ (၅) ခုမှာ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် စက်မှု၊သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ပဉ္စမလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (၂၀၁၆-၂၀၁၈)ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် နေပြည်တော်၌ ကျင်းပခဲ့သည့် ဆဋ္ဌမအကြိမ် ACMECS ထိပ်သီး အစည်းအဝေး၌ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတကာနှင့် စာမျက်နှာသစ် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ခြင်း

၆၀။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အကြား နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် လက်ထက်တွင် ဒေသတွင်းသာမက နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်ဆံရေး တည်ဆောက် နိုင်ခဲ့ပြီး စာမျက်နှာသစ် ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သမ္မတဦးသိန်းစိန်အနေဖြင့် အမေရိကန်၊ ဗြိတိန်၊ တရုတ်၊ ရုရှား၊ အိန္ဒိယ အပါအဝင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများသို့ ချစ်ကြည်ရေးခရီးသွားရောက်ခဲ့ပါသည်။ သမ္မတဦးသိန်းစိန် လက်ထက်တွင် ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဘန်ကီမွန်း လည်း မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်ခဲ့သည်။ ထို့အတူ အမေရိကန် သမ္မတအိုဘားမား နှစ်ကြိမ် လာရောက်ခဲ့ပြီး နှစ်နိုင်ငံချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုများ မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့သည်။ ADB ၊ IMF ၊ World Bank ၊ WTO တို့နှင့် အနီးကပ် လက်တွဲဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး နှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့ချနိုင်ရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ NGO ၊ INGO အဖွဲ့ များနှင့် အနီးကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ EU နှင့် US တို့မှ စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုများကိုလည်း ဖယ်ရှားနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးဖိုရမ် ကိုလည်း ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်ဆံရေးတည်ဆောက်ခဲ့သည့် အောက် ဖော်ပြပါ ပုံရိပ်များအား မှတ်တမ်းတင် ဖော်ပြအပ်ပါသည်-

နိုင်ငံတကာနှင့်
ပူးပေါင်း
ဆောင်ရွက်မှု
ပုံရိပ်များ

ပထမအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဖိုရမ်
(1st Myanmar Development Cooperation Forum- 1st MDCF)

ဒုတိယအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဖိုရမ် (2nd Myanmar Development Cooperation Forums-2nd MDCF)

တတိယအကြိမ် မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဖိုရမ် (3rd Myanmar Development Cooperation Forum- MDCF)

စီးပွားရေး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကုန်သွယ်မှု၊ နိုင်ငံခြားအကူအညီ အထောက်အပံ့နှင့် ချေးငွေရရှိမှု အခြေအနေ (၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်အထိ)

GDP တန်ဖိုးနှင့် GDP တိုးတက်မှုနှုန်း၊ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်း

၆၁။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် နှစ်အလိုက်ဈေးနှုန်းအရ GDP တန်ဖိုးမှာ ကျပ် ဘီလီယံ ၄၆၃၀၇.၈၈၇ မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ကျပ်ဘီလီယံပေါင်း ၇၂၇၁၄.၀၂၁ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ၅ နှစ်ကာလအတွင်း ယှမ်းမျှ GDP တိုးတက်မှုနှုန်းမှာ ၇.၂၆ % တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ကာလအတွင်း တိုင်းပြည်၏ GDP တန်ဖိုးနှင့် GDP တိုးတက်မှုနှုန်း၊ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်း အခြေအနေမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

ဇယား(၁၀)- ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်အထိ GDP တန်ဖိုးနှင့် GDP တိုးတက်မှုနှုန်း၊ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုနှုန်း

(ကျပ်သန်း)

စဉ်	ဘဏ္ဍာနှစ် (ဧပြီလမှ မတ်လအထိ)	နှစ်အလိုက်ဈေးနှုန်းအရ		ပုံမှန်ဈေးနှုန်းအရ		ငွေကြေး ဖောင်းပွမှုနှုန်း
		တန်ဖိုး	တိုးတက်မှုနှုန်း (%)	တန်ဖိုး	တိုးတက်မှုနှုန်း (%)	
၁	၂၀၁၁-၂၀၁၂	၄၆၃၀၇၈၈၇.၇	၁၆.၄	၄၂၀၀၀၈၇၅.၇	၅.၆	၀
၂	၂၀၁၂-၂၀၁၃	၅၁၂၅၉၂၆၀.၀	၁၀.၇	၄၅၀၈၀၆၆၁.၅	၇.၃	၃.၇၅
၃	၂၀၁၃-၂၀၁၄	၅၈၀၁၁၆၂၆.၀	၁၃.၂	၄၈၈၇၉၁၅၈.၅	၈.၄	၆.၂၆
၄	၂၀၁၄-၂၀၁၅	၆၅၂၆၁၈၉၀.၂	၁၂.၅	၅၂၇၈၅၀၅၀.၈	၈.၀	၈.၀
၅	၂၀၁၅-၂၀၁၆	၇၂၇၁၄၀၂၁.၂	၁၁.၄	၅၆၄၇၆၂၂၅.၁	၇.၀	၈.၁၁

စစ်မြစ်။ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

၆၂။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ ကဏ္ဍအလိုက် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခြေအနေကို တစ်ဖက်ဖော်ပြပါ ဇယားတွင် ကဏ္ဍ (၁၂) ခုအတွက် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ အဆိုပါ ကဏ္ဍများတွင် ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၄၆၄၄.၄၆၀ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုရန် ခွင့်ပြုခဲ့ပြီး ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်းပေါင်း ၉၄၈၆.၁၂၃ အထိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရန် တိုးတက်ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။

ဇယား(၁၁)-၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ ကဏ္ဍအလိုက် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခြေအနေ

(အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း)

စဉ်	ကဏ္ဍ	၂၀၁၁-၂၀၁၂	၂၀၁၂-၂၀၁၃	၂၀၁၃-၂၀၁၄	၂၀၁၄-၂၀၁၅	၂၀၁၅-၂၀၁၆
၁	စက်မှုကဏ္ဍ	၃၂.၂၅၄	၄၀၀.၇၁၆	၁၈၂၇.၂၇၉	၁၅၀၂.၀၁၃	၁၀၆၉.၈၄၆
၂	လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကဏ္ဍ	၄၃၄၃.၉၇၈	၃၆၄.၂၀၁	၄၆.၅၁၁	၄၀.၁၁	၃၆၀.၁
၃	ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍ	၂၄၇.၆၉၇	၃၀၉.၂	-	၃၂၂၀.၃၀၆	၄၈၁၇.၇၉
၄	ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားကဏ္ဍ	-	၃၀၀.၀၀၀	၄၃၅.၂၁၀	၃၅၇.၉၄၉	၂၈၈.၃၉၅
၅	သတ္တုတွင်းကဏ္ဍ	၁၉.၈၉၇	၁၅.၃၃၄	၃၂.၇၃၁	၆.၂၅၉	၂၈.၉၂၃
၆	လယ်ယာကဏ္ဍ	-	၉.၆၅၀	၂၀.၂၆၉	၃၉.၆၆၆	၇.၁၈၀
၇	မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းကဏ္ဍ	-	၅.၆၀၀	၉၆.၀၁၆	၂၆.၈၆၁	၈.၂၅၀
၈	ပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ	၀.၆၃၄	-	၁၁၉၀.၂၃၂	၁၆၇၉.၃၀၄	၁၉၃၀.၉၉၆
၉	အိမ်ယာအဆောက်အဦကဏ္ဍ	-	-	၄၄၀.၅၇၃	၇၈၀.၇၄၅	၇၂၈.၆၈၀
၁၀	စက်မှုဇုန်တည်ဆောက်မှုကဏ္ဍ	-	-	-	-	၁၀.၀၀၀
၁၁	အခြားဝန်ဆောင်မှု ကဏ္ဍ		၁၄.၇၆၆	၁၈.၂၃၄	၃၅၇.၃၂၀	၂၃၅.၉၆၃
၁၂	ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ	-	-	-	-	-
	စုစုပေါင်း	၄၆၄၄.၄၆၀	၁၄၁၉.၄၆၇	၄၁၀၇.၀၅၅	၈၀၁၀.၅၃၃	၉၄၈၆.၁၂၃

စစ်မြစ်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

၆၃။ အလားတူပင် ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ ကဏ္ဍအလိုက် မြန်မာနိုင်ငံသားများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခြေအနေကို တစ်ဖက်ဖော်ပြပါ ဇယားဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကျပ်သန်းပေါင်း ၂၄၁၅၇၅.၅၃၀ ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ကျပ်သန်းပေါင်း ၅၉၃၃၂၄၅.၅၅၈ အထိ တိုးတက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလာခဲ့ပါသည်။

ဇယား(၁၂)- ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ ကဏ္ဍအလိုက် မြန်မာနိုင်ငံ သားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခြေအနေ

(ကျပ်သန်း)

စဉ်	ကဏ္ဍ	၂၀၁၁-၂၀၁၂	၂၀၁၂-၂၀၁၃	၂၀၁၃-၂၀၁၄	၂၀၁၄-၂၀၁၅	၂၀၁၅-၂၀၁၆
၁	ဆောက်လုပ်ရေး ကဏ္ဍ	၂၃၁၁၀.၃၅	၈၀၅၅၃.၀၂	၁၉၈၂၄.၅၆	၁၄၁၇၄၇.၀၃	၆၇၅၀၈.၄၀၀
၂	လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ကဏ္ဍ	-	၄၃၆၉.၂၆	၂၀၉၁၅၁.၂၆	-	
၃	စက်မှုကဏ္ဍ	၂၀၈၇၄၇.၀၈	၂၆၀၁၃၃.၉၅	၅၆၅၅၀၄.၃၇	၉၀၄၀၈.၇၇	၁၀၀၈၉၇၀.၆၉၉
၄	အိမ်ယာအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ဖွံ့ဖြိုးမှု ကဏ္ဍ	၅၀၀၀.၀၀	၁၀၈၅၀၀.၀၀	၅၂၀၀.၀၀	၄၆၈၃၄၉.၄၇	၁၅၁၈၄၆၂.၈၅၀
၅	ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ကဏ္ဍ	၄၃၀၀.၀၀	၂၄၇၄၃၀.၈၄	၁၀၇၀၂၃.၇၂	၁၆၁၇၂၃.၅၄	၁၃၂၈၃၄၈.၄၄၀
၆	မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်း ကဏ္ဍ	-	၆၂၅၀.၀၀	၅၈၇၂.၄၆	၃၁၈၈.၃၁	၂၈၆၈၄.၆၄၄
၇	သတ္တုကဏ္ဍ	-	၂၅၀၀.၀၀	-	၈၅၀.၀၀	၁၂၃၁၇၉.၇၉၁
၈	ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွား ကဏ္ဍ	၃၈၉.၁၃	၁၂၁၃၃၃.၁၇	၄၇၀၄၅၀.၃၄	၂၀၂၃၇၅.၆၆	၄၃၄၆၇၀.၈၁၀
၉	စက်မှုဇုန်တည်ဆောက်မှု ကဏ္ဍ	-	၂၄၈၂၀၀.၀၀	၅၁၅၀၀.၀၀	၁၄၂၄၈.၂၅	၂၆၀၃၄၄.၇၆၀
၁၀	လယ်ယာကဏ္ဍ				၄၈၇၇၆.၄၉	
၁၁	အခြားဝန်ဆောင်မှု ကဏ္ဍ	၂၈.၉၇	၉၅၃၅၅.၀၅	၂၈၁၂၅.၅၅	၇၅၂၅၄.၄၅	၁၁၆၃၀၇၅.၁၆၄
	စုစုပေါင်း	၂၄၁၅၇၅.၅၃၀	၁၁၇၄၆၂၅.၂၉၀	၁၇၁၅၇၅၂.၂၆၀	၁၂၀၆၉၂၁.၉၇၀	၅၉၃၃၂၄၅.၅၅၈

စစ်မြစ်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

ကုန်သွယ်မှု

၆၄။ ၂၀၁၁ - ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် သွင်းကုန်ပမာဏမှာ ကျပ်သန်းပေါင်း ၉,၀၃၅.၀၆ သန်း ရှိပြီး ကုန်သွယ်မှု ပိုငွေမှာ ကျပ် ၁၀၀.၅၄ သန်း ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် သွင်းကုန်ပမာဏမှာ ကျပ်သန်းပေါင်း ၁၆,၅၅၇.၉၄ ရှိပြီး ကုန်သွယ်မှုပိုငွေမှာ ကျပ်သန်းပေါင်း ၅,၄၄၁.၀၆ ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား(၁၃)- ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ ကုန်သွယ်မှုပမာဏ

(ကျပ်သန်းပေါင်း)

စဉ်	ဘဏ္ဍာနှစ် (ဧပြီလမှ မတ်လအထိ)	ပို့ကုန်	သွင်းကုန်	ကုန်သွယ်မှု ပမာဏ	ကုန်သွယ်မှု ပိုငွေ/လိုငွေ
၁	၂၀၁၁-၂၀၁၂	၉,၁၃၅.၆၀	၉,၀၃၅.၀၆	၁၈,၁၇၀.၆၆	၁၀၀.၅၄
၂	၂၀၁၂-၂၀၁၃	၈,၉၇၇.၀၁	၉,၀၆၈.၉၁	၁၈,၀၄၅.၉၂	-၉၁.၉၀
၃	၂၀၁၃-၂၀၁၄	၁၁,၂၀၃.၉၆	၁၃,၇၅၉.၅၀	၂၄,၉၆၃.၄၆	-၂,၅၅၅.၅၄
၄	၂၀၁၄-၂၀၁၅	၁၂,၅၂၃.၇၁	၁၆,၆၃၂.၆၃	၂၉,၁၅၆.၃၄	-၄,၁၀၈.၉၂
၅	၂၀၁၅-၂၀၁၆	၁၁,၁၃၆.၈၈	၁၆,၅၇၇.၉၄	၂၇,၇၁၄.၈၂	-၅,၄၄၁.၀၆

စစ်မြစ်။ စီးပွား/ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန

ချေးငွေ၊ အကူအညီအထောက်အပံ့နှင့် နည်းပညာအကူအညီ ရရှိမှုအခြေအနေ

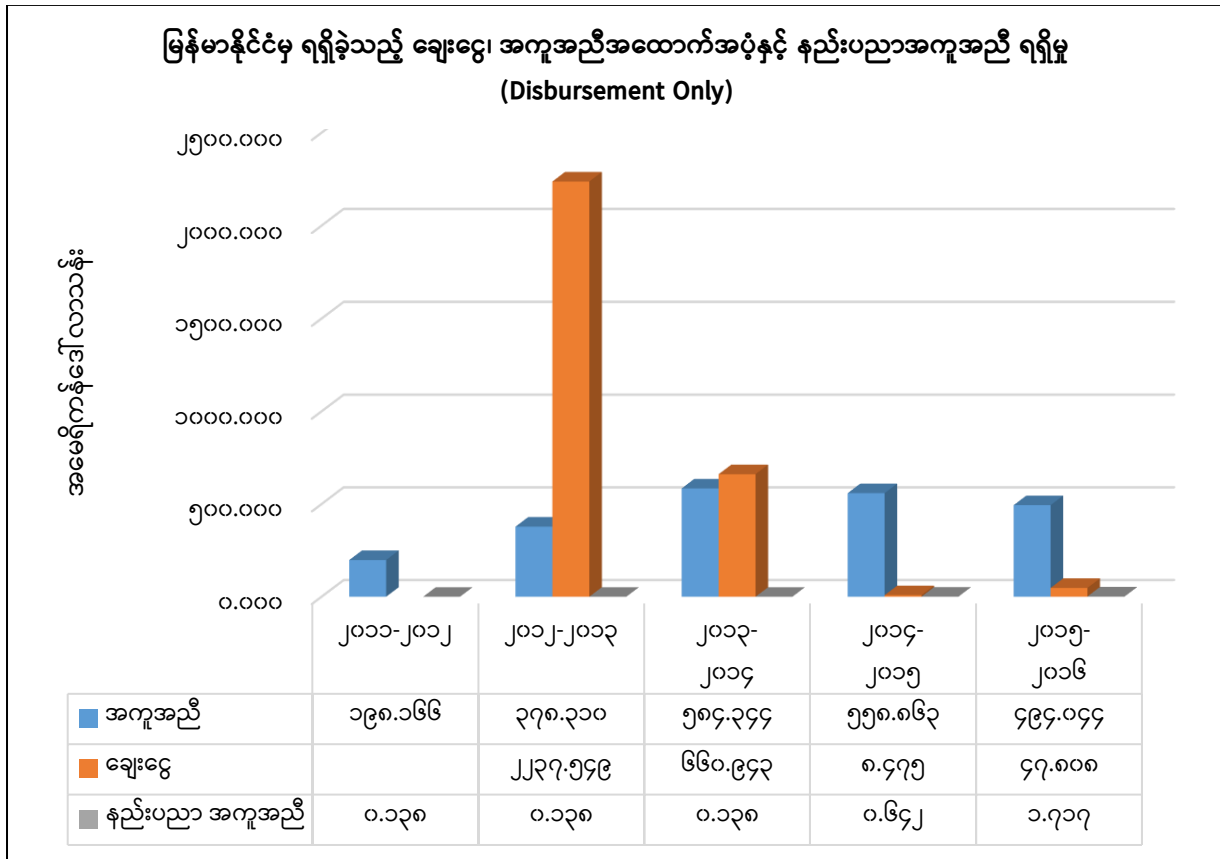
၆၅။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ ရရှိခဲ့သည့် အကူအညီ စုစုပေါင်းမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၂၁၃.၇၂၇ သန်းဖြစ်ပြီး၊ ချေးငွေစုစုပေါင်းမှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၉၅၄.၇၇၆ သန်း ဖြစ်ပြီး၊ နည်းပညာအကူအညီရရှိမှု စုစုပေါင်းမှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁.၇၁၇ သန်း ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား(၁၄)- မြန်မာနိုင်ငံမှ ရရှိခဲ့သည့် ချေးငွေ၊ အကူအညီအထောက်အပံ့နှင့် နည်းပညာအကူအညီ ရရှိမှု (Disbursement Only)

(အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း)

စဉ်	ဘဏ္ဍာနှစ်	အကူအညီ	ချေးငွေ	နည်းပညာအကူအညီ	စုစုပေါင်း
၁	၂၀၁၁-၂၀၁၂	၁၉၈.၁၆၆	-	၀.၁၃၈	၁၉၈.၃၀၃
၂	၂၀၁၂-၂၀၁၃	၃၇၈.၃၁၀	၂၂၃၇.၅၄၉	၀.၁၃၈	၂၆၁၅.၉၉၇
၃	၂၀၁၃-၂၀၁၄	၅၈၄.၃၄၄	၆၆၀.၉၄၃	၀.၁၃၈	၁၂၄၅.၄၂၅
၄	၂၀၁၄-၂၀၁၅	၅၅၈.၈၆၃	၈.၄၇၅	၀.၆၄၂	၅၆၇.၉၈၁
၅	၂၀၁၅-၂၀၁၆	၄၉၄.၀၄၄	၄၇.၈၀၈	၁.၇၁၇	၅၄၃.၅၆၉
စုစုပေါင်း		၂၂၁၃.၇၂၇	၂၉၅၄.၇၇၆	၂.၇၁၁	၅၁၇၁.၂၇၄

ပုံ(၇) - ချေးငွေ၊ အကူအညီအထောက်အပံ့နှင့် နည်းပညာအကူအညီရရှိမှု

နိဂုံး

၆၆။ နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးသိန်းစိန် လက်ထက် (၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ) တွင် ပြည်သူ့ဗဟိုပြုဖွံ့ဖြိုးမှု (People Centered Development) မူဝါဒကို အခြေခံ၍ နိုင်ငံတော်တွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို ပိုမိုတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီး ခေတ်မီ စက်မှုနိုင်ငံ ထူထောင်ရေးနှင့် ကဏ္ဍစုံ၊ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များ အချိုးကျမျှတစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ စာရင်းဇယားနှင့် ကိန်းဂဏန်းများ အရည်အသွေးပြည့်မီရေး၊ဆင်းရဲချမ်းသာကွာဟမှု လျော့နည်းကျဆင်းရေး၊ ပြည်သူများ၏ လူနေမှုဘဝ မြင့်မားတိုးတက်ရေး၊ သန့်ရှင်းသောအစိုးရနှင့် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှုစနစ် ဖြစ်ပေါ်ရေးစသည့် လူမှုစီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးမူဝါဒများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်ခဲ့ပြီး ဒီမိုကရေစီ ခေတ်ဦးအား ချောမောစွာ ဖြတ်သန်း၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအခြေခံမူဘောင် (Framework for Economic and Social Reforms-FESR)
- နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန မှတ်တမ်းများ
- ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှု မဟာဗျူဟာ (Public Finance Management Strategy)၊ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဦးစီးဌာန
- မြန်မာ့ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မျှော်မှန်းချက် (Myanmar Comprehensive Development Vision-MCDV)
- ဝင်းရိုန် ၊ “နိုင်ငံတော်၏ ပြည်ပကြွေးမြီ အခြေအနေနှင့် ပဲရစ်ကလပ်ကြွေးမြီရှင်းလင်းခြင်း အတွေ့အကြုံ”
- အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (National Comprehensive Development Plan-NCDP)
- ဦးစိုးသိန်း၊ “ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်အသစ်နှင့် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်”
- ဦးစိုးသိန်း၊ “လက်တွေ့ကျသည့် မြန်မာ့စီးပွားရေးနှင့်ကျွန်တော်အမြင်”
- Budget Department | Ministry of Planning and Finance (mopfi.gov.mm)
- Internal Revenue Department (IRD) | Ministry of Planning and Finance (mopfi.gov.mm)
- Myanmar Clippings: Myanmar Hosts 2013 World Economic Forum on East Asia | US-ASEAN Business Council (usasean.org)
- Myanmar first: World Economic Forum (bangkokpost.com)
- Myanmar Statistical Information Service, mmsis.gov.mm
- Myanmar Statistical Yearbook (MSY) 2020, Central Statistical Organization (CSO).
- Private Sector Development Framework and Action Plan, Myanmar Investment Commission, Ministry of Commerce and UMFCCL, 2016.
- www.commerce.gov.mm

အခန်း (၅)

NLD အစိုးရလက်ထက် မြန်မာ့စီးပွားရေး

၁။ NLD အစိုးရသည် အထောက်အကူ ရရှိစေရန် ဦးတည်သည့် စီးပွားရေးမူဝါဒ (၁၂) ချက် ကိုချမှတ်လျက် စီးပွားရေးစီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်သူ့ကို ဗဟိုပြု၍ အားလုံးပါဝင်နိုင်သော စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်မှု ရရှိစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း ၂၀၁၈-၂၀၃၀ (Myanmar Sustainable Development Plan 2018-2030) အရ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး အသွင်ပြောင်းလဲ မှုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) မြှင့်တင်ရေးကို ပထမဦးစားပေး အဆင့်ထား၍ FDI အခြေပြု အလုပ်အကိုင်များ ဖန်းတီးရရှိရေး ဦးတည်ကာ စီးပွားရေး တိုးတက် ရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းသည်သာ အလုပ်အကိုင်များစွာကို ဖန်တီးပေး နိုင်သည်ဖြစ်၍ ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတိုးတက်ရေးကိုလည်း အလေးထားဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

စီးပွားရေးမူဝါဒ(၁၂)ရပ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း

၂။ NLD အစိုးရလက်ထက် ချမှတ်ခဲ့သည့် စီးပွားရေး စီးပွားရေးမူဝါဒ(၁၂)ရပ်မှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး ကောင်းမွန်တောင့်တင်းသည့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်ဖြင့် ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ်များ တိုးတက်ပွားများလာအောင် ဆောင်ရွက် ရန်၊
- (ခ) နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုအောင်မြင်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပြုပြင် ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်နိုင် ခြေရှိသောလုပ်ငန်းများကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ် ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ခြင်းတို့အပြင် အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးနှင့် စီးပွားရေး တိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုသည့် အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်၊
- (ဂ) ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးသော စီးပွားရေးကို ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သည့် လူ့အရင်းအမြစ်များ မွေးထုတ်ပေးနိုင်ရန်နှင့် ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ် များကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်၊

- (ဃ) လျှပ်စစ်ဓာတ်အား၊လမ်းများ၊ဆိပ်ကမ်းများစသည် အခြေခံစီးပွားရေးအဆောက်အဦများ တိုးတက်လာစေရေးကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရန် နှင့် Data ID Card System၊ Digital Government Strategy နှင့် e-Government System တို့ကို ထူထောင်သွားရန်၊
- (င) ပြည်တွင်းနေ နိုင်ငံသားများနှင့် နိုင်ငံရပ်ခြားမှ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသော မြန်မာနိုင်ငံသားများအားလုံးအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများဖော်ထုတ်ပေးရန်နှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း မြင့်မားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ကာလတိုအတွင်း ပိုမိုဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရန်၊
- (စ) ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံစေရေးနှင့် ပို့ကုန်မြှင့်တင်နိုင်ရေး တို့အတွက် လယ်ယာကဏ္ဍ၊ မွေးမြူရေးကဏ္ဍနှင့် စက်မှုကဏ္ဍများ ဘက်ညီစွာ တိုးတက်လာစေရန်နှင့် လယ်ယာစက်မှုကဏ္ဍ ချိန်ခွင်လျှာညီသည့် စီးပွားရေးပုံစံ ဖော်ထုတ်ရန်၊
- (ဆ) ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်နှင့်အညီပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတိုးတက်ရေးအတွက် နိုင်ငံသားတိုင်း မိမိတို့လုပ်ကိုင်လိုသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို လွတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိစေရန်နှင့် ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးမြှင့်ရန်အတွက် မူဝါဒများ သီးခြားရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရန်၊ မူပိုင်ခွင့်များနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ရရှိစေရေးအတွက် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- (ဇ) အိမ်ထောင်စုများ၊ တောင်သူလယ်သမားများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေး အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် ငွေရေးကြေးရေး စနစ်ဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးတည်ငြိမ်မှုရရှိလာစေရေး ဆောင်ရွက်ရန်၊
- (ဈ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်များကို ရေရှည်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေမည့် မြို့ပြများတည်ထောင်ရန်၊ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ အဆင့်မြှင့်တင်ရန်တို့အပြင် အများပြည်သူနှင့်သက်ဆိုင်သည့် နေရာများ တိုးချဲ့ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များကို ပိုမိုစောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းရေး တို့အတွက် ဆောင်ရွက်ရန်၊

- (ည) နိုင်ငံတော်၏ ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရန် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိပြီး မျှတသောအခွန် စနစ်ထူထောင်၍ ပြည်သူများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများပြဋ္ဌာန်းလျက် အကာအကွယ်ပေးရန်၊
- (ဋ) တီထွင်ဖန်တီးမှုစွမ်းရည်များနှင့် အဆင့်မြင့်နည်းပညာ တိုးတက်မှုများကို အား ထုတ်ကြိုးပမ်း ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် အသိဉာဏ်ပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်မှုအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော နည်းစနစ်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြဋ္ဌာန်း ဆောင်ရွက်ရန်၊
- (ဌ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အာဆီယံဒေသတွင်းသာမက အခြား ဒေသများအတွင်း၌လည်း တိုးတက်ပြောင်းလဲလာနိုင်ဖွယ်ရှိသော အခြေ အနေများကို ဖော်ထုတ်၍ မိမိတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အမြော်အမြင် ကောင်းများဖြင့်အခြေတည်ထူထောင်ရန်။

NLD အစိုးရ လက်ထက် စီးပွားရေးမူဝါဒ ၁၂ ရပ် ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း အခမ်းအနား

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း ရေးဆွဲ ဆောင်ရွက်ခြင်း

၃။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း ၂၀၁၈-၂၀၃၀ (Myanmar Sustainable Development Plan-MSDP 2018-2030) သည် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးမူဝါဒ (၁၂) ရပ်၊ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင်များ(SDGs)၊ မဲခေါင်ဒေသတွင်း မဟာဗျူဟာ မူဘောင်၊ အာဆီယံစီးပွားရေး အသိုက်အဝန်းနှင့် အခြားသောဒေသတွင်း ကတိကဝတ်သဘောတူညီမှုများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိပါသည်။ ယင်းတွင် မဏ္ဍိုင် (၃) ရပ်၊ ပန်းတိုင် (၅) ခု၊ မဟာဗျူဟာ (၂၈) ခုနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (၂၅၁) ခုတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး ငြိမ်းချမ်း၍ သာယာဝပြောသည့် ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာစေရန်၊ စစ်မှန်၍ အားလုံးပါဝင်နိုင်ပြီး အသွင်ကူးပြောင်းသော စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိရန်၊ မူဝါဒ များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအကြား အပြန်အလှန် ညီညွတ်မှုရရှိရန်၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်လာနိုင်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရဲဝံ့စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

၄။ MSDP သည် ကုလသမဂ္ဂက၏ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ (SDGs) များနှင့် ချိတ်ဆက်ထားပြီး MSDP ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် SDGs ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိခြင်းမည်ပါသည်။ MSDP သည် Living Document ဖြစ်၍ ချမှတ်ခဲ့သော စီးပွားရေးမူဝါဒ (၁၂) ရပ်ကို ပိုမိုထင်ဟပ်စေရန် ကျောထောက် နောက်ခံပြုပါသည်။ MSDP ကို ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ်ရေး၊ ကြီးပွားရေးနှင့် မိတ်ဖက်ရေး၊ လူသားများနှင့်မြေကမ္ဘာဟု ဒေါက်တိုင် (၃) တိုင်ဖြင့် အခြေခံထားပါသည်။

စီမံချက်ဘဏ် (Project Bank) ထူထောင်ခြင်း

၅။ MSDP ကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့် အားကောင်းသည့် စီမံကိန်းများ ထွက်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ်၍ စီမံကိန်းဘဏ်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်ကို နိုင်ငံတော် သမ္မတရုံးက ၂၀၁၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ညွှန်ကြားချက်အမှတ် (၂/၂၀၁၈) ဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းဘဏ်(Project Bank) တွင် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အစိုးရဌာနများက အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ပုံစံ၊ နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်မည့်ပုံစံ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများဖြင့် ဆောင်ရွက်မည့်ပုံစံ၊ အခြားထောက်ပံ့မှုပုံစံများဖြင့် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရန်ဖြစ်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ဆောင်

ရွက်နိုင်ရန်နှင့် စီမံကိန်းဘဏ်အတွင်းရှိ စီမံကိန်းများကို တိကျသော လုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ MSDP နှင့်မဟာဗျူဟာ လုပ်ငန်း အစီအမံများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို အများပြည်သူဝင်ရောက်ကြည့်ရှုနိုင်ရန် <https://projectbank.gov.mm> website ကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် လွှင့်တင် ခဲ့ပါသည်။

၆။ စီမံကိန်းဘဏ်သည် လူမှုရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ စီးပွားရေးနှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေဆိုင်ရာ အညွှန်းကိန်းများကို အခြေခံ၍ သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်များကို လျှောက်လှမ်းရာတွင် ရရှိလာနိုင်သည့် မဟာဗျူဟာကျ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစား၍လည်းကောင်း အဓိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်းများကို ကနဦး သတ်မှတ်ခြင်း၊ စိစစ် ခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးအစီအစဉ် သတ်မှတ်ခြင်းတို့ကို ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ လက်ရှိတွင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများမှ ရေးဆွဲထားသည့် စီမံကိန်း (၁၂၉) ခုကို Project Bank Website ဖော်ပြထားပါသည်။

Project Bank လွှင့်တင်ခြင်း အခမ်းအနား

အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဗဟိုဌာန (PPP Center) ထူထောင်ခြင်း

၇။ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ဗဟိုဌာန (Public-Private Partnership Center) ကို စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်တွင် တည်ထောင်ထားပြီး PPP Center အတွက် ဦးဆောင်ကော်မတီကို စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးဆောင်၍ ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ PPP Center ကို အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် စီမံကိန်းများဖော်ထုတ်ခြင်း၊ တင်ဒါဖိတ်ခေါ်ခြင်း၊ တည်ဆောက် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ စောင့်ကြပ်ခြင်းနှင့်စိစစ်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင် ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးရန် ရည်ရွယ်၍ ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၈။ PPP Center ၏ အဓိကတာဝန်မှာ စီမံကိန်းဘဏ်သို့ ထည့်သွင်းလာသည့် စီမံကိန်းများအနက် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန်နှင့် အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဖြစ်ပါသည်-

- (က) အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများ ဖော်ထုတ် ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အထောက်အကူပြုရန်၊
- (ခ) စီမံကိန်းဘဏ်ရှိ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများနှင့် ဆက်စပ်သည့် ကိစ္စရပ်များကို စီမံခန့်ခွဲရန်၊
- (ဂ) အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ စီမံကိန်း တင်ဒါခေါ်ရန် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ တင်ဒါခေါ်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းများ အတွက်လိုအပ်ချက်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ ပုံစံများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရေးဆွဲရန်၊
- (ဃ) အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုများအား စောင့်ကြပ်၍ လိုအပ်သည်များကို တင်ပြရန်၊
- (င) အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များ တင်ပြရန်။

ကိုဗစ်-၁၉ စီးပွားရေးထိခိုက်မှုသက်သာရေးစီမံချက်(CERP) ရေးဆွဲခြင်း

၉။ ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုကြောင့် နောက်ဆက်တွဲ ကြုံတွေ့လာရသော စီးပွားရေး ထိခိုက်မှုများကို ကုစားရေးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအချိန်တိုအတွင်း ပြန်လည်ကောင်းမွန် လာစေရေးအတွက် ရည်ရွယ်၍ ကာလတိုစီမံချက် COVID-19 Economic Relief Plan (CERP) ကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ CERP တွင် ပန်းတိုင် ၇ ခု၊ မဟာ ဗျူဟာ (၁၀) ခု၊ လုပ်ငန်းစဉ် (၃၆) ခု နှင့် လုပ်ဆောင်ချက် (၇၆) ခုပါဝင်ပြီး ပြည်သူ့အားလုံး သာမန် အသိဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ထူးခြား သည့် အခြေအနေအရဆောင်ရွက်ရမည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအစီအမံများ ပါဝင်ပါသည်။ စီမံချက် သည် နိုင်ငံ့စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို နှောင့်နှေးမှုမရှိစေဘဲ ရောဂါကူးစက်မှုကို လျော့နည်း စေနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ဆောင်ရန် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

၁၀။ CERP ကို ကပ်ရောဂါကြောင့် လက်ရှိ ရင်ဆိုင်နေရသည့် အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းနိုင်ရုံသာမက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကာလရှည် မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှု စေရန် ချိတ်ဆက်ရေးဆွဲထားပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပုံစံအသစ်ဖြင့် ဖြစ် စေ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ဖြစ်စေ အမှန်တကယ်လိုအပ်သည့် နေရာများသို့ ပံ့ပိုးပေးမည့် ထောက်ပံ့ငွေများကို လစ်ဟင်းမှု မရှိစေဘဲ စနစ်တကျရောက်ရှိစေမည့် နည်းလမ်းများကိုလည်း စီမံချက်တွင် ထည့်သွင်း ရေးဆွဲ ထားပါသည်။

၁၁။ COVID-19 Economic Relief Plan (CERP) ပါ လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင် အထည် ဖော်နိုင်ရန်အတွက် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ် (World Bank)၊ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF)၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (ADB) နှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့မှ အကူ အညီနှင့် ချေးငွေများကိုလည်း ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

၁၂။ ကိုဗစ်-၁၉ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် စီးပွားရေး သက်ရောက်မှုများအပေါ် ကုစားရေး လုပ်ငန်းကော်မတီကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြား စီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည် ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးဆောင်၍ အဖွဲ့ဝင်(၉) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ကော်မတီ၏ တာဝန်များ အနက် ကိုဗစ်-၁၉ ကြောင့် စီးပွားရေးထိခိုက်မှုများကို ပြန်လည်ကုစားနိုင်ရေးအတွက် ထိခိုက်မှု အများဆုံးဖြစ်သည့် လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးကဏ္ဍအလိုက် ကိုဗစ်-၁၉ ရန်ပုံငွေ ကျပ် ၂၀၀ ဘီလီယံ သတ်မှတ်၍ ပထမအကြိမ်အဖြစ် CMP လုပ်ငန်းများ၊ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်း

များနှင့် အသေးစား၊ အလတ်စားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို လည်းကောင်း၊ ဒုတိယအကြိမ် အဖြစ် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ရေထွက်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်းများ၊ ပြည်ပ ပို့ကုန် ထုတ်လုပ်သည့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ၊ သွင်းကုန်အစားထိုးပစ္စည်း ထုတ်လုပ်သည့် ကုန်ထုတ် လုပ်ငန်းများ၊ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုမှ ပြည်ပတင်ပို့သည်အထိ ထုတ်လုပ်မှု ကွင်းဆက် (Supply Chain) တစ်လျှောက်ပါဝင် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများ၊ စားသောက်ကုန် ထုတ်လုပ်သည့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ၊ ပြည်ပအလုပ်အကိုင် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်း ပညာသင်ကျောင်းများကိုလည်းကောင်း၊ ချေးငွေထုတ်ပေးရေး ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါ သည်။

ငွေကြေးကဏ္ဍနှင့်ဘဏ်စနစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

၁၃။ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇွန်လအတွင်း အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဗဟို ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိစေရန်အတွက် နိုင်ငံတော်၏ ချေးငွေ၊ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ Two Step Loan ချေးငွေတို့ဖြင့် ချေးငွေ ထောက်ပံ့ပေးရေး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဗဟိုဘဏ် ဥပဒေအရ ချေးငွေ ကာလတစ်နှစ် ဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံတော် အထူးချေးငွေ၊ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ Two Step Loan ချေးငွေတို့ဖြင့် ငါးနှစ်ကာလအထိ ထုတ်ချေးပေးနိုင်ခဲ့ပြီး လုပ်ငန်းရှင်များ၏ ရင်းနှီးလည်ပတ်မှု အားကောင်းလာစေရန် ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါသည်။ အောက်ပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကိုလည်း ဆောင် ရွက်ခဲ့ပါသည်-

- (က) နိုင်ငံတော်၏ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေအား ထိရောက် အကျိုးရှိစွာ သုံးစွဲနိုင်ရန်အတွက် ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘဏ္ဍာရေးနှစ်ကို ဧပြီလ ၁ ရက် မှ မတ်လ ၃၁ ရက်အစား အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်မှ စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက် နေ့သို့ ပြောင်းလဲပြင်ဆင် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။
- (ခ) စိုက်ပျိုးစရိတ်များနှင့် လယ်ယာသုံးစက် ကိရိယာများ ဝယ်ယူနိုင်ရန် နှစ်ဆင့် ချေးငွေများ (Two-Step Loans) ထုတ်ချေးခဲ့ခြင်း၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ ထုတ်လုပ် မှု မြှင့်တက်ခဲ့ခြင်း၊ အသေးစား၊ အငယ်စား နှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်း များ ပိုမိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်အတွက် ပုဂ္ဂလိကဘဏ်များမှ ချေးငွေများ ထုတ်ချေး ပေးခဲ့ခြင်း၊ နှစ်စဉ် နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ထုတ်သုံးစွဲ နေရသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားခ

နှုန်းထားများ တိုးမြှင့်ကောက်ခံခြင်း၊ ဆေးရုံ၊ ကျောင်း၊ လမ်းတံတားများ တည်ဆောက်ပေးခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ကုန်စည်သယ်ယူပို့ဆောင်မှုနှင့် ခရီးသွားလာမှု တိုးတက်ခဲ့ခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ ပိုမိုတွင်ကျယ်လာခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။

- (ဂ) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ မြန်မာ့လယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်ကို လုပ်ငန်းများ ပိုမိုထိရောက်လွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ဒီဇင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီ အစည်းအဝေးအမှတ်စဉ်(၈/၂၀၁၆-၁၇) အရ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့တွင် စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်သို့ လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။
- (ဃ) CBM ၏ System နှင့် ဘဏ်များ၏ System ကို တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၅ ရက်တွင် စတင်အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် CBN-NET (RTGS) System အား International Standard နှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အခွန်ထမ်းများအနေဖြင့် CBN-NET System ဖြင့် Online မှ အခွန်ပေးဆောင်နိုင်မည့် အစီအစဉ်ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း

၁၄။ နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် ပြည်တွင်းပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သည် အဓိကျသည့်အတွက် ပိုမိုစိတ်ချလုံခြုံမှုရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဝန်းကျင်အား ဖန်တီးပေးနိုင်ရန်နှင့် ပြည်တွင်းပြည်ပရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ ပူးပေါင်း၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးတက်လာစေရန် ရည်ရွယ်၍ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ်(၄၀) ဖြင့် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဒေသအလိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ ပိုမိုဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင် နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မတီများ ဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးအပ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၁၅။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများကို အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ ပြည်တွင်း ကုမ္ပဏီများနှင့် နိုင်ငံတကာမှ စီးပွားရေး

လုပ်ငန်းရှင်များ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ကို ချဲ့ထွင်နိုင်ရန်အတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်ရန်အတွက် မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖိုရမ်ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၁၁-၁၂) ရက်တို့တွင်လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၁၀-၁၁) ရက်တို့တွင် လည်းကောင်းကျင်းပခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လယ်ယာစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ် တင်ပို့မှုနှင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍများတွင် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပလုပ်ငန်းရှင်များ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလုပ်ကိုင် ခွင့်ပြုရန် မူဝါဒချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

၁၆။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်အနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် ဖိတ်ခေါ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးရည်ရွယ်ပြီး ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ရေးအေဂျင်စီ (JICA) မှ နည်းပညာအကူအညီရယူဆောင်ရွက်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေး စီမံကိန်း (Myanmar Investment Promotion Plan - MIPP) ကို ရေးဆွဲခဲ့ရာ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေး စီမံကိန်း (MIPP) သည် ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၃၅-၂၀၃၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ နှစ် (၂၀) ကာလ အတွက် ရေးဆွဲထားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေးအစီအမံများ/ လျာထားချက်များ ပါဝင်ပါ သည်။

Ease of Doing Business ဆိုင်ရာ အခြေအနေများ

၁၇။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်သည် နိုင်ငံများ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် လွယ်ကူမှုအဆင့် အခြေအနေ အစီရင်ခံစာ (Ease of Doing Business Report) အား ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစတင်၍ နှစ်စဉ် ထုတ်ပြန်လျက်ရှိရာ နိုင်ငံပေါင်း ၁၉၀ နိုင်ငံအနက် ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွက် အဆင့် ၁၇၁၅ ရှိခဲ့ပြီး ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် အဆင့် ၁၆၅ သို့ မြင့်တက်လာရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အကောင်းဆုံး နိုင်ငံ ၂၀ တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ပါဝင်လာခဲ့ပါသည်။

၁၈။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စုမှ Doing Business Report ပါ Indicator များအရ ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တို့တွင် နှစ်စဉ် Ease of Doing Business အဆင့် ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုနှင့် ညွှန်းကိန်း တစ်ချင်းအလိုက် ပြောင်းလဲမှုရမှတ်များအား တစ်ဖက်ပါအတိုင်း နှိုင်းယှဉ် ဖော်ပြ အပ်ပါသည်-

ဇယား (၁၅) -ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စုမှ Doing Business ပါ အကဲဖြတ်ချက်များအပေါ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	DB	DB	DB	Change in Rank	DB	DB	DB	Change in DTF (% points)
		2018 Rank	2019 Rank	2020 Rank		2018 DTF(%)	2019 DTF(%)	2020 DTF(%)	
	စုစုပေါင်းအဆင့် Rank	171	171	165	↑ 6	44.2	43.5	46.8	↑ 3.3
၁	စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုစတင်ခြင်း (Starting a Business)	155	152	70	↑ 82	75.4	77.3	89.3	↑ 12.0
၂	ဆောက်လုပ်ခွင့်ရယူခြင်း (Dealing with Construction Permits)	73	81	46	↑ 35	70.3	70.5	75.4	↑ 4.9
၃	လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိနိုင်မှု (Getting Electricity)	151	144	148	↓ 4	52.5	55.7	56.7	↑ 1.0
၄	ပိုင်ဆိုင်မှုမှတ်ပုံတင်ခြင်း (Registering Property)	134	136	125	↑ 11	52.3	52.8	56.5	↑ 3.7
၅	ချေးငွေရရှိနိုင်မှု (Getting Credit)	177	178	181	↓ 3	10.0	10.0	10.0	—
၆	အနည်းစုရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား အကာအကွယ်ပေးခြင်း (Protecting Minority Investors)	183	185	176	↑ 9	25.0	12.0	22.0	↑ 10.0
၇	အခွန်ပေးဆောင်မှု (Paying Tax)	125	126	129	↓ 3	63.9	63.9	63.9	—
၈	ပြည်ပကုန်သွယ်မှု (Trading across Borders)	163	168	168	—	47.7	47.7	47.7	—
၉	ပဋိညာဉ်များအတည်ပြုဆောင်ရွက်ခြင်း (Enforcing Contracts)	188	188	187	↑ 1	24.5	24.5	26.4	↑ 1.9
၁၀	အကြွေးမဆပ်နိုင်မှုအခြေအနေကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်မှု (Resolving Insolvency)	164	164	164	—	20.4	20.4	20.4	—

စစ်မြစ်။ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန /www.DoingBusiness.org

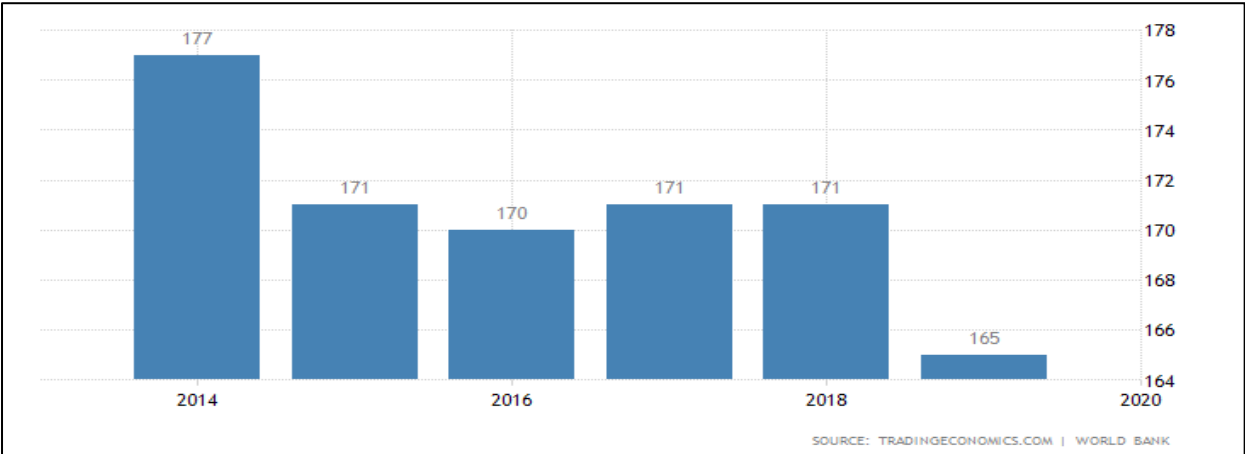
၁၉။ စီးပွားရေးပတ်ဝန်းကျင် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် ဆောက်လုပ်ခွင့် ရယူခြင်း (Dealing with Construction Permits)၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတစ်ခု စတင်ခြင်း (Starting a Business)၊ ပိုင်ဆိုင်မှု မှတ်ပုံတင်ခြင်း (Registering Property)၊ ပဋိညာဉ် အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ခြင်း(Enforcing Contracts)၊ အနည်းစု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား အကာအကွယ် ပေးခြင်း (Protecting Minority Investors) စသည့် နယ်ပယ် (၅) ရပ်တွင် Doing Business Ranking အဆင့် တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

၂၀။ ဘဏ်လုပ်ငန်းများတွင် Non-performing loan ratio ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လျှော့ချရန်အတွက် Insolvency Laws ဖြင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုနယ်ပယ်တွင် တိုးတက် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိခြင်း၊ နိုင်ငံခြားဘဏ်များမှ နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီများ သာမက နိုင်ငံသား ပိုင်ကုမ္ပဏီများကို ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပငွေကြေးဖြင့် ချေးငွေထုတ်ချေးခွင့်ပြုလိုက်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြား သားပိုင် အာမခံကုမ္ပဏီများကို ပြည်တွင်းတွင် အသက်အာမခံနှင့် အသက်အာမခံ မဟုတ်သော အာမခံလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ Ease of Doing Business အဆင့်မှာ ၂၀၂၀ တွင် မြင့်တက်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂၁။ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ရေးအထူးလုပ်ငန်းအဖွဲ့အနေဖြင့် Ease of Doing Business Ranking တိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့ အစည်းများ နှင့် ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် Doing Business ၂၀၁၉ အစီရင်ခံစာ အရ Registering Property Indicator, Enforcing Contracts Resolving Insolvency Indicator နှင့် Insolvency Indicator များနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် Paying Taxes Indicator ၏ ရမှတ်များ တိုးတက်စေရေးအတွက် Paying Taxes မေးခွန်း ဖြေကြားမည့်သူများနှင့် Survey Questionnaire များ ဖြေကြားနိုင်ရန် ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါ သည်။

၂၂။ မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် မြန်မာကုမ္ပဏီအွန်လိုင်း (Myanmar Company Online -MyCO) စနစ်ကို ကျင့်သုံးနိုင်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတစ်ခု စတင်ခြင်း (Starting a Business) နှင့် အနည်းစု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား အကာအကွယ်ပေးခြင်း (Protecting Minority Investors) တို့တွင်လည်း သိသာသည့်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်နိုင် ခဲ့ပါသည်။

ပုံ (၉) -မြန်မာနိုင်ငံ၏ Ease of Doing Business အဆင့်များ

စီးပွားရေး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီဆိုင်ရာ အခြေအနေများ

၂၃။ NLD အစိုးရလက်ထက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး (GDP)၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုး တိုးတက်မှုနှုန်း(GDP Growth Rate)၊ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုဝင်ရောက်မှုအခြေအနေ၊ ပြည်ပကုန်သွယ်မှုအခြေအနေ၊ ပြည်ပအကူအညီ နှင့် တရားဝင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီ (ODA) ရရှိမှုအခြေအနေများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

GDP နှင့် GDP Growth Rate

၂၄။ တိုင်းပြည်၏ GDP သည် ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ကျပ်သန်း ၇၂,၇၁၄,၀၂၁.၂ သန်းဖြစ်၍ တိုးတက်မှုနှုန်းမှာ ၇ ရာခိုင်နှုန်းကို လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ကျပ်သန်း ၈၂,၇၀၀,၀၂၃.၆ သန်းဖြစ်၍ တိုးတက်မှုနှုန်းမှာ ၅.၉ ရာခိုင်နှုန်းကို လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ကျပ်သန်း ၉၂,၇၈၈,၉၅၅.၁ သန်း ဖြစ်၍ တိုးတက်မှုနှုန်းမှာ ၆.၄ ရာခိုင်နှုန်းကို လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ကျပ်သန်း ၁၀၅,၂၅၈,၅၀၀.၈ သန်း ဖြစ်၍ တိုးတက်မှုနှုန်းမှာ ၆.၈ ရာခိုင်နှုန်းကို လည်းကောင်းအသီးသီးရရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် တိုးတက်မှုနှုန်း သိသိသာသာကျဆင်းခဲ့ပြီး ၂၀၁၇-၂၀၁၈ နှင့် ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်များတွင် တိုးတက်မှုနှုန်း အနည်းငယ် ပြန်လည် ရရှိခဲ့ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဝင်ရောက်မှုအခြေအနေ

၂၅။ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ဘဏ္ဍာနှစ် တို့အတွက် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်း ခွင့်ပြုစီမံကိန်းလျာထားချက်များနှင့် ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အခြေအနေမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

ဇယား(၁၆)- FDI ဝင်ရောက်မှုအခြေအနေ

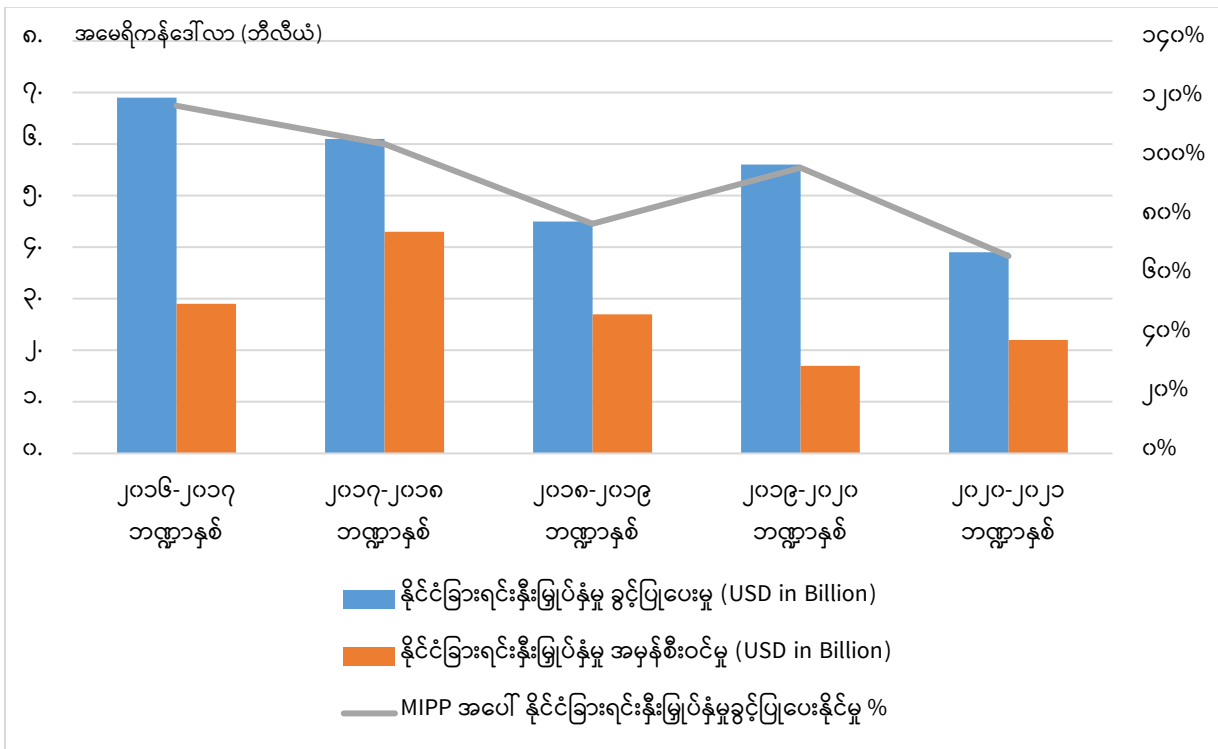
အမေရိကန်ဒေါ်လာ(ဘီလီယံ)

စဉ်	အကြောင်းအရာ	၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်	၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်	၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်	၂၀၂၀-၂၀၂၁ ဘဏ္ဍာနှစ်
(က)	MIPP အရ FDI လျာထားချက်	၅.၈	၅.၈	၅.၈	၅.၈	၅.၈
(ခ)	FDI ခွင့်ပြုနိုင်မှု***	၆.၉	၆.၁	၄.၅	၅.၆	၃.၉
	အထူးစီးပွားရေးဇုန် ဥပဒေအရ ခွင့်ပြုမှု (အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း)	၂၆၂.၅၈၈	၄၀၁.၈၈၀	၃၆၂.၂၈၀	၁၆၃.၂၇၇	၁၀၂.၀၆၃

စဉ်	အကြောင်းအရာ	၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်	၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်	၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်	၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်	၂၀၂၀-၂၀၂၁ ဘဏ္ဍာနှစ်
(ဂ)	လျာထားချက်အပေါ် အကောင် အထည် ဖော်နိုင်မှု %	၁၁၈%	၁၀၅%	၇၈%	၉၇%	၆၇%
(ဃ)	FDI အမှန်ဝင်ရောက်မှု	၂.၉	၄.၃	၂.၇	၁.၈	၂.၂

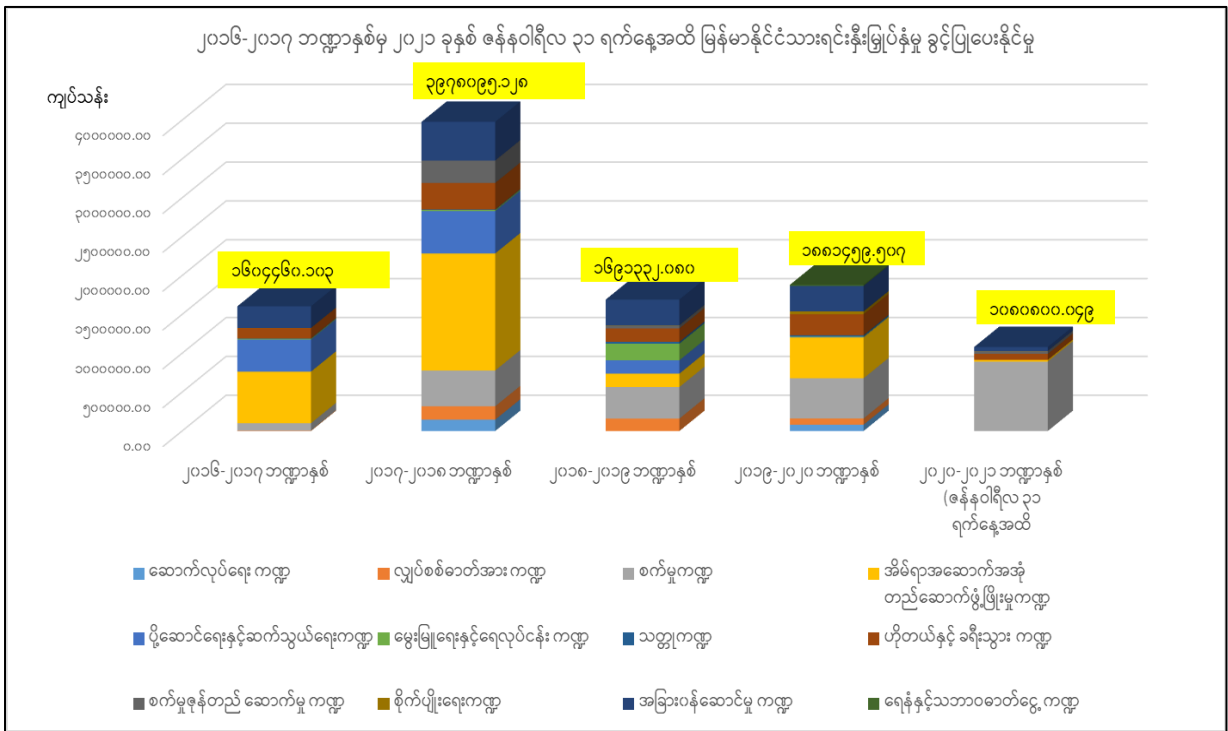
*** သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်တွင် အထူးစီးပွားရေးဇုန် ဥပဒေအရ ခွင့်ပြုထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အပါအဝင် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ(၁၀)- ခွင့်ပြုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ အမှန်ဝင်ရောက်ခဲ့မှုနှင့် MIPP အပေါ် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှု

၂၆။ NLD အစိုးရလက်ထက်ဖြစ်သည့် ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ် အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ခွင့်ပြုပေးနိုင်ခဲ့မှုကို လေ့လာကြည့်မည်ဆိုပါက ယခင် နှစ်များတွင် ဝင်ရောက်ခဲ့ခြင်း မရှိသည့် ရေနံနှင့်သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များ ဝင်ရောက်လာခဲ့ခြင်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝင်ရောက်မှု သိသိသာသာ တိုးတက်လာခဲ့ခြင်းနှင့် လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ၊ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၊ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ၊ စက်မှုကဏ္ဍ၊ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားကဏ္ဍ၊ သတ္တုတူးဖော်ရေးကဏ္ဍ၊ အိမ်ရာအဆောက်အအုံ တည်ဆောက်မှု ကဏ္ဍတို့တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဝင်ရောက်မှုတိုးတက်သည်ကို တွေ့ရှိပြီး ကျန်ကဏ္ဍများတွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု ဝင်ရောက်မှု ကျဆင်းခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ် အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ခွင့်ပြုပေးနိုင်ခဲ့မှု အခြေအနေကို တစ်ဖက်ပါ ပုံပြဂရပ် ဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ပုံ(၁၁)-၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလအထိ မြန်မာနိုင်ငံသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝင်ရောက်ခဲ့မှု

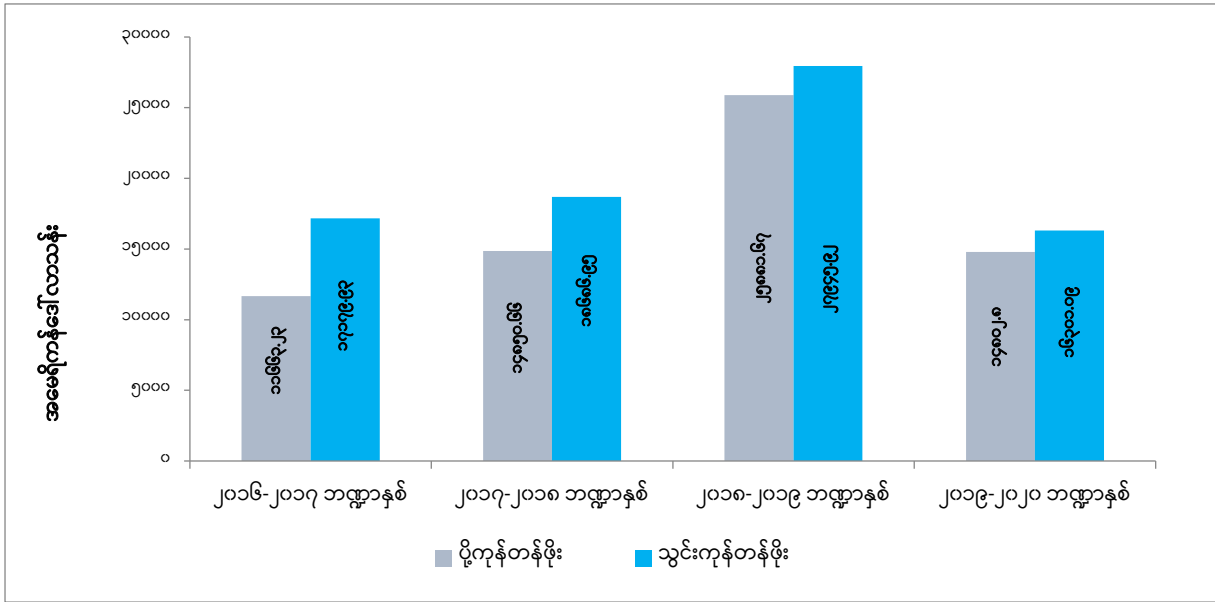
၂၇။ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ဘဏ္ဍာနှစ် NLD အစိုးရကာလတွင် ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါထိန်းချုပ်မှုများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ခွင့်ပြုပေးနိုင်မှုမှာလည်း ကျဆင်းခဲ့ရပါသည်။ စက်မှုကဏ္ဍ၊ ပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍနှင့် မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းကဏ္ဍတို့တွင် အနည်းငယ် တိုးတက်မှု ရှိသော်လည်း ကျန်ကဏ္ဍများဝင် ကျဆင်းခဲ့ပါသည်။

ပြည်ပကုန်သွယ်မှုအခြေအနေ

၂၈။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အထိ စုစုပေါင်း ပို့ကုန်တန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၇၁၉၈.၃၆ သန်း ဖြစ်ပြီး စုစုပေါင်း သွင်းကုန်တန်ဖိုးမှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၈၀၁၁၃.၈၉ သန်း ဖြစ်ပါသည်။ စုစုပေါင်း ကုန်သွယ်မှုပမာဏ (Total Trade Volume) မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၄၇၃၁၂.၂၅ သန်း ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်သွယ်မှုမှာ လိုငွေပြနေပြီး ကုန်သွယ်မှု လိုငွေပမာဏသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂၉၁၅.၅၃ သန်း ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

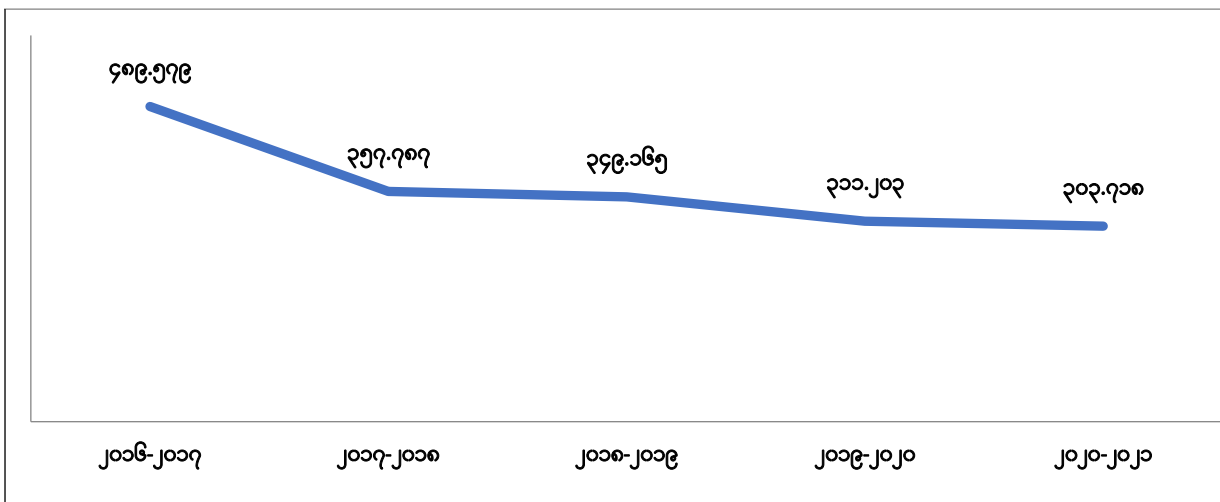
ပုံ(၁၂) - ကုန်သွယ်မှုအခြေအနေ

ပြည်ပအကူအညီနှင့် တရားဝင်ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီ (ODA) ရရှိမှု

၂၉။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြား အကူအညီ သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Aid Information Management System -AIMS) တွင် ဖော်ပြထားသော စာရင်းများအရ နှစ်အလိုက် အကူအညီ ရရှိမှုများမှာ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၈၉.၅၇၉ သန်း ၊ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၅၇.၇၈၇ သန်း ၊ ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၄၉.၁၆၅ သန်း ၊ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၁၁.၂၀၃ သန်း ၊ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၀၃.၇၁၈ သန်း အသီးသီး ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ(၁၃)- ပြည်ပအကူအညီရရှိမှု အခြေအနေ (နှစ်အလိုက်) (အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း)

Source: Myanmar Aid Information Management System (AIMS)

ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများ အကျိုးရှိ ထိရောက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

၃၀။ ပြည်သူများ၏ လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်ရန်ဖြစ်ပြီး ပေးအပ်လာသည့် အကူအညီများအား အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ အကျိုးရှိရှိထိထိရောက်ရောက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် အဘက်ဘက်မှ ခြံ့ငုံလွှမ်းခြုံထားသော မူဝါဒမူဘောင်တစ်ခု ဖော်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီဆိုင်ရာမူဝါဒ ရေးဆွဲခြင်း

၃၁။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီဆိုင်ရာမူဝါဒ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ပြည်သူများ၏ လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်ရန်ဖြစ်ပြီး ပေးအပ်လာသည့် အကူအညီများအား အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ အကျိုးရှိရှိထိထိရောက်ရောက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီဆိုင်ရာ မူဝါဒအား ထုတ်ပြန်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံများနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီးဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းနှင့် ပိုမိုကိုက်ညီစွာ ပြင်ဆင်ရေးအတွက် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထုတ်ဝေ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ပြင်ဆင်ထားသည့် မူဝါဒသစ်သည် နိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်နေသည့် သက်ဆိုင်သူများ မဟာဗျူဟာကျကျ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် နည်းလမ်းကောင်းများကို ထပ်မံဖြည့်စွက်ထားပြီး ရှိရင်းစွမ်းဆောင်ရည်များကို အသုံးပြု၍ ရေရှည်ထိရောက် ကောင်းမွန်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုရလဒ်များ ရရှိစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

၃၂။ ဤဖွံ့ဖြိုးမှု အကူအညီဆိုင်ရာမူဝါဒ (DAP) ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီပေးအပ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအတွက် အဘက်ဘက်မှ ခြံ့ငုံလွှမ်းခြုံထားသော မူဝါဒမူဘောင်တစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပေးအပ်ရာတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီဖြင့် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများအား ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်း၊ ညှိနှိုင်းခွင့်ပြုခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့် လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းစသည်တို့အတွက် ရှင်းလင်းသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ DAP အရ ပြည့်စုံသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများ ဖြစ်လာစေရန် အောက်ပါ အချက်များ ရည်ရွယ်ချက်မှတ်ထားကြောင်း ဖော်ပြပါရှိပါသည်-

- (က) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီးဟန်ချက်ညီသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (MSDP)နှင့်ကဏ္ဍအလိုက်၊ဝန်ကြီးဌာနအလိုက်၊တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အလိုက်

နှင့် အခြားသောဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်များ၊ မဟာဗျူဟာများနှင့် အပြည့်အဝကိုက်ညီမှု ရှိခြင်း။

- (ခ) မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုပန်းတိုင်များ (SDGs) ကို ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေခြင်း။
- (ဂ) မြန်မာနိုင်ငံမှ လက်ခံအတည်ပြုထားသော သို့မဟုတ် ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးထား သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်းများ၊သဘောတူညီချက်များနှင့်လည်း ဆီလျော်မှုရှိခြင်း။
- (ဃ) မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဘတ်ဂျက်ချထားပေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် များနှင့် ပိုမို၍ လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်ခြင်း။
- (င) ဦးတည်ရလဒ်ကို အခြေပြုကာ၊ တီထွင်ဆန်းသစ်မှုရှိပြီး၊ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ပွင့်လင်း မြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ယူမှု၊တာဝန်ခံမှုရှိသည့်နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုပေးအပ် ခြင်း။
- (စ) မြန်မာ့လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်နှင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် အား ကောင်းစေမည့် နည်းလမ်းပုံစံများဖြင့် ပေးအပ်ခြင်း။

ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ (DACU) ဖွဲ့စည်းခြင်း

၃၃။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပေးအပ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများကို အသုံးပြုရာတွင် ထိရောက်မှုရှိစေရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး၊ နိုင်ငံတော်မှ ပိုင်ဆိုင်မှု ရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက်ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၅/၂၀၂၀ အရ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ (DACU) ကို ဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတကာမှ လက်ခံထားသော ထိရောက်သော ဖွံ့ဖြိုးမှု အကူအညီ ဆိုင်ရာအခြေခံမူဖြစ်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အိမ်ရှင်မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဦးဆောင် လမ်းညွှန်မှုအောက်တွင် ပေးရမည်ဟူသည့် သဘောတရားအပေါ် အခြေခံကာ ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၃၄။ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့(DACU)သည် မြန်မာပြည်သူများအတွက် အကျိုး ရှိစေမည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများ ရရှိစေရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုနှင့်နိုင်ငံခြား စီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေး ဦးစီးဌာန သည် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများ ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့(DACU)၏ အတွင်းရေးမှူးရုံးအဖွဲ့အဖြစ် ဆောင်

ရွက်ပါသည်။ DACU သည် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေး သုံးသပ်ရန် ပုံမှန်တွေ့ဆုံမှုများပြုလုပ်ပြီး တွေ့ရှိလာသည့် စည်းနှောင်မှုရှိသည့် ဆုံးဖြတ်ချက် များ၊ သုံးသပ်ချက်အမြင်များ၊ အကြံပြုချက်များကို စီးပွားရေးရာကော်မတီသို့ ပေးပို့ပေးပါသည်။ ထို့အပြင် ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများ ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့သည် အစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက်များနှင့် အနီးကပ်ဆက်သွယ်ပြီး ထိရောက်စွာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

၃၅။ DACU သည် Partner in Development (PID) များ၏ အစီအစဉ်များနှင့် စီမံကိန်းများကို အဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ချင်းအနေဖြင့် လည်းကောင်း ပူးပေါင်း၍လည်းကောင်း ပုံမှန်သုံးသပ်ပါသည်။ တချိန်တည်းတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရှိရင်းစွဲနည်းလမ်းများတွင် ပါဝင်ကာ ယင်းတို့၏ အကောင်အထည်ဖော်မှု အခြေအနေများ ဆန်းစစ်ခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု မဟာဗျူဟာများကို သုံးသပ်ခြင်း၊ သီးသန့်အခြေအနေများကို ဆွေးနွေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သည်။ ထို့အပြင် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် တိုင်းပြည်ရှိစနစ်များ ပိုမိုအား ကောင်းလာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ကိစ္စရပ်များအတွက် PID များမှ အကူအညီ ပေးနေမှုကို လည်း သုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်ပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုရလဒ်များ ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာစေရန် DACU သည် ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့မှု ဆိုင်ရာဦးစားပေးလုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများကို လေ့လာသုံးသပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၃၆။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ထုတ်ပြန်ထားသည့် World Development Indicator တွင် ဖော်ပြ ထားသော စာရင်းများအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ Net ODA received Per Capita အကူအညီအနေဖြင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၂.၁၈၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၈.၉၇၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၈.၈၉၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ၃၁.၈၈ နှင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၈.၄၈ တို့ အသီးသီး ရရှိခဲ့ပါသည်။

ပုံ(၁၄)- DACU Partners Meeting

ဖွံ့ဖြိုးမှု အကူအညီဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Mohinga Aid Information Management System- AIMS) ထူထောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

၃၇။ ဖွံ့ဖြိုးမှု အကူအညီဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Mohinga Aid Information Management System- AIMS) အား ၂၀၁၄ ခုနှစ် နိုင်ငံတော် သမ္မတဦးသိန်းစိန် လက်ထက်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံတကာအကူအညီများ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရေးအစီအစဉ် (International Aid Transparency Initiative - IATI) ၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပေးအပ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီများသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိပြီး Mohinga ဖွံ့ဖြိုးမှု အကူအညီဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် (Mohinga Aid Information Management System- AIMS) တွင် ဖြည့်သွင်းရန်၊ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမှ အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ၏ သတင်းအချက်အလက် လိုအပ်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်စေရန်၊ Partners in Development (PID) အားလုံး၏ အဖွဲ့အစည်းပုံစံများ၊ မူဝါဒများနှင့် သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များကို GPEDC Nairobi Outcome Document (2016) နှင့် Busan Partnership for Effective Cooperation (2011) တို့တွင် ပါဝင်သော ကတိကဝတ်များနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အခြေခံသဘောတရားများနှင့်အညီလိုအပ်သလိုပြောင်းလဲပြင်ဆင်သွားရန်ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များအားလုံးသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ အပြန်အလှန်တာဝန်ခံမှုနှင့် IATI အခြေခံမူများနှင့်အညီ ယင်းတို့၏ ရန်ပုံငွေအရင်းအမြစ်များနှင့်ပမာဏများ၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ အကူအညီလက်ခံရရှိသူများနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှု မိတ်ဖက်များထံ ရန်ပုံငွေများ ပေးအပ်ထားမှုနှင့် ရရှိခဲ့သည့် အကျိုးရလဒ်များကို Mohinga AIMS မှတစ်ဆင့် ပြည့်စုံစွာ အစီရင်ခံရန် ဖြစ်ပါသည်။

Development Effectiveness Roundtable ကျင်းပခြင်း

၃၈။ ဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက်များနှင့် ထိရောက်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်ပေါ်စေရန် Development Effectiveness Roundtable ကို NLD အစိုးရလက်ထက်တွင် နှစ်ကြိမ် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

ပုံ (၁၅)- 1st Myanmar Development Effectiveness Roundtable ကျင်းပခဲ့စဉ်က
မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးမှု

ပုံ (၁၆)- 1st Myanmar Development Effectiveness Roundtable ကျင်းပခဲ့စဉ်

ပုံ (၁၇)- 2nd Myanmar Development Effectiveness Roundtable ကျင်းပခဲ့ခြင်း(၂၀၁၉ခုနှစ်)

ပုံ (၁၈)- 2nd Myanmar Development Effectiveness Roundtable ကျင်းပခဲ့ခြင်း(၂၀၁၉ခုနှစ်)

နိဂုံး

၃၉။ NLD အစိုးရ၏ စီးပွားရေး မူဝါဒ ထွက်ရှိကတည်းက လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် စီးပွားရေး လေ့လာသုံးသပ်သူများအကြား ဝေဖန်မှုများ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုမူဝါဒကို အမှန် တကယ် ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်မှု ရှိမရှိကိုလည်း စောင့်ကြည့် လေ့လာမှုများ လည်း ရှိခဲ့သည်။^{၂၀}

၄၀။ စီးပွားရေး လေ့လာသုံးသပ်သူ ဦးဇော်ဖေဝင်းက “မူဝါဒ ၁၂ ချက်ကတော့ ဝါကျ တကြောင်းထဲမှာပဲ အချက်အလက်တွေ တော်တော်များများ ရေးထားတယ်။ ဘယ်ကိစ္စကို ဦးစားပေး လုပ်မယ် ဆိုတဲ့ဟာမျိုး မပေါ်လွင်ဘူး။ ပြန်ကျဲနေတယ်” ဟု ထောက်ပြ ပြောဆို သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် စီးပွားရေး မူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်သည့် နေရာတွင်လည်း သက်တမ်း တဝက်ကျော်တွင် ကိုဗစ်ကပ်ရောဂါ ဖြစ်ပွားခြင်းကလည်း စီစဉ်ဆောင်ရွက်နေ သော လုပ်ငန်းတော်တော်များများကို အဆုံးသတ် စုစည်းရန် အချိန်မရဘဲ ကိုဗစ်ကို တွန်းလှန် ရင်းသာ သက်တမ်းကုန်သွားရမည့် သဘောမျိုးသာ ရှိသည်ဟု ၎င်းက ဆိုခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရအနေနှင့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ထားသော်လည်း ထိထိရောက်ရောက် အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိကြောင်း ၎င်းက သုံးသပ်သည်။

၄၁။ NLD စီးပွားရေး ဗဟိုကော်မတီတွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ဖူးသူလည်းဖြစ်၊ စီးပွားရေး ပညာရှင်လည်းဖြစ်သူ ဦးမင်းခင်ကလည်း စီးပွားရေး မူဝါဒမှာ ယေဘုယျဆန်နေသဖြင့် နောက် ပိုင်းတွင် ထပ်မံရေးဆွဲခဲ့ရပြီး လက်ရှိတွင်လည်း COVID-19 ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါ ဖြစ်ပွားနေသဖြင့် နိုင်ငံစီးပွားရေးအတွက် အစိုးရသည် COVID-19 စီးပွားရေး ထိခိုက်မှု သက်သာရေးစီမံချက် (CERP)ကို ထပ်မံရေးဆွဲခြင်းကလည်း မူဝါဒများ မတည်မငြိမ်ဖြစ်ခြင်းကို ဖော်ပြနေသည်ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရ၏ စီးပွားရေးမူဝါဒသည် တိကျခိုင်မာရမည် ဖြစ်သော်လည်း တည်ငြိမ်မှု အားနည်းသည်ဟု ထောက်ပြခဲ့သည်။

၄၂။ ထို့ပြင် NLD အစိုးရ၏ စီးပွားရေးမူဝါဒဖြစ်သည့် အခြေခံစီးပွားရေး အဆောက်အအုံများ လျှင်မြန်စွာ တိုးတက်လာစေရေးအချက်တွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား၊ လမ်း၊ ဆိပ်ကမ်း၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး တို့ကိုထည့်ထားပြီး ယင်းအချက်အနေနှင့် လမ်းတခုသာတိုးတက်မှုတွေ့ရပြီး လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ တွင် ပိုမကောင်းလာသည့်အပြင် ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်ခြင်း၊ မီးအားမမှန်ခြင်းတို့ကြောင့် စက်မှုကဏ္ဍ အတွက် အခက်အခဲ ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု စီးပွားရေး ပညာရှင်များက ဆိုထားသေးသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် ဆိပ်ကမ်းဆိုသည့် အချက်ကို ကြည့်လျှင် ကျောက်ဖြူရေနက် ဆိပ်ကမ်း၊ ထားဝယ်

²⁰ မျိုးပပစန်း၊ နိုင်ငံ စီးပွားရေး မူဝါဒ ခရီးရောက်ခဲ့ရဲ့လား (irrawaddy.com)

ရေနက် ဆိပ်ကမ်းဆိုသည့် ဆိပ်ကမ်း ၂ ခုနှင့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်ကလည်း သက်တမ်း ၅ နှစ် အတွင်း ရေရာသေချာသည့် လုပ်ဆောင်မှုမျိုး မတွေ့ခဲ့ရကြောင်း စီးပွားရေးပညာရှင် ဒေါက်တာ ဇော်ဦးက သုံးသပ်ပြောဆိုသည်။

၄၃။ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း ပို့ကုန်မြှင့်တင်နိုင်ခြင်းတို့မှာလည်း ဖြစ်လာခြင်းမရှိဘဲ လယ် ယာ၊ သား၊ ငါးကဏ္ဍတွင် မှီခိုနေသော တောင်သူများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များအနေနှင့် ယခင်ကထက် မိသားစု ဝင်ငွေနည်းပါးသွားသည့် အခြေအနေများ ရှိနေသည်ဟု ထောက်ပြ ပြောဆိုသည်။

၄၄။ မြန်မာရွှေ့ပြောင်း လုပ်သားများ အနေဖြင့် ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ စင်ကာပူနိုင်ငံများ သာမက အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများတွင် အဆင်းရဲဆုံး နိုင်ငံတခု ဖြစ်သော လာအိုနိုင်ငံလို မျိုးကိုပင် သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေသည့် လုပ်သားများ တိုးနေခြင်းက ပြည်တွင်း၌ အလုပ်အကိုင် အခွင့် အလမ်း မရှိကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ဒေါက်တာ ဇော်ဦးအနေဖြင့် “အဓိကတော့ ဝင်ငွေနဲ့ အလုပ်အကိုင်မှာ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာနဲ့ ဒီအစိုးရ သက်တမ်း ငါးနှစ်အတွင်းမှာ သိသာ ထင်ရှားတဲ့ ပြောင်းလဲမှု မရှိခဲ့ဘူး” ဟု မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။

၄၅။ NLD အစိုးရ စီးပွားရေး ပေါ်လစီအပေါ် တခြား ပါတီများ၏ အမြင်အရ ရှမ်းတိုင်းရင်း သားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (SNLD) ပါတီ ဗဟိုအလုပ် အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင် ဦးစိုင်းသီဟကျော် ကလည်း “အစိုးရ ချမှတ်ခဲ့သည့် မူဝါဒ ၁၂ ချက်က မြေပြင်တွင် နိုင်ငံ့ စီးပွားရေးကို တွန်းအားပေး ဆောင်ရွက်နိုင်သော သိသာမြင်သာသည့် လုပ်ဆောင်ချက်မျိုး မတွေ့ရကြောင်း ဆိုသည်။ ဒါပေမယ့် ဗဟိုဘဏ်အပိုင်းမှာတော့ အတော်အတန် ထိန်းကျောင်း ဆောင်ရွက်နိုင်တာ တွေ့ရ တယ်။ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးမှာတော့ နယ်စပ် ကုန်သွယ်ရေးတွေကအစ သိပ်ပြီးတော့ သိသာ ပြောင်းလဲတဲ့ နိုင်ငံသားတွေအတွက် အကျိုးရှိစေမယ့် ကိစ္စရပ်တွေကိုတော့ မတွေ့ရဘူး” ဟု ၎င်းက ထောက်ပြခဲ့သည်။

၄၆။ အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသား ဒေသများရှိ ထွက်ကုန်သီးနှံများကို တဖက်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ ရောင်းချသည့်အခါ ပိတ်ပင်တားဆီးခံရသည့် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အခြေအနေများ ရှိခဲ့သည်။ ထိုကိစ္စကို လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီး ဌာနသို့ မေးခွန်းများ မေးမြန်းတင်ပြခဲ့သော်လည်း တဖက်နိုင်ငံနှင့် ညှိနှိုင်းပေးမည် ဆိုသော အချက်မှ လွဲ၍ လုံလောက်သော အဖြေမရရှိခဲ့ပေ။

၄၇။ ဆက်လက်၍ ဦးစိုင်းသီဟကျော်က ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများကလည်း တုံ့ဆိုင် သွားသည့် အခြေအနေများ ရှိခဲ့သဖြင့် ယင်းနှင့်ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများမှာ ထိခိုက်သွားခြင်း

များလည်း ရှိခဲ့ကြောင်း ယခု အစိုးရသက်တမ်း ကာလအတွင်း အားနည်းခဲ့သည့် အချက်များကို သုံးသပ် ပြောဆိုခဲ့သည်။

၄၈။ ယင်းအပြင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး ကိစ္စဖြစ်သော ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ဖြစ်ပွားနေသည့် ကိစ္စရပ်များကလည်း နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအပေါ် များစွာ အကျိုးသက် ရောက်မှုများ ရှိနေသကဲ့သို့ ကပ်ရောဂါဆိုး၏ အန္တရာယ်ကလည်း အစိုးရ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် နှောင့်နှေးမှုများ ဖြစ်စေခဲ့သည်။

၄၉။ NLD မှ ဒေါက်တာ မျိုးညွှန်ကလည်း အစိုးရစတင်ခါစနှစ်များတွင် အမျိုးသား ဒီမို ကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်မှ ဖွဲ့စည်းပေးလိုက်သော အစိုးရအဖွဲ့ကို လူထုအနေဖြင့် အားမလို အားမရ ဖြစ်ခဲ့သည်ကို နားလည်ကြောင်းလည်း ဝန်ခံ ပြောဆိုသည်။ “ကျနော်တို့ နိုင်ငံမှာ တည်ရှိနေတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်ကို ဒီမိုကရေစီစနစ်နဲ့ အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရတဲ့အတွက် အချိန်လေး အနည်းငယ် ယူနေရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခု အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားက ဒီမိုကရေစီ စနစ်နဲ့ ပိုပြီးတော့ လိုက်လျောညီထွေ ရှိလာတာနဲ့ အများပြည်သူများ မြင်တွေ့နိုင်ပြီလို့ ပြော ချင်ပါတယ်” ဟု ၎င်းက ဆိုသည်။ ယခု NLD အစိုးရ လက်ကျန် သက်တမ်းအတွင်း အကောင် အထည်ဖော်ရန် ကျန်ရှိသည့် စီမံကိန်းများကိုလည်း Project bank အတွင်း ထည့်သွင်းထားပြီး နိုင်ငံဝင်ငွေ ရရှိမှု အပေါ်တွင် မူတည်ပြီး ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော် သွားရန် ရှိသည်ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ “ဒါက ရေရှည်မှာ နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အကုန်အကျ သက်သာစေပြီး ထိရောက်မှု ရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ နိုင်ငံအတွက် လိုအပ်တဲ့ စီမံကိန်းတွေကို ဖော်ဆောင်ပြီး တော့ အခု အကောင်အထည် မဖော်နိုင်ရင်တောင် Project bank ထဲ ထားပြီးတော့ နိုင်ငံ အတွက် နောက်ပိုင်းမှာ ငွေကြေး ရရှိလာမှုအပေါ်မှာ မူတည်ပြီး ဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်တယ်” ဟု ၎င်းက ဆိုသည်။

၅၀။ NLD ပါတီ၏ ၂၀၁၅ ကြေညာစာတမ်းတွင် အခွန်ကောက်ခံရေး၊ ပြည်ထောင်စု အစိုးရနှင့် ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများ ဘဏ္ဍာရေး လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ခွဲဝေလုပ်ကိုင်ရေး ကိစ္စများ ပါဝင်သော ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာရေး ပါရှိပြီး ပြည်သူများက လိုလားစွာ ထမ်းဆောင်လိုစိတ် ရှိစေသည့် အခွန်စနစ်မျိုး ပေါ်ပေါက်ရန် တွန်းအားပေးမည်ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။

၅၁။ လယ်ယာကဏ္ဍ တိုးတက်ရေး၊ နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဝင်ရောက်ရေးနှင့် နိုင်ငံ တကာ ဈေးကွက်များသို့ ထိုးဖောက် ဝင်ရောက်ရေးတို့မှာမူ ၂၀၁၅ စီးပွားရေး စာမျက်နှာကဲ့သို့ ၂၀၂၀ တွင်လည်း ပါဝင်သည်။ ကိုဗစ်ကာလ မြန်မာ့စီးပွားရေး အခြေအနေအပြင် ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေး ကိစ္စဖြစ်သော ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ဖြစ်ပွားနေသည့် ကိစ္စရပ်များကလည်း နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအပေါ်များစွာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိနေသကဲ့သို့ ကပ်

ရောဂါဆိုး၏ အန္တရာယ်ကလည်း အစိုးရ၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် နှောင့်နှေးမှုများ ဖြစ်စေသည်။

၅၂။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီက ထုတ်ပြန်ထားသည့် အစီရင်ခံစာက ဖော်ပြ သော်လည်း နောက်ဆုံးဇွန်လက ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ကပ်ရောဂါသည် မြန်မာ့စီးပွားရေးကို ပြင်း ထန်စွာ ထိုးနှက်လိုက်ပြီး ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင်း မြန်မာ့စီးပွားရေးသည် ၆ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်း ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၉- ၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် သုည ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းသို့ ကျဆင်း သွားမည်ဟု အစီရင်ခံစာက ပြောင်းလဲခန့်မှန်းခဲ့ပါသည်။

၅၃။ ကပ်ရောဂါ ဆက်လက် ဖြစ်ပွားနေခြင်းက မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကို ၂ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျုံ့သွားနိုင်ပြီး ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ခုနှစ်မှသာ ပြန်လည် နုလန်ထူနိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်း ထားသော်လည်း ပုံမှန်အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနိုင်ဦးမည် မဟုတ်ဟု ဖော်ပြပါဝင်ခဲ့သည်။ ယင်းအစီရင်ခံစာက မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများဖြစ်သော ကိုဗစ်-၁၉ ရန်ပုံငွေ ထူထောင်ခြင်းနှင့် ကိုဗစ်-၁၉ စီးပွားရေးထိခိုက်မှုသက်သာရေးစီမံချက်(COVID -19 Economic Relief Plan-CERP) အား လေ့လာ သုံးသပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

၅၄။ ပြည်ပတွင် သွားရောက် လုပ်ကိုင်သူများကလည်း ယခုအချိန်တွင် အလုပ်ပြုတ်၍ ပြည်တွင်းသို့ ပြန်လာသည့် လုပ်သားများမှာလည်း များစွာရှိနေသည်။ CERP တွင် အခွန် သက်သာခွင့်ပေးခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ချေးငွေပေးခြင်း၊ အိမ်ထောင်စုများ အတွက် အစားအစာနှင့် ငွေသားများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အဆင် ပြေ ချောမွေ့စေမည့် မူဝါဒများနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ကုစားပေးရန် အချက်များ ပါဝင် နေသည်။

၅၅။ မြန်မာနိုင်ငံ အနာဂတ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အခြေခံ အုတ်မြစ်ကောင်းများ ချမှတ်နိုင်ရန်နှင့် စီးပွားရေး ဆောင်ရွက်ချက်ကောင်းများ ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် အရေးတကြီး ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များမှာ ပဋိပက္ခများအား အဆုံးသတ်ရန်၊ လူမှုပါဝင်မှု (Social inclusion) အားကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ရန်၊ တာဝန်ယူမှုရှိသည့် ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေးကဏ္ဍ တရပ် ဖြစ်ထွန်းလာအောင် အားပေးလုပ်ဆောင်သင့်ကြောင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်က အစိုးရကို တိုက် တွန်းခဲ့ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ဖွံ့ဖြိုးမှုဖွံ့ဖြိုးမှုမူဝါဒ (Development Assistance Policy)-၂၀၁၈ (ပထမအကြိမ်)၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် (ဒုတိယအကြိမ်)
- မျိုးပပစနစ် 9 October 2020, နိုင်ငံ စီးပွားရေး မူဝါဒ ခရီးရောက်ခဲ့ရဲ့လား၊ နိုင်ငံ စီးပွားရေး မူဝါဒ ခရီးရောက်ခဲ့ရဲ့လား (irrawaddy.com)
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP)-၂၀၁၈ ခုနှစ်
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ Internet website၊ www.mifer.govmm.
- Aid Information Management System (AIMS)

အခန်း (၆)

နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီလက်ထက် မြန်မာ့စီးပွားရေး

စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ

၁။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီသည် နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှစတင်၍ လွှဲပြောင်းရယူခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို စတင်လွှဲပြောင်းရယူချိန်မှစတင်၍ စစ်မှန်သော စည်းကမ်းပြည့်ဝသည့် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို အခြေခံသည့် ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် နိုင်ငံတော်တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာစေရေးအလို့ငှာ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ် (၅) ရပ်၊ ဦးတည်ချက် (၉) ရပ် ချမှတ်ပြီး အားသွန် ခွန်စိုက်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးပြန်လည် ဦးမော့စေရေးအတွက် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဦးတည်ချက် (၃) ရပ် ထည့်သွင်းချမှတ်ထားပြီး ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ် (၅) ရပ်၌လည်း ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါကြောင့် ထိခိုက်ခဲ့သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား ဖြစ်နိုင်သမျှနည်းလမ်းများဖြင့် အမြန်ဆုံးကုစားနိုင်ရန် ထည့်သွင်း၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးပြန်လည်ဦးမော့စေရန် အစီအမံများ

၂။ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရာတွင်အဓိကလိုအပ်ချက်မှာ တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးဟု ဆိုရာ၌ နိုင်ငံရေးအရတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု၊ လုံခြုံရေးအရတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုသာမက စီးပွားရေး အရ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုသည်လည်း ပဓာနကျသည့် လိုအပ်ချက်တစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီအနေဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ စီးပွားရေး ဦးတည်ချက် (၃)ရပ်ကို ချမှတ်၍ စီးပွားရေးပြန်လည်ဦးမော့စေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်-

- (က) စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးကို အခြေခံသည့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကို ခေတ်မီ နည်းစနစ်များဖြင့် ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီး အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
- (ခ) ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် တည်ငြိမ်အောင်ဖော်ဆောင်ပြီး နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဖိတ်ခေါ်၍ တိုင်းရင်းသားပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊

(ဂ) ပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အားပေးကူညီပြီး နိုင်ငံတော်၏ ထုတ်ကုန်များစွာ ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဆောင်ရွက်ဖော်ဆောင်ရေး။

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ

၃။ မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေ၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် ကျေးလက်နေပြည်သူများ ဖြစ်ကြပြီး စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးကိုအခြေခံသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသူများဖြစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါနှင့်နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် စီးပွားရေးအရထိခိုက်နစ်နာမှုများသည် အခြားဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အဆိုပါလုပ်ငန်းများအပေါ် ပိုမိုသက်ရောက်မှုရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီသည် စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၃) ရပ် ချမှတ်ရာတွင် ဦးတည်ချက် (၁) အဖြစ် စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးကဏ္ဍမြှင့်တင်ရေးကို အထူးအလေးထား ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ယခုကဲ့သို့ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း အခြားစီးပွားရေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုလျော့နည်းလျက် ရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးကဲ့သို့ စားဝတ် နေရေးကို အခြေခံသည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများမှာ ပိုမိုအရေးပါ လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါ သည်။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံသည့် နိုင်ငံအနေဖြင့် ဒေသတွင်း စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံနိုင်ရေးနှင့် ပြည်ပသို့ ယခင်ကထက်ပိုမို တင်ပို့နိုင်ရေးကို အလေးထား ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၄။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကောင်းမွန်သည့်စိုက်ပျိုးမြေများဖော်ထုတ်ပေးခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးရရှိရန် ဆောင်ရွက် ပေးခြင်း၊ ကောင်းမွန်သည့် စိုက်နည်းစနစ်များရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဝါစိုက်ပျိုးနိုင်သည့် ကောင်း မွန်သည့် ရာသီဥတုရှိသဖြင့် ဝါကို တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ချည်မျှင်နှင့်အထည်လုပ်ငန်းကို လည်းကောင်း၊ ပြည်ပမှာ စားအုန်းဆီ တင်သွင်းမှုလျော့ချရန်အလို့ငှာ ဆီအုန်း၊ မုန့်ညှင်း၊ မြေပဲ၊ နေကြာ၊ ပန်းနမ်း အစရှိသည့် ဆီထွက်သီးနှံများ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခြင်းကို လည်းကောင်း၊ မြစ် ရေတင်စီမံကိန်းနှင့် ဆည်ရေသောက်စီမံကိန်းများတိုးချဲ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း အားပေးမြှင့်တင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် တောင်သူများ ဈေးကောင်းရရှိရေး၊ တိုင်းပြည် ဝင်ငွေ တိုးတက်စေရေးအတွက် သစ်သီးများ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို အခြောက်ခံ၍ ပြည်ပသို့ တင်ပို့

နိုင်ရေးနှင့် အခြောက်ခံ စက်ရုံများကို စီးပွားရေးအရ အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ရေးတို့ကို လည်း ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အား ပေးမြှင့်တင်ရန်ရည်ရွယ်၍ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ ပြည်တွင်းထွက် သစ်သီးဝလံနှင့် သီးနှံများကို တန်ဖိုးမြှင့် ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံ၊ ဆန်ကြိတ်ခွဲထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံ၊ ပြည်ပသို့ ပို့ကုန်တင်ပို့လျက်ရှိသည့် အထည်ချုပ်စက်ရုံ အစရှိသည့် စက်ရုံများသို့ သွားရောက် အားပေး ကြည့်ရှုခြင်း၊ ကန်ထရိုက်လယ်ယာစနစ်ဖြင့် Supply Chain တစ်ခုလုံး ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပြီး ပို့ကုန်မြှင့်တင်ရေးကိစ္စရပ်များ၊ ကုန်းတွင်း ဆိပ်ကမ်းရှင်းလင်းမှု ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ကိစ္စရပ်များ အပေါ် ကြုံတွေ့နေရသည့်ကိစ္စရပ်များအပေါ် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိပါသည်။

၅။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီသည် မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း နိုင်ငံ၏ ဒေသအများစုတွင် မွေးမြူနိုင်သည့် ကြက်၊ ဝက်၊ ဆိတ်၊ နွား၊ ငါး စသည့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို အထူးအလေးထားမွေးမြူဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့ မွေးမြူရာတွင် မွေးမြူရေးစနစ်ကျနမှုရှိစေရေးအတွက် မြစိမ်းရောင်အသားကဏ္ဍ မွေးမြူရေး ကျေးရွာ ထူထောင်ရေး၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မွေးမြူရေး၊ နိုင်ငံအတွင်းထွက်ရှိသည့် ကုန်ကြမ်း များကို အသုံးပြု၍ မွေးမြူရေးအစာလုံလောက်စွာ ထုတ်လုပ်ရေးများကို ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါ သည်။ ထို့အပြင် ပြည်ပမှ နို့ထွက်ပစ္စည်းတင်သွင်းနေမှုကို လျော့ချနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံအတွင်း ရာသီဥတုနှင့် မြေအခြေအနေကောင်းသည့် နေရာများတွင် နို့စားနွားများမွေးမြူ၍ နို့ထွက် ပစ္စည်းများ ပြည်တွင်းဖူလုံရုံမျှမက ပိုလျှံအောင် မွေးမြူဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

၆။ စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများနည်းစနစ်တကျ ခေတ်မီစေရေးအတွက် အရေးပါသည့် အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်နှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ပေါ်ထွက်လာရေးအတွက် တိုင်းဒေသ ကြီးနှင့်ပြည်နယ်များတွင်ရှိသည့် စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးကျောင်းများကို သိပ္ပံကောလိပ်အဆင့် တိုးမြှင့်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် တည်ငြိမ်ရေးနှင့် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးနှင့် လွယ်ကူ ချောမွေ့ရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ

၇။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီသည် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ စီးပွား ရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရာတွင် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် တည်ငြိမ်မှုရှိစေရေး နှင့် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးကို ဒုတိယဦးတည်ချက်အနေဖြင့် ဦးစားပေး ဆောင် ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအများဆုံးကဏ္ဍများမှာ လျှပ်စစ်

ကဏ္ဍ၊ ရေနံနှင့်သဘာဝခါတ်ငွေ့ကဏ္ဍနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတို့ ဖြစ်ကြပြီး ကိုဗစ်-၁၉ သက်ရောက်မှုကြောင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးထိခိုက်မှုများရှိသည့်နည်းတူ မြန်မာနိုင်ငံ အပါအဝင် အာဆီယံဒေသတွင်း၌လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဝင်ရောက်မှုများ ကျဆင်းလျက် ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် အာဆီယံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လွယ်ကူ ချောမွေ့စေရေးမူဘောင် (ASEAN Investment Facilitation Framework-AIFF) တွင် ပူးပေါင်း ပါဝင်ခြင်း၊ SMART လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် Investment Monitoring Software Phase I ကို ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအဆင့်များ၊ ထောက်ခံချက်များ၊ စာရွက် စာတမ်းများကို နည်းနိုင်သမျှနည်းအောင်လျှော့ချ၍ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ မြန်ဆန် သွက်လက် အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ လိုင်စင်၊ ပါမစ်နှင့် ထောက်ခံချက်များကို Online သို့မဟုတ် Semi-online တို့ဖြင့် ပြောင်းလဲနိုင်ရေးနှင့် One Stop Service လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (OSS Standard Operating Procedure) များ ရေးဆွဲခြင်းတို့အား သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက် ခြင်းများကို ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

၈။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လွယ်ကူချောမွေ့စေရေးအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ဆက်စပ်သည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လိုင်စင်နှင့်ခွင့်ပြုမိန့် ထုတ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်ကို ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာဖြင့် သိရှိစေနိုင်ရန်နှင့် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို လွယ်ကူချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်၏ တစ်နေရာတည်း၌ တစ်စုတစ်စည်းတည်းအလုံးစုံဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက် သည့်အဖွဲ့၏ စံချိန်စံညွှန်းမီ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ(SOP)ကို ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၉။ စီးပွားရေးဦးတည်ချက်များနှင့်အညီ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများကို ကူညီပံ့ပိုးနိုင်ရန် အတွက် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်နှင့်သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများမှ တာဝန်ရှိသူများ က ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ သွားရောက်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် တွေ့ဆုံပြီး လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်များကို ကူညီဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ပြည်ပ သွင်းကုန်အစားထိုး လုပ်ငန်းများနှင့် ပြည်ပပို့ကုန်ထုတ်လုပ်တင်ပို့နိုင်သည့် လုပ်ငန်းများအား ကြည့်ရှုအားပေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းရှင်များက တင်ပြလာသည့် စက်ရုံလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်နေမှုအခြေအနေများ၊ ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ၊ မီးလောင်စက်ရုံများ အမြန်ဆုံးပြန်လည် လည်ပတ်နိုင်ရေး ကိစ္စ ရပ်များ၊ သင်္ဘောလိုင်းတင်ပို့ခြင်းကိစ္စရပ်များ၊ အာမခံထားရှိမှုအခြေအနေများ၊ အခွန်ကင်းလွတ်

ခွင့်နှင့် ချေးငွေရရှိရေး ကိစ္စရပ်များအပေါ် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့် လိုအပ်သည်များ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။

၁၀။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအနေဖြင့် အဆီယံ၏ 79th Coordinating Committee on Investment အစည်းအဝေး၊ (၂၄) ကြိမ်မြောက် အာဆီယံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဒေသကောင်စီအစည်းအဝေး၊ လန်ချန်း-မဲခေါင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆွေးနွေးပွဲများ၊ ဆဌမအကြိမ်မြောက် အရှေ့ဖျား စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဖိုရမ်အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး ဌာန များမှ နိုင်ငံတကာအစည်းအဝေးနှင့်ဆွေးနွေးပွဲများ တက်ရောက်ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဆက်လက်၍လည်း မြန်မာ-ရုရှား နှစ်နိုင်ငံအကြား ကုန်သွယ်မှုနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပိုမိုတိုးမြှင့် လာစေရန်ရည်ရွယ်၍ ပထမအကြိမ် မြန်မာ - ရုရှား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များ ဆွေးနွေးပွဲ (1st Business to Business Dialogue) ကို Virtual စနစ်ဖြင့် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ရုရှားနှစ်နိုင်ငံအခြားကုန်သွယ်မှုမြှင့်တင်ရေးနှင့်မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရုရှားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးမြှင့် ရေးတို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

၁၁။ ပို့ကုန်တိုးမြှင့်မှု ဆောင်ရွက်ချက်အနေဖြင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဇွန်လအတွင်း၌ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့အကြားတွင် ၂၀၂၁-၂၀၂၂ မှ ၂၀၂၅-၂၀၂၆ အထိ ၅ နှစ်တာ ပဲမျိုးစုံတင်ပို့ ရောင်း ချရေး နားလည်မှုစာချွန်လွှာကို လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာ-အိန္ဒိယ နယ်စပ် ကုန်သွယ်ရေး ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ပေးရန် ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍လည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာနနှင့်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယ နိုင်ငံတို့အကြား နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုလွယ်ကူချောမွေ့စေရေးအထူးသဖြင့် ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါ အလွန် စီးပွားရေးပြန်လည်ထူထောင်ရေးကဏ္ဍများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ပူးတွဲလုပ်ငန်း ကော်မတီ ထူထောင်ရေးကို အဆိုပြုခဲ့ပါသည်။

ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်မြှင့်တင်ရေးနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖော်ဆောင်ရေး ဆောင် ရွက်ချက်များ

၁၂။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ “ပြည်တွင်းဖြစ်ကို အားပေးပါ” ဟူသည့် လမ်းညွှန်ချက်၊ စီးပွားရေးဦးတည်ချက်တို့ ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် ပြည်တွင်းကုန်ထုတ်လုပ်မှုများ၊ ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများကို အားပေးရန်အလို့ငှာ နယ်စပ်မှ တင်သွင်းမှုများကို ထိန်းသိမ်း ကြပ်မတ်ခြင်း၊ ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်များကို အားပေးခြင်းနှင့် ပြည်တွင်းစီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင် များနှင့် အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အားပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်

လျက် ရှိပါသည်။ ထိုသို့ ပြည်တွင်းကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများကို အားပေးခြင်းဖြင့် ပြည်တွင်းတွင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုပေါ်ပေါက်လာရုံမျှမက အလုပ်အကိုင် အခက်အခဲကြောင့် ပြည်ပသို့ ထွက်ခွာအလုပ် လုပ်နေရသူများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေး နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ကိုဗစ်-၁၉ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် စီးပွားရေးသက်ရောက်မှုများအပေါ် ကုစားနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု အခြေအနေများ

၁၃။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီအနေဖြင့် ကိုဗစ်-၁၉ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် စီးပွားရေး ထိခိုက်မှုများကို ဖြစ်နိုင်သမျှ နည်းလမ်းများဖြင့် အမြန်ဆုံးကုစားနိုင်ရေးအတွက် အလေးထားဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေး ပြန်လည်ဦးမော့စေရေး စီမံချက် (MERP) ရေးဆွဲခြင်း

၁၄။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်(၅)ရပ်အနက် တတိယအချက် ဖြစ်သည့် ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် စီးပွားရေး သက်ရောက်မှုများကို ဖြစ်နိုင်သမျှ နည်းလမ်းများဖြင့် အမြန်ဆုံးကုစားနိုင်ရေးအတွက် “ကိုဗစ်-၁၉ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ် လာသည့် စီးပွားရေးသက်ရောက်မှုများအပေါ် ကုစားရေးလုပ်ငန်း ကော်မတီ” ကို ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ကိုဗစ်-၁၉ ကြောင့် ထိခိုက်ခဲ့သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား အမြန်ဆုံး ကုစား ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အတွက် မြန်မာ့စီးပွားရေးပြန်လည်ဦးမော့ လာစေရေး စီမံချက်-Myanmar Economic Recovery Plan (MERP)ကို ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။

၁၅။ မြန်မာ့စီးပွားရေးပြန်လည်ဦးမော့လာစေရေးစီမံချက်-Myanmar Economic Recovery Plan (MERP)ကို အောက်ပါ ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ရေးဆွဲထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်-

- (က) မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါကြောင့် ထိခိုက်မှုရှိခဲ့သော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ အမြန်ဆုံးကုစားနိုင်ရန်၊
- (ခ) ပြည်တွင်းပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကြိုဆိုဖိတ်ခေါ်ရေး၊လက်ရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံလျက် ရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စေရန်နှင့် ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးရေးတို့ကို အလေးထားဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူ လူထုတစ်ရပ်လုံး၏ လူမှုအကျိုးစီးပွား ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရှိပြီး လုပ်သာကိုင် သာရှိသော စီးပွားရေးဝန်းကျင်တစ်ရပ် တည်ဆောက်နိုင်ရန်၊

(ဂ) နိုင်ငံတော်၏ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်၊ စီးပွားရေးမူဝါဒနှင့် ကမ္ဘာ့ဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ်၊ ဒေသတွင်း ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်များနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိသည့် စီမံချက်များကို အားပေးအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။

၁၆။ စီမံချက်တွင် အောက်ပါလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲထားပါသည်-

- (က) ဥပဒေ ၊ နည်းဥပဒေ ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု
- (ခ) ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု
- (ဂ) အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု
- (ဃ) ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု
- (င) ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု
- (စ) ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းမှု ကွင်းဆက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု
- (ဆ) ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ခရီးသွားလုပ်ငန်း ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးလာစေရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု
- (ဇ) စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု
- (ဈ) မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု
- (ည) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်လိုက်လျောညီထွေသည့် နည်းပညာ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်တိုးတက်မှုဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု

၁၇။ မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေးပြန်လည်ဦးမော့စေရေးစီမံချက်ကို လုပ်ငန်းအစီအစဉ် ၁၀ ခု၊ မျှော်မှန်းချက် ၃၀ ခု၊ ရလဒ် ၁၆၅ ခုနှင့် လုပ်ငန်းစဉ် ၄၃၀ ခုတို့ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါသည်။ စီမံချက်ကာလမှာ ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၆-၂၀၂၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အထိ (၅)နှစ် ဖြစ်ပါသည်။ စီမံချက်ကို ကာလတိုနှင့် ကာလလတ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် ရေးဆွဲထားခြင်း ဖြစ်သော်လည်း အချို့သော လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကာလရှည် ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကိုဗစ်-၁၉ ရန်ပုံငွေမှ ချေးငွေထုတ်ချေးနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း

၁၈။ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ကိုဗစ် ၁၉-ကပ်ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် စီးပွားရေးသက်ရောက်မှုများအပေါ် ကုစားရေး လုပ်ငန်းကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပြီး ကိုဗစ် ၁၉-ကပ်

ရောဂါကြောင့် ထိခိုက်မှုရှိနေသော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအား ကိုဗစ်-၁၉ ရန်ပုံငွေမှ ချေးငွေ သက်တမ်းတစ်နှစ် (အတိုးနှုန်း ၁ %) ဖြင့် ပထမအကြိမ်အဖြစ် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဧပြီလ ၉ ရက် နေ့မှ စတင်၍လည်းကောင်း၊ ဒုတိယအကြိမ်အဖြစ် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၂ ရက် နေ့မှ စတင်၍လည်းကောင်း ချေးငွေထုတ်ပေးပြီး ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ၏ လမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် ချေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ကာလကို သက်တမ်း တိုးမြှင့်ပေးခဲ့ပါသည်။

၁၉။ ကိုဗစ်-၁၉ ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် စီးပွားရေးသက်ရောက်မှုများအပေါ် ကုစား ရေး လုပ်ငန်းကော်မတီက ငါး၊ ပုစွန် မွေးမြူရေးအပါအဝင် မွေးမြူရေးကဏ္ဍအား ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ အကူအညီပေးအပ်နိုင်ရေး ချေးငွေထုတ်ပေးရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့အကြား G to G အစီအစဉ်ဖြင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသို့ ဆန် တန်ချိန် (၁) သိန်း တင်ပို့မည့် ကုမ္ပဏီများကို Export Financing ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ ဆန်စပါး အသင်းချုပ်မှတစ်ဆင့် ချေးငွေထုတ်ပေးခဲ့ခြင်းအပြင် ပြည်ပနိုင်ငံသို့ တန်းလတ်နှင့် တန်းမြင့် ဆန်တန်ချိန် ၅၅,၀၀၀ တင်ပို့နိုင်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းများ အဆင်ပြေချောမွေ့စေရေးအတွက် မြန်မာ နိုင်ငံဆန်စပါးအသင်းချုပ်အား ချေးငွေထုတ်ချေးရန်အတွက်လည်း COVID-19 ကာကွယ်၊ ထိန်း ချုပ်၊ ကုသရေး ဗဟိုကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက်များဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

၂၀။ ထို့အပြင် ရုပ်ရှင်၊ ဂီတ၊ သဘင်၊ စာနယ်ဇင်းနှင့် မီဒီယာများသို့ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အကူအညီပေးအပ်နိုင်ရေးအတွက် ကိုဗစ်-၁၉ ရန်ပုံငွေမှ ချေးငွေထုတ်ချေးပေးနိုင်ရေး ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့ပြီး ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့အတွင်း အစိုးရ ရုံးဖွင့်ရက်များတွင် ရုံးချိန် အတွင်း ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်ရုံး နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ် ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းရုံးများ၌ လက်ခံဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

စီးပွားရေးသက်ရောက်မှုများအပေါ်ကုစားနိုင်ရေး ဖြေလျော့ဆောင်ရွက်ပေးမှုများ

၂၁။ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်ကလည်း ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါနှင့်ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ် လျက်ရှိ သော အခြေအနေများအရ ဘဏ်များ၏ ငွေကြေးလွယ်ကူမှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန် အတွက် မြန်မာကျပ်ငွေဖြင့်ထားရှိရမည့် အနည်းဆုံးသီးသန့်ငွေလိုအပ်ချက်ကို ယာယီပြင်ဆင် လျှော့ချပေးခြင်း၊ ယာယီပြင်ဆင်သတ်မှတ်သည့် ကာလတိုးမြှင့်ပေးခြင်းနှင့် ဒဏ်ကြေး သတ်

မှတ်ချက် လျှော့ပေါ့စဉ်းစားပေးခြင်းတို့ကို ညွှန်ကြားချက်ထုတ်ပြန် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနကလည်း သတ်မှတ်သွင်းကုန် လိုင်စင်ကြေးနှုန်းထားဖြင့် ကောက်ခံရန် ကာလတိုးမြှင့်နိုင်ရန်အတွက် အမိန့်ကြော်ငြာစာများ ထုတ်ပြန်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။

စီးပွားရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် နိုင်ငံတကာအကူအညီအထောက်အပံ့ရရှိမှုအခြေအနေ

၂၂။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီလက်ထက် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုန်သွယ်မှု နိုင်ငံခြားအကူအညီအထောက်အပံ့ ရရှိမှုအခြေအနေမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှုန်း

၂၃။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေများနှင့် ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါတို့ကြောင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှုန်းမှာ (-)၁၇.၉ ရာခိုင်နှုန်းရှိမည်ဟု နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့က လည်းကောင်း၊ (-) ၁၈ ရာခိုင်နှုန်းရှိမည်ဟု ကမ္ဘာ့ဘဏ်က လည်းကောင်း၊ (-)၁၈.၄ ရာခိုင်နှုန်းရှိမည်ဟု အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်က လည်းကောင်း အသီးသီး ခန့်မှန်းထားကြပါသည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၂၀၂၁-၂၀၂၂ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှုန်းကို ၃.၈ ရာခိုင်နှုန်းရရှိရန် မျှော်မှန်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးမောင်မောင်ဝင်းက ပြောကြားထားပါသည်။^{၂၁}

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခြေအနေ

၂၄။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအထိ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအရ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဏ္ဍ(၉) ခုမှ လုပ်ငန်း (၂၇)ခုအတွက် ခွင့်ပြုခဲ့သည့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏ အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၃၅၅၂.၃၉၆ ရှိပါသည်။

^{၂၁} Myanmar Attends ASEAN+3 Finance, Central Bank Deputy Governors Meeting - Global New Light Of Myanmar (gnlm.com.mm)

ဇယား(၁၇)- မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအရ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဏ္ဍအလိုက်ခွင့်ပြုမှု (၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအထိ)

(အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း)

စဉ်	ကဏ္ဍ	အရေအတွက်	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏ
၁	လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ	၄	၃၀၄၄.၇၆၂
၂	ပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ	-	၁၇၉.၁
၃	စက်မှုကဏ္ဍ	၁၆	၁၆၂.၄၈၃
၄	ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ	၁	၆၅
၅	အခြားဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ	၃	၃၇.၂၂၉
၆	ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားကဏ္ဍ	-	၃၀
၇	စက်မှုဇုန်တည်ဆောက်မှုကဏ္ဍ	၁	၂၂.၄
၈	မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းကဏ္ဍ	၁	၆.၃၇၉
၉	စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ	၁	၅.၀၄၃
၁၀	ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍ	-	-
၁၁	သတ္တုတူးဖော်ရေးကဏ္ဍ	-	-
၁၂	အိမ်ရာနှင့်အဆောက်အအုံ တည်ဆောက်မှုကဏ္ဍ	-	-
စုစုပေါင်း		၂၇	၃၅၅၂.၃၉၆

စစ်မြစ်- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများဦးစီးဌာန

၂၅။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအထိ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံသားများရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကဏ္ဍအလိုက်ခွင့်ပြုပြီး လုပ်ငန်း များမှာ ကဏ္ဍပေါင်း (၁၂) ခုတွင် လုပ်ငန်းပေါင်း ၃၇ ခုအတွက် ကျပ်သန်းပေါင်း ၃၃၂၉၆၆.၃၈၀ ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား(၁၈)- မြန်မာနိုင်ငံသားများရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကဏ္ဍအလိုက်ခွင့်ပြုပြီး လုပ်ငန်းများ (၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအထိ)

စဉ်	လုပ်ငန်းအမျိုးအစား	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	တန်ဖိုး (ကျပ်သန်းပေါင်း)	ရာခိုင်နှုန်း
၁	စက်မှုကဏ္ဍ	၂၃	၁၁၉၅၀၂.၆၀၃	၃၅.၈၉
၂	အိမ်ရာနှင့်အဆောက်အအုံတည်ဆောက် ဖွံ့ဖြိုးမှုကဏ္ဍ	-	-	-
၃	အခြားဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ	၅	၅၂၂၆၈.၃၃၉	၁၅.၇၀
၄	ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားကဏ္ဍ	၂	၁၂၀၈၆.၃၂၃	၃.၆၃
၅	ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ	-	၁၀၃၃၁၃.၃၈၄	၃၁.၀၃
၆	စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ	၁	၇၀၀၀.၀၀၀	၂.၁၀

စဉ်	လုပ်ငန်းအမျိုးအစား	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	တန်ဖိုး (ကျပ်သန်းပေါင်း)	ရာခိုင်နှုန်း
၇	လျှပ်စစ်စွမ်းအားကဏ္ဍ	၁	၁၀၀၀၀.၀၀၀	၃.၀၀
၈	သတ္တုတူးဖော်ရေးကဏ္ဍ	-	၁၀၆၅၄.၇၀၀	၃.၂၀
၉	ပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ	၂	၁၁၄၈၁.၈၈၈	၃.၄၅
၁၀	ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍ	-	-	-
၁၁	မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းကဏ္ဍ	၃	၆၆၅၉.၁၄၃	၂.၀၀
၁၂	စက်မှုဇုန်တည်ဆောက်မှုကဏ္ဍ	-	-	-
စုစုပေါင်း		၃၇	၃၃၂၉၆၆.၃၈၀	၁၀၀.၀၀

စစ်မြစ်- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများဦးစီးဌာန

ကုန်သွယ်မှုအခြေအနေ

၂၆။ ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ဘဏ္ဍာနှစ် အောက်တိုဘာလမှ စက်တင်ဘာလအထိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်ပမာဏမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၅,၂၀၉.၀၁ သန်းရှိပြီး သွင်းကုန်ပမာဏမှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၄,၆၇၆.၆၅ သန်း ရှိပါသည်။ စုစုပေါင်း ကုန်သွယ်မှုပမာဏ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၉,၈၈၅.၆၆ သန်းရှိပြီး ကုန်သွယ်မှုပိုငွေမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅၃၂.၃၆ သန်း ဖြစ်သည်။

ယေး(၁၉)- ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ဘဏ္ဍာနှစ် အောက်တိုဘာလမှ - စက်တင်ဘာလအထိ (ယာယီ)

(အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်းပေါင်း)

စဉ်	အကြောင်းအရာ	ပမာဏ
၁	စုစုပေါင်းပို့ကုန်	၁၅,၂၀၉.၀၁
၂	စုစုပေါင်းသွင်းကုန်	၁၄,၆၇၆.၆၅
၃	စုစုပေါင်းကုန်သွယ်မှုပမာဏ	၂၉,၈၈၅.၆၆
၄	ကုန်သွယ်မှုပိုငွေ	၅၃၂.၃၆

စစ်မြစ်- အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန

နိုင်ငံတကာအကူအညီအထောက်အပံ့ရရှိမှု အခြေအနေ

၂၇။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီလက်ထက်တွင် နိုင်ငံတကာမှ အကူအညီအထောက်အပံ့ပေးအပ်မှုပုံစံကို ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီ (Development Assistance) မှ လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှု အကူအညီ (Humanitarian Assistance) သို့ ကူးပြောင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ မူလဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် နိုင်ငံဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ (Country Program)ကို ခေတ္တရပ်နားပြီး COVID-19 ရောဂါ ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်၊ ကုသရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ဆေးနှင့် ဆေးပစ္စည်းများနှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကူအညီများကို တိုးမြှင့်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

၂၈။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများမှ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီများ ပေးအပ်ရေး အဆိုပြုလာသည့် အောက်ဖော်ပြပါ ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ခံဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အထက်အဖွဲ့အစည်းများသို့ တင်ပြခွင့်ပြုမိန့် ရယူခြင်းနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များနှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများအကြား ညှိနှိုင်းပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်-

- (က) ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအစီအစဉ်(WFP)မှ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ဆင်ခြေဖုံးမြို့နယ်များရှိ လူဦးရေ ၂ သန်းအတွက် အရေးပေါ်စားနပ်ရိက္ခာ ထောက်ပံ့မည့် အစီအစဉ်နှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ချမ်းအေးသာဇံနှင့် မဟာအောင်မြေမြို့နယ်များရှိ လူဦးရေ ၁၀,၀၀၀ အတွက် အရေးပေါ်စားနပ်ရိက္ခာထောက်ပံ့မည့် အစီအစဉ်များ၊
- (ခ) ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအစီအစဉ် (WFP) မှ ချင်းပြည်နယ် မင်းတပ်မြို့နယ်ရှိ လူဦးရေ ၅,၀၀၀၊ ကယားပြည်နယ် လွိုင်ကော်မြို့နယ်ရှိ လူဦးရေ ၁၆,၇၆၂ ၊ ရှမ်းပြည်နယ် ဖယ်ခုံမြို့နယ်ရှိ လူဦးရေ ၈,၃၇၀ နှင့် ကရင်ပြည်နယ် လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ်ရှိ လူဦးရေ ၈,၀၀၀ အတွက် အရေးပေါ်စားနပ်ရိက္ခာထောက်ပံ့မည့် အစီအစဉ်များ၊
- (ဂ) ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအစီအစဉ် (WFP) မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်အတွင်း တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အသီးသီးရှိ လူဦးရေပေါင်း ၃.၆ သန်းခန့် အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိစေနိုင်မည့် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရပြည့်ဝရေးဆိုင်ရာ အကူအညီပေးရေးအစီအစဉ်များ၊
- (ဃ) ကုလသမဂ္ဂကလေးများရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (UNICEF) မှ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ လှိုင်သာယာမြို့နယ်ရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၁၀,၀၀၀ (လူဦးရေ ၅၀,၀၀၀ခန့်) အတွက် သောက်သုံးရေ ဖြန့်ဝေမည့် အစီအစဉ်၊
- (င) UNICEF မှ ချင်းပြည်နယ်ရှိ ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊ နို့တိုက်မိခင်နှင့် ကလေးငယ် စုစုပေါင်း ၉,၂၆၄ ဦးအတွက်လည်းကောင်း ၊ကယားပြည်နယ်ရှိ ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊ နို့တိုက်မိခင်နှင့် ကလေးငယ် စုစုပေါင်းလူဦးရေ ၁၆,၇၆၁ တို့အတွက် လည်းကောင်း၊ ဆေးနှင့် ဆေးပစ္စည်းများ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ၊ တစ်ကိုယ်ရေသုံး သန့်ရှင်းရေးပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့မည့်အစီအစဉ်။

၂၉။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ နောက်ပိုင်း COVID-19 ရောဂါ ကာကွယ်၊ ထိန်းချုပ်၊ ကုသရန်အတွက် နိုင်ငံတကာမှ လှူဒါန်းမှုအခြေအနေများကို တစ်ဖက်ပါ ဇယားဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ဇယား(၂၀)- နိုင်ငံတကာမှ လှူဒါန်းမှုအခြေအနေ

စဉ်	နိုင်ငံ	ငွေကြေး၊ ဆေးနှင့်ဆေးပစ္စည်းကိရိယာလှူဒါန်းမှု အခြေအနေ
၁	တရုတ်နိုင်ငံ	<ul style="list-style-type: none"> • ကာကွယ်ဆေး(၈.၅)သန်း၊ Antigen Test (၁)သိန်း အပါအဝင် ဆေးနှင့် ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများ • ယွမ် (၄၉၃,၀၇၁) တန်ဖိုးရှိ ကိုဗစ်- ၁၉ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ဆေးပစ္စည်းများ
၂	ကိုရီးယားနိုင်ငံ	<ul style="list-style-type: none"> • အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၃) သန်း ၊ Oxygen Concentrators (၁၀၁) လုံး အပါအဝင် ဆေးနှင့်ဆေးပစ္စည်း ကိရိယာများ
၃	အိန္ဒိယနိုင်ငံ	<ul style="list-style-type: none"> • ကာကွယ်ဆေး(၂.၅)သန်း၊ Oxygen Concentrators ၁၀၁ လုံး အပါအဝင် ဆေးနှင့် ဆေးပစ္စည်း ကိရိယာများ
၄	အမေရိကန်နိုင်ငံ	<ul style="list-style-type: none"> • အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၇၉၀၈၉၁.၂၅ တန်ဖိုးရှိ ESTESEVI- MAB နှင့် BAMLANICIMAB အပါအဝင် ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများ
၅	ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ	<ul style="list-style-type: none"> • ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၄) သိန်း အပါအဝင် ဆေးနှင့် ဆေးပစ္စည်း ကိရိယာများ
၆	မလေးရှားနိုင်ငံ	<ul style="list-style-type: none"> • HFNC ventilator device (3018) pcs အပါအဝင် ဆေးနှင့် ဆေးပစ္စည်း ကိရိယာများ
၇	ထိုင်းနိုင်ငံ	<ul style="list-style-type: none"> • အောက်ဆီဂျင် ဆလင်ဒါ (၄၇) လီတာ အလုံးရေ (၃၀၀) နှင့် Real-Time PCR အပါအဝင် COVID-19 ရောဂါ ရှာဖွေရေးဓာတ်ခွဲခန်းသုံး ကိရိယာများနှင့် ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများ
၈	ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ	<ul style="list-style-type: none"> • နှာခေါင်းစည် ၅၀,၀၀၀ ခု
၉	အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ	<ul style="list-style-type: none"> • KN95 Masks (70,000 units), Personal Protective Equipment Coverall (14,450 units), Exam Glove (8,000 pairs)

စစ်မြစ်- နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

နိဂုံး

၃၀။ နိုင်ငံတော် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးပြန်လည်ဦးမော့စေရေး အတွက် ချမှတ်ထားသည့် စီးပွားရေးဦးတည်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ၊ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကဏ္ဍ၊ ပြည်တွင်း၊ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဏ္ဍ၊နိုင်ငံတကာနှင့်ကုန်သွယ်မှုနှင့်စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကဏ္ဍများကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည့်အပြင် ပြည်တွင်း၌ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖော်ထုတ်ပေးနိုင်သည့်အတွက် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်သည့် ကိုဗစ်-၁၉ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် စီးပွားရေးသက်ရောက်မှုများကို အမြန်ဆုံးပြန်လည် ကုစားနိုင်ပြီး နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး တည်ငြိမ်မှုလည်း ရရှိလာမည် ဖြစ်ပါကြောင်း လေ့လာသုံးသပ်တင်ပြအပ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ (၆)လပြည့် နိုင်ငံတော်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်ပြောကြားသည့် မိန့်ခွန်း
- ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၊ Internet website၊ www.dica.gov.mm
- ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ Internet website၊ www.mifer.gov.mm
- India signs 5-year pulses import deals with Myanmar, *Malawi, The Economic Times, News*, (27-10-2021)
- Mindon မင်းတုန်း Facebook Page

နိဂုံး

၁။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီးချိန်မှ ယနေ့ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီခေတ် အထိ ၇၃ နှစ်ကျော်ကာလအတွင်း ပါလီမန်အစိုးရ၊ ယာယီအိမ်စောင့်အစိုးရ၊ မြန်မာ့ ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီအစိုးရ၊ တပ်မတော်အစိုးရ (န.ဝ.တ၊ န.ယ.က)၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရ၊ NLD အစိုးရနှင့် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီအစိုးရတို့ ခေတ်အလိုက် ပြောင်းလဲ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

၂။ သက်ဆိုင်ရာကာလများတွင် ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေးအခြေအနေ၊ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ စွက်ဖက်မှုများနှင့် ဖိအားများသက်ရောက်မှု အခြေအနေများအရ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး မူဝါဒ များချမှတ်မှု၊ စီမံကိန်းများရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်မှုတို့မှာ နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံသားများ အကျိုး အတွက် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း အောင်မြင်မှုများရှိသကဲ့သို့ တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးသာမက လူမှုရေး၊ အချိန်နှင့် တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးများကိုပါ ထိခိုက် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၃။ ခေတ်အဆက်ဆက်၏ အတွေ့အကြုံများကို သင်ခန်းစာယူ၍ အနာဂတ် မြန်မာ နိုင်ငံတော်အား ခေတ်မှီဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သည့် ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုကို ထူထောင် ရာတွင် စီးပွားရေးမူဝါဒများ ချမှတ်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှုလျော့ချမှု၊ နိုင်ငံတကာနှင့်ဒေသတွင်းတွင် စီးပွားရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု များကို မဟာဗျူဟာရေးဆွဲ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တစ်ဖက်တစ်လမ်းက အထောက်အပံ့ဖြစ်နိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်းအချုပ်

- ကိုဗစ်-၁၉ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် စီးပွားရေးသက်ရောက်မှုများအပေါ် ကုစားရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ထားရှိမှုအခြေအနေ
- ပြည်ရွေးရွာမှု၊ ယုံကြည်အပ်နှံမှုအားသွန်ကြိုးပမ်းမှု ထမြောက်အောင်မြင်မှု တစ်ရပ်၏ သမိုင်းဝင်မှတ်တမ်းများ။
- ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှု မဟာဗျူဟာ (Public Finance Management Strategy)၊
- ဖွံ့ဖြိုးမှု ဖွံ့ဖြိုးမှုမူဝါဒ (DAP)-၂၀၁၈ (ပထမအကြိမ်)၊ ၂၀၂၀ခုနှစ် (ဒုတိယအကြိမ်)
- အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (NCDP)
- မြန်မာ့ဘက်စုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမျှော်မှန်းချက် (MCDV)
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း Myanmar Sustainable Development Plan (MSDP)-၂၀၁၈ ခုနှစ်
- မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးပြန်လည်ဦးမော့စေရေးစီမံချက် (MERP) (မူကြမ်း) ၂၀၂၁ ခုနှစ်
- စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအခြေခံမူဘောင် (FESR)
- ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်အသစ်နှင့် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် ၊ ဦးစိုးသိန်း
- နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန မှတ်တမ်းများ
- နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ (၆)လပြည့် နိုင်ငံတော်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ သည့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်ပြောကြားသည့် မိန့်ခွန်း
- နိုင်ငံတော်၏ ပြည်ပကြွေးမြီအခြေအနေနှင့် ပဲရစ်ကလပ် ကြွေးမြီရှင်းလင်းခြင်း အတွေ့အကြုံ၊ ဝင်းရှိန်
- ပါလီမန်ခေတ် မြန်မာ့စီးပွားရေး စီမံကိန်းဖြစ်စဉ် နှင့် နိုင်ငံရေး ဘောဂဗေဒအမြင်၊ ဦးသန်းဝင်းရွှေ
- ဖွံ့ဖြိုးမှုဖွံ့ဖြိုးမှုမူဝါဒ (Development Assistance Policy)-၂၀၁၈(ပထမအကြိမ်)၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် (ဒုတိယအကြိမ်)
- မျိုးပပစန်း 9 October 2020, နိုင်ငံ့ စီးပွားရေး မူဝါဒ ခရီးရောက်ခဲ့ရဲ့လား၊ နိုင်ငံ့ စီးပွားရေး မူဝါဒ ခရီးရောက်ခဲ့ရဲ့လား (irrawaddy.com)
- မြန်မာစာရင်းအင်းစာစောင်၊ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့ (၂၀၁၉)
- မြန်မာစာရင်းအင်းစာစောင်၊ ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့ (၂၀၂၀)

- မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၊ ဗဟိုကော်မတီဌာနချုပ်၏ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေး စီမံကိန်းလမ်းညွှန်မှုများနှင့် အစီရင်ခံစာ
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်သူ့ရေးရာကဏ္ဍပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အယူအဆအား နားလည် သဘောပေါက်ကြပုံ၊ ဒေးဗစ်ဟုခေါ်၊ တင်မောင်သန်းနှင့် ကင်နင်၊(မ်)
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီးဟန်ချက်ညီသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (MSDP)- ၂၀၁၈ ခုနှစ်
- မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆန်းစစ်ချက်၊ သက်ထွန်းဦး (၂၀၁၅)
- မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး တွေးမြင်ချက်နှင့် မဟာဗျူဟာ၊ ဒေါက်တာခင်မောင်ကြည်၊ ဒေါက်တာရော်နယ်ဖင်ဒေလေ၊ဒေါက်တာအာရ်-အမ်-ဆွန်ဒရမ်၊ ဒေါက်တာမြမောင်၊ ဒေါက်တာမင်းမျိုးညွန့်၊ ဦးဇော်ဦးနှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေး ပညာရှင်များ (၂၀၀၀)
- မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွေးမြင်ချက်နှင့် မဟာဗျူဟာ (၂၀၀၇)။
- မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန၊ Internet website၊ www. dica.gov.mm
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်နိုင်ငံခြား စီးပွားဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ Internet website၊ www.mifer .gov.mm
- လက်တွေ့ကျသည့် မြန်မာ့စီးပွားရေးနှင့်ကျွန်တော်အမြင်၊ ဦးစိုးသိန်း
- လွန်ခဲ့သည့် ၇၂ နှစ်က ဆိုရန်တိုဗီလာစီမံကိန်း- <https://burma.irrawaddy.com/on-this-day/2019/06/06/193836.html>
- အိမ်စောင့်အစိုးရ၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်းမောင်မောင် (ရှုထောင့်အချို့မှ ဒီမိုကရေစီကို စမ်းသပ်ခြင်း) (စည်သူကျော်မှ ဘာသာပြန်ဆိုသည်။)
- အမျိုးသားဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း (NCDP)
- AGRICULTURE IN MYANMAR: What Has Happened to Asia’s Rice Bowl? https://www.jstor.org/stable/27912003?seq=1#page_scan_tab_contents. <https://opendevelopmentmyanmar.net/my/topics/agriculture/>
- Aid Information Management System (AIMS)
- Budget Department | Ministry of Planning and Finance (mopfi.gov.mm)
- David I. Steinberg, Burma/ Myanmar What Everyone Needs to Know

- India signs 5-year pulses import deals with Myanmar, *Malawi, The Economic Times, News*, (27-10-2021)
- Internal Revenue Department (IRD) | Ministry of Planning and Finance (mopfi.gov.mm)
- Khin Maung Kyi et. al. (2000). Economic Development of Burma: A Vision and A Strategy.
- Mindon မင်းတုန်း Facebook Page
- Myanmar Attends ASEAN+3 Finance, Central Bank Deputy Governors Meeting - Global New Light Of Myanmar (gnlm.com.mm)
- Myanmar Clippings: Myanmar Hosts 2013 World Economic Forum on East Asia | US-ASEAN Business Council (usasean.org)
- Myanmar first: World Economic Forum (bangkokpost.com)
- Myanmar Statistical Information Service, mmsis.gov.mm
- Myat Thein (2004). Economic Development of Myanmar, ISEAS, Singapore.
- Nang Nu Nu Yee (2017). Effects of Agricultural Policies on Rice Industry in Myanmar.
- Private Sector Development Framework and Action Plan, Myanmar Investment Commission, Ministry of Commerce and UMFCCL, 2016.
- Trade Policy Reform in Myanmar (1988-2010) | San San Win, University Research Journal 2014, Vol.7, No. 4 (2014)
- UMFCCL. 100 Years Anniversary Magazine (1919 – 2019)
- Walinsky, Economic Development of Burma 1951-1960. New York: The Twentieth Century Fund, 1962
- Wikipedia
- www.commerce.gov.mm
- <https://www.macrotrends.net/countries/MMR/myanmar/gdp-growth-rate>
- <https://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG>

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့် ခိုင်ခံ့ခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

MINISTRY OF INVESTMENT AND FOREIGN ECONOMIC RELATIONS

